

အမရပူရ

မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ဆရာတော်

၏

ဘာသာရေးပြဿနာများ

အဖြေ နှစ်

စစ်တပ်တရားတော်

၁၀၃၅

ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၁၆

၁၃၃၄၊ တပေါင်းလ

မတ်လ ၁၉၇၃

၁၉၈၇

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏

ဘာသာရေးပြဿနာများ

အဖြေနှစ်

စစ်တပ်တရားတော်

ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၁၆

မတ်လ ၁၉၇၃

ထုတ်ဝေသူ။ ။ ဦးထိန်ဝင်း၊ အမှတ် ၁၀၇၊ စိန်ဂျန်းလမ်း၊
ရန်ကုန်မြို့။ ကင်းလွတ်ခွင့်အမှတ် ၀၂၀၄၀။

၁၉၈၇

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေခွင့်ပြုချက် အမှတ် (၆၂၅၆)။

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးစာတိုက်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၊
ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်တွင် အတွင်းရေးမှူး (အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ်)
ဦးလှမောင် M.A., M.S., B.L. (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၈၇၉) က ပုံနှိပ်သည်။

ဓမ္မဒါနအလှူ

ပညာ ပသတ္တာ လောကသ္မိံ၊ ပညာ ဝိသေသဘာဂိနီ၊
ပညာသံဝဇ္ဇနတ္ထာယ၊ ဣမံ နော ဒမ္မ မဂ်လံ။

လောကသ္မိံ ၊ လူ့ဘုံ နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံဟု ဆန်စုန်နေရ
ဤလောက၌။ ပညာ၊ အခါအခါ အရာရာဝယ် စာနာနှိုင်းညှိ
အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာသည်။ ပသတ္တာ၊ စီးပွားအရေး ကြီး
ပွားရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ရန်စွယ်ဖျက်ဖြုန်း အထက်ဆုံးမို့
သုံးလေး သုံးလေ ကောင်းမြတ်လှပေ၏။ ပညာ၊ စျာန်ခန်း
မဂ်ခန်း အထက်တန်းသို့ တက်လမ်းညွှန်ပြ သမထဝိပဿနာ
ဉာဏ်ပညာသည်။ ဝိသေသဘာဂိနီ၊ တဆင့်ထက်တဆင့် ရင့်
ထက်ရင့်အောင် မလင့်ပုံသေ ထူးမြတ်လှပေ၏။ နော မယံ၊
စဉ်လာမညှိုး ပညာကျိုး၏ တန်ခိုးမြင်မြော် တပည့်တော်
တပည့်တော်မတို့သည်။ မဂ်လေ၊ သမီးမျက်ရှု သားရွှေဥတို့
ရှင်ပြုနားသ ဓမ္မမဂ်လာ ဆင်ယင်ရာ၌။ ပညာသံဝဇ္ဇနတ္ထာယ၊
ဘဝစဉ်လာ မယှဉ်သာအောင် ပညာပွိုးပြက် တန်ခိုး ထွက်ဘို့
အလို့ငှါ။ ဣမံ (ပေါ်ထွက်)၊ ဘာသာဘက်က အချက်ကျဘို့
မြက်ဟလှစ်ဖော် ဤဓမ္မစေတီတော်ကို။ ဒမ္မ၊ တရားဒါန
အနေကျအောင် ဝေငှကမ်းလှမ်း လှူဒါန်း ကြပါသတည်း။

ဓမ္မဒါန လှူဒါန်းသူ

မိုးကုတ်မြို့ ဦးညီညီ + ဒေါ်လှမေတို့ ဆွေမျိုးတစုက နှစ်ဖက်
မိဘများကို အမှူးထား၍ လှူဒါန်းပါသည်။

(က) — ပ-မ-သ-၈

နိဒါန်း

ဂါဒီယန်သတင်းစာ အယ်ဒီတာဟောင်း
ဦးစိန်ဝင်း လျှောက်ချက်

ဆရာတော် အရှင်မြတ် ဘုရား....

ဘုရားတပည့်တော်သည် မိရိုးဘလာ ဗုဒ္ဓဘာသာ အဖြစ်
ဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဟု ဆိုရသော်လည်း လောကီစီးပွားရေးတွင်
စိတ်ဝင်စား နေရသောကြောင့် ဘာသာရေးကို ဂရုတစိုက်
မလေ့လာခဲ့မိပါ။ မကြာမီကသော် စီးပွားရေး၌ စိတ်ရော
ကိုယ်ပါ လွတ်လပ်ခွင့်ရနေသောကြောင့် ဒုလ္လဘရဟန်းပြုချင်
စိတ် ဖြစ်လာပါသည်။ ထိုအခါ တပည့်တော်၏ မိတ်ဆွေ
တယောက်က ညွှန်ပြသောကြောင့် ရန်ကုန်မြို့ ကျောက်ကုန်း
မဟာဗောဓိ ကျောင်းတိုက်၌ ရဟန်းပြုခွင့် ရပါသည်။

ထိုသို့ အခွင့်ရ၍ ရဟန်းပြုပြီးနောက် ထို မဟာဗောဓိ
ကျောင်းတိုက်၌ စာချဘုန်းကြီးများက ဝိနည်းတော်ကို
သင်ပြတော်မူရင်း ဆရာတော်ဘုရား၏ ကျမ်းစာများကိုလည်း
ကြည့်ရှုဘို့ရန် ညွှန်ပြကြသောကြောင့် ဆရာတော်ဘုရား၏
ဘာသာရေးကျမ်းစာများကို ကြည့်ရှုရပါသည်။ ထိုသို့ ကြည့်
ရှုရင်းပင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူအများကိုလည်း မိမိကဲ့သို့
ဘာသာရေး၌ လေ့လာစေလိုသော ဆန္ဒ ဖြစ်ရပါသည်။
အကြောင်းမှာ—ဘာသာရေးကို အတိအကျ ပြတ်ပြတ်

သားသား နားမလည်သည့်အတွက် နေ့စဉ် ဒါန သီလမှု၌ ဖြစ်စေ၊ တရံတခါ ဒါန သီလ ဘာဝနာမှု၌ ဖြစ်စေ အကျိုး ပြုသင့်သလောက် မပြုနိုင်ခြင်း၊ တချို့ ဘာသာရေးတို့မှာ ငွေအကုန်မများသင့်ဘဲ များနေခြင်း၊ များသင့်၍ များပြန် လျှင်လည်း ငွေအကုန်သလောက် အကျိုးမရသည့်ပြင် ဘာသာ ကို ပြုရာမရောက်ဘဲ ဖျက်ဆီးရာ ရောက်နေခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ယခု မေးလျှောက်မည့် ပြဿနာများသည် ဆရာတော်ဘုရား၏ ကျမ်းစာတို့၌ ဟိုနေရာ သည်နေရာမှာ အများအားဖြင့် ပါပြီးဖြစ်ပါသော်လည်း ထိုကျမ်းစာများကို လူအများ ကြည့်မိမည် မထင်ပါ။ ထို့ကြောင့် တပည့်တော် သိသလို အများကိုလည်း သိစေလိုသဖြင့် ပြဿနာများကို ရိုသေစွာ လျှောက်ထားပါသည် ဘုရား။

ဘုရားတပည့်တော်

ဒါယကာစိန်ဝင်း

၁၉ - ၅ - ၆၄

ဆရာတော်၏ ပဋိညာဉ်

ဒကာစိန်ဝင်း....

ဘုန်းကြီးမှာ နေ့စဉ်အလုပ်မှန်မှန်ရှိနေသောကြောင့်၎င်း၊ မိမိ၏ ဂရုတစိုက် ပြုလုပ်ရသော အလုပ်များ၌ (ကျမ်းစာ မဖြစ်ဘဲ) ပြီးပြီးပျောက်ပျောက် ဖြစ်မည်ကို မလိုလားသော ကြောင့်၎င်း၊ အဝေးက ရဟန်း ရှင်လူတို့၏ မေးလျှောက် သမျှကို အတိုချုပ်မျှ ဖြေလိုက်ပြီးလျှင် နောက်ထပ်လည်း မမေးဘို့ရန် တောင်းပန်ရပါသည်။ ဒကာစိန်ဝင်း၏ ပြဿနာ များကား တယောက်အတွက်သာ မက၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အားလုံးအတွက် အခြေခံ သိထိုက်သော အချက်များ ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ အများသိဘို့ရန် သတင်းစာထည်း၌ ထည့်လို၊ စာအုပ်ဖြစ်တန်လျှင် ဖြစ်စေလိုပါသည်ဟု လျှောက် သောကြောင့်၎င်း နေ့စဉ် အလုပ်တချို့ကို ရပ်နား၍ အဖြေကို လေးလေးစားစား ရေးသားပါသည်။

သတိ။ ။ ဤအဖြေများအတိုင်း လိုက်နာနိုင်သူတို့သည် မလိုက်နာ နိုင်သူတို့နှင့် ဘာသာရေး အငြင်းပွား၍ အကုသိုလ် မများ စေဘဲ တွေ့ကြုံရသော ဘာသာရေးကိစ္စတို့၌ သင့်တော် အောင် ရှုစားကြဘို့ရန် အတူး သတိပေးပါသည်။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်း

အမရပူရမြို့

ပဌမဝါဆိုလ၊ ၁၃၂၆ - ခုနှစ်

[သ]

အမှတ်—

ဘာသာရေးပြဿနာ မေးခွန်းများ၏အဆုံး လကျော်ဘက်
အစွန်းတွင် ပါရှိသော ဂဏန်းများဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ အဖြေ
ပါရှိသည့် စာမျက်နှာနံပါတ်ကို ညွှန်ပြပါသည်။

ဘာသာရေးပြဿနာများ

မာတိကာ

၁-ဘာသာရေးအခြေခံ အခန်း

၁-၁၃

ဒါနနှင့်စပ်သော မေးခွန်းများ

- ၁။ ဒါန သီလ ဘာဝနာ-ဟူသော ကုသိုလ်ရေး သုံးပါး တွင် မည်သည်က လောကုတ္တရာ အကျိုးပေး အကောင်းဆုံးပါနည်း။ (၁၄)
- ၂။ အလှူဒါန ပေးကမ်းစွန့်ကြဲရာ၌ (က) တိရစ္ဆာန် များအား ကျွေးမွေးပေးကမ်းခြင်း၊ (ခ) လူသတ္တဝါ တို့အား ကျွေးမွေးပေးကမ်းခြင်းနှင့် (ဂ) ရဟန်း သံဃာတို့အား လှူဒါန်းခြင်းတို့သည် အကျိုးပေးရာ ၌ မည်သို့ ကွာခြားပါသနည်း။ (၁၅)
- ၃။ အလှူဒါနကြောင့် အကျိုးပေးရာ၌ (က) လှူဘွယ် ဝတ္ထု၏ တန်ဖိုး၊ (ခ) အလှူပွဲ၏ ကြီးကျယ်ခမ်းနား မှု၊ (ဂ) အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် အလှူပစ္စည်း၏ အသုံးဝင်မှု၊ (ဃ) ဒါနရှင်၏ စေတနာ အစရှိသည် တို့တွင် မည်သည့်အပေါ်၌ မူတည်၍ အကျိုးပေးပါ သနည်း။ (၂၁)
- ၄။ အလှူဒါနပြုရာ၌ ပုဗ္ဗ၊ မဉ္ဇူ၊ ပရ-ဟူသော စေတနာ သုံးတန်တွင် တပါးပါး၊ သို့မဟုတ် အားလုံး ချွတ်

ယွင်းခဲသော် အကျိုးပေးရာ၌ မည်သို့ ထူးခြားပါ
သနည်း။ (၂၉)

၅။ ရဟန်းသံဃာတို့အား လှူဒါန်းရာတွင် သိက္ခာသမာဓိ
ပြည့်စုံ၍ ဝါတော် အကြီးဆုံးဖြစ်သော ကျောင်းထိုင်
ဆရာတော်ကြီးအား လှူဒါန်းခြင်းနှင့် ထိုကျောင်းရှိ
သံဃာအား လှူဒါန်းခြင်းတို့တွင် မည်သည့် လှူဒါန်း
ခြင်းက ပိုမို၍ မြတ်ပါသနည်း။ (၃၀)

၆။ အောက်ပါ ပစ္စည်းတို့ကို ရဟန်း သံဃာတော်တို့အား
လှူအပ်ပါသလား၊ မည်ကဲ့သို့ လှူမှ ဝိနည်းသိက္ခာ
ပုဒ်နှင့် ညီညွတ်ပါသနည်း။

(က) ရွှေ၊ ငွေ၊ ရတနာ၊

(ခ) ကျောင်း၊ လယ် ယာ၊

(ဂ) အရက်၊

(ဃ) ဓား၊ လှံ၊ လက်နက်။ (၃၁)

၇။ အောက်ပါ ပစ္စည်းတို့ကို မှန်းလွဲအချိန်၌ ရဟန်း
သံဃာတို့အား ကပ်လှူနိုင်ပါသလား။

(က) အဖျော်ရည်၊ ယမကာ၊ ဘိလပ်ရည်၊

(ခ) သစ်သီး၊ မှုံသေတ္တာ၊ ငါးသေတ္တာ၊

(ဂ) နောက်နေ့စားရန် ဆွမ်း၊ ဟင်း။

(ဃ) ဆွမ်း ဆန်၊ ဆီ၊ ဆား၊ ငပိ၊
ငါးခြောက်။ (၃၆-၇)

(င) မကျန်းမာလျှင် သုံးစွဲရသော စားဆေး၊
လိမ်းဆေး၊ သောက်ဆေး။ (၃၈)

၈။ ရဟန်းသံဃာတော်တို့အား အောက်ပါ ပစ္စည်းများ
လှူနိုင်ပါသလား။

(က) ငွေထုတ် ချက်လက်မှတ်၊ ငွေလွှဲစာ၊ တံ
ဆိပ်ခေါင်း၊

(ခ) ထိလက်မှတ်၊ ငွေစုလက်မှတ်၊ အသက်
အာမခံစာချုပ်။

(ဂ) စာတိုက်မှ မန်နီအော်ဒါနှင့် ပို့လှူသော
ငွေ။ (၃၉-၄၀)

အထွေထွေကောင်းမှုနှင့်စပ်သော မေးခွန်းများ

၁။ (က) ရုပ်ပွားတော်များ၊ စေတီများကို ပူဇော်ကန်
တော့ရာ၌ မည်ကဲ့သို့ အာရုံပြုရပါမည်နည်း။

(ခ) တန်ခိုးကြီးသော ဘုရားကို တကူးတက
သွားရောက် ဖူးမြော်ခြင်းနှင့် အိမ်တွင် ကိုးကွယ်ထား
သော ရုပ်ပွားတော်ကို ဖူးမြော်ခြင်းတို့တွင် မည်သည့်
ဖူးမြော်ခြင်းက ပို၍ အကျိုးရှိပါသနည်း။ (၄၁)

၂။ ယခုခေတ် ရဟန်းသံဃာတော်များနှင့် ရတနာ
သုံးပါးတွင် ပါဝင်သော သံဃာတော်များသည်
မည်သို့ ထူးခြားပါသနည်း။ (၄၃)

၃။ (က) ဘုရားပွဲ ကျင်းပခြင်းကြောင့် မည်သို့ အကျိုး ရှိပါသနည်း။

(ခ) ထိုဘုရားပွဲ ကျင်းပခြင်း အစဉ်အလာသည် မည်သည့် လက်ထက်မှ ဆင်းသက်လာပါသနည်း။ (၄၄)

၄။ (က) ဘုန်းကြီးပံ့ကို ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ ကျင်းပ ခြင်းကြောင့် အကျိုး မည်သို့ ရှိပါသနည်း။

(ခ) ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူစဉ်က တပည့် သား သာသကများနှင့် ဒကာ ဒကာမတို့ မည်ကဲ့သို့ ပူဇော်ခဲ့ကြပါသနည်း။ (၄၄)

၅။ (က) ရှင်ပြုရာ၌ ရှင်လောင်းလှည့်ကာ ရှင်ပြုပွဲ အ ခမ်းအနားဖြင့် ရှင်ပြုခြင်း၊ ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ခေါင်း တုံးရိတ်မှု သင်္ကန်းဝတ်မှုပြု၍ ရှင်ပြုခြင်း ၂-မျိုးဝယ် ကုသိုလ်အကျိုး မည်သို့ ထူးပါသနည်း။

(ခ) သားတော် ရာဟုလာ မည်ကဲ့သို့ ရှင်ပြုပါ သနည်း။

(၁) ရှင်လောင်း လှည့်ခြင်း အစဉ်အလာသည် မည်သည့် ခေတ်က ဖြစ်ပေါ်လာပါသနည်း။ (၄၆)

၆။ သင်္ကန်း ပရိက္ခရာ ဘိုးမျှ မရှိ၊ အခမ်းအနားလည်း မလုပ်နိုင်သော မိဘသည် သားကို မည်ကဲ့သို့ ရှင်ပြု နိုင်ပါသနည်း။ (၄၇)

- ၇။ ရှင်ပြုပေးရာ၌ ကလေး၏ မည်သည့် အရွယ်တွင် ရှင်ပြုပေးနိုင်ပါသနည်း။ (၄၈)
- ၈။ ဥပုသ် သီလ ဆောက်တည်ရာတွင် လပြည့်၊ လကွယ် နေ့များတွင် ဆောက်တည်ခြင်းသည် အခြားသော နေ့များတွင် ဆောက်တည်ခြင်းထက် အကျိုးများပါသလား။ (၄၉)
- ၉။ သီလယူရာ၌ ရဟန်း သံဃာတော် ထံမှာ ယူခြင်း၊ ဘုရားဆင်းတုတော်ရှေ့တွင် ယူခြင်း၊ မိမိဘာသာ ယူခြင်းတို့သည် မည်သို့ ထူးခြားပါသနည်း။ (၅၂)
- ၁၀။ သီလ ဆောက်တည်ရာ၌ သီလ ယူရိုး ဖြစ်သော ပါဠိ အပိုဒ်များကို ရှုတ်ဆိုမှ သီလ ရပါသလား။ (၅၃)
- ၁၁။ တခါ သီလယူထားလျှင် နောက်နေ့၌ သီလ မယူဘဲ ဆက်၍ ဥပုသ်စောင့်နိုင်ပါသလား။ (၅၄)

အကုသိုလ်နှင့်စပ်သော မေးခွန်းများ

- ၁။ ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်း၊ ဘုရားယင်ပြင်တော် တို့၌ ဘိနပ်စီးလျှင် မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း။ ဗိမ္ဗိသာရ မင်း၏ ခြေဖဝါးကို ဓားခွဲခံရခြင်းသည် မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်ပါနည်း။ (၅၅)
- ၂။ သိမ်အတွင်းသို့ ဒါယိကာမများ ဝင်နိုင်ပါသလား။ မဝင်ရဟု တားမြစ်ထားပါလျက် ဝင်လျှင် မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း။ (၅၈)

- ၃။ ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်း၊ သို့မဟုတ် ဘုရားကျောင်း အတွင်း၌ ရှိကြသော စရပ်၊ တန်ဆောင်း၊ ကျောင်း တို့ဝယ် လူဝတ်ကြောင်များ နေနိုင်ပါသလား။ (၅၉)
- ၄။ (က) ဈေးမှ သားငါးကို ဝယ်ယူ စားသောက်ခြင်း၊
 (ခ) အလှူလုပ်ရန် သားငါးကို ကြိုတင်၍ မှာ ထားခြင်း၊
 (ဂ) မိမိအတွက် သတ်၍ ချက်ပေးသော အသား ဟင်းကို သိလျက် စားခြင်းတို့ကြောင့် ပါဏာတိ- ပါတကံ ထိုက်ပါသလား။ (၆၀-၁)
- ၅။ မိမိကြောင့် သူတပါး အသက်သေတိုင်း ပါဏာတိ- ပါတကံ ထိုက်ပါသလား။ (၆၁)
- ၆။ ပါဏာတိပါတကံ ကျူးလွန်ရာဝယ် လူသတ်ခြင်း၊ ဆင် သတ်ခြင်းနှင့် ပုရွက်ဆိတ်သတ်ခြင်းတို့၌ မည်သို့ အပြစ် ထူးခြားပါသနည်း။ (၆၄)

*****

ရဟန်းတော်များ၏ ဝိနည်းသိက္ခာ
 နှင့်စပ်သော မေးခွန်းများ

- ၁။ ရဟန်းတော်များသည် မိမိ၏ ပစ္စည်းလေးပါး ဒကာ ဒကာမ မဟုတ်သောသူ၏ အိမ်သို့ဝင်၍ ဆွမ်းစသော ပစ္စည်းကို အလှူခံနိုင်ပါသလား။ (၆၆)
- ၂။ မိမိအား လှူလိုက်သော ပစ္စည်းကို “ဒီဟာ မကြိုက် ဘူး၊ ဟိုဟာ ပေးပါ”ဟု ရဟန်းတော်များ ပြော ကောင်းပါ သလား။ (၆၆)

၃။ မိမိအား လှူချင်လာအောင် ဆွယ်သရား ဝါဒဖြန့်
တရား ဟောကောင်းပါသလား။ (၆၇)

၄။ ရဟန်းတို့သည် တရားသဖြင့် မိမိပိုင်သော ပစ္စည်းကို
အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်တို့အား လှူနိုင် ပေးနိုင်ပါသလား။

(က) ကျောင်းတိုက်ရှိ သံဃာအားလုံး၊

(ခ) မိမိလိုလားသော ရဟန်း သာမဏေ တပါးပါး၊

(ဂ) ကျောင်းသား (ကပ္ပိယ, ဝေယျာဝစ္စပြုသူ)၊

(ဃ) မိဘ ဆွေမျိုး၊

(င) လူ့ဘဝက ဇနီး, သား သမီး၊

(စ) ပစ္စည်းလေးပါး ဒကာ-ဒကာမ။

(ဆ) ပစ္စည်းလေးပါး ဒကာ-ဒကာမ မဟုတ်သူ
လူများ။ (၆၈-၇၀)

၅။ ဘုန်းတော်ကြီး (ရဟန်း သာမဏေ အားလုံး)က မပေး
ကောင်းသူအား ပေး၍ ပစ္စည်းရသော် ဒကာ ဒကာမ
တို့မှာ မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း။ (၇၀)

၆။ ရဟန်းတော်များသည် လူနေရပ်ကွက် လူနေအိမ်တွင်
အခန်းငှါး၍ နေနိုင်ပါသလား။ (၇၁)

၇။ ဆွမ်းခံလာသော ရဟန်းတော်သည် အိမ်ရှေ့၌ လူမတွေ့
လျှင် လူရှိရာ အိမ်အတွင်းသို့ ဝင်နိုင်ပါသလား။ (၇၁)

၈။ ရဟန်းတော်များသည် ဒကာ-ဒကာမတို့ကို ခေါ်
ဆောင်၍ ခရီးအတူ သွားနိုင်ပါသလား။ (၇၂)

- ၉။ ရဟန်းတော်များသည် ဈေးသို့သွား၍ ဈေးဝယ်နိုင်ပါသလား၊ ငွေမကိုင်ဘဲ မိမိအလိုရှိရာ ပစ္စည်းကို ရွေးချယ်၍ ဒကာကို ငွေချေစေခြင်း၊ ငွေယူမလာဘဲ အကြွေးဝယ်ခြင်း စသည်တို့ကို ပြုလုပ်နိုင်ပါသလား။
(၇၂-၇၃)
- ၁၀။ ရဟန်းတော်များသည် မိမိမှာရှိသော ပစ္စည်းကို လှူပုဂ္ဂိုလ်နှင့်၎င်း၊ ရဟန်း သာမဏေတို့နှင့်၎င်း ပစ္စည်းချင်း လဲကောင်းပါသလား။ (၇၃)
- ၁၁။ ရဟန်းတော်သည် လှူဝတ်ကြောင်များ၏ သားသမီးကလေးများကို ပွေ့ချီကောင်းပါသသား။ (၇၄)
- ၁၂။ ရဟန်းတော်သည် ဒကာ-ဒကာမနှင့် ထိုသူများ၏ သားသမီး အိမ်ထောင်ရေးတွင် စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းပေးခြင်း၊ အိမ်ထောင်ကွဲရာတွင် အသိသက်သေအဖြစ် ပါဝင်ခြင်းများ ပြုနိုင်ပါသလား။ (၇၆)
- ၁၃။ ရဟန်းတော်များသည် ကျောင်းကန် ဘုရားတွင်၎င်း၊ လမ်း၌ ခရီးသွား မော်တော်ယဉ်များကို ရပ်စေ၍၎င်း အလှူခံနိုင်ပါသလား။ (၇၆)
- ၁၄။ ရဟန်းတော်များသည် အောက်ပါပဲ့လမ်းသဘင်များကို ကြည့်နိုင်ပါသလား၊ ကြည့်လျှင် မည်သို့ အပြစ်သင့်ပါသနည်း။

(က) ဘောပဲ့၊ လက်ဝှေ့ပဲ့၊ လှေပြိုင်ပဲ့၊ လှည်းပြိုင်ပဲ့၊ ကြက်ပဲ့၊ နွားပဲ့၊ အလေးမပြိုင်ပဲ့။

- (ခ) မယ် - မောင်ရွေးပွဲ , ဖက်ရှင်ပြိုင်ပွဲ။
- (ဂ) ပန်းချီပြပွဲ , စာပေပြပွဲ။
- (သ) ရုပ်သေး , ဇာတ် , ရုပ်ရှင်။
- (င) နိုင်ငံရေးတရားပွဲ။ (၇၇)

၁၅။ ရဟန်းတော်များ ဖဲရိုက်ခြင်း , အရက်သောက်ခြင်း ပြုပါက မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း။ (၇၈)

၁၆။ လူဝတ်ကြောင်က ရဟန်းအား သာမန် အခါတွင် ရိုက်နှက်ခြင်း , အရက်မှူး၍ ရမ်းကားနေသောအခါ တွင် ရိုက်နှက်ခြင်း၌ အပြစ်မည်သို့ ရှိပါသနည်း (၇၈)

၁၇။ ဝိနည်းထုံးစံအရ သိမ်တွင် ရဟန်းခံသူ မဟုတ်သော အယောင်ဆောင် ရဟန်းမှာ မည်သို့ အပြစ်ရှိပါ သနည်း။ (၇၉)

၁၈။ (က) ပကာသနီယကံ အပြုခံရသော ရဟန်း , အယောင်ဆောင် ရဟန်း , ပါရာဇိက ကျပြီးသော ရဟန်းတို့ မည်သို့ကွာခြားပါသနည်း။

(ခ) ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရဟန်းတော်အစစ်ထင်၍ လှူဒါန်းလျှင် မည်သို့ အကျိုးရှိပါသနည်း။

(ဂ) ရဟန်းတော်အစစ် မဟုတ်မှန်း သိလျက်နှင့် လှူဒါန်းလျှင် မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း (၇၉-၈၀)

စစ်တပ်တရားတော်

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
စစ်တပ်၌ တရားဟောရခြင်းအကြောင်း	၉၃
ရှေးသူတော်ကောင်းများနှင့် စစ်တပ်	၉၇
စစ်တပ်နှင့် သာသနာကို လေးစားပုံ	၁၀၇
စစ်သားများ၏ ကိုယ်ကျင့်	၁၀၈
ဗလိနတ်စာမေးခွန်း	၁၁၈
အောင်ခြင်းဂါထာတော်	၁၂၃

ဘာသာရေးပြဿနာများ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁-ဘာသာရေးအခြေခံအခန်း

အချို့။ ။ ဂါဒီယန် သတင်းစာ အယ်ဒီတာဟောင်း ဖြစ်
သော ဒကာစိန်ဝင်းထံမှ မေးလျှောက်အပ်သော
ဘာသာရေးရာ ပြဿနာတို့သည် ပိဋကတ် တရားတော်မှာ
ရှိသည့်အတိုင်း ခက်ခဲ နက်နဲကြသည် မဟုတ်ပါ။ သို့သော်
ဘုရား ဟောတော် မူသောကြောင့်ဟု အကြောင်းပြရုံဖြင့်
ထိုအဖြေကို ယခုခေတ်လူအများစုက ကျေကျေနပ်နပ်လက်ခံ
လိုကြမည်မဟုတ်သောကြောင့် ဘုရားဟောတော်မူရ ပညတ်
တော်မူရခြင်း၏ အကြောင်းကိုပါ သဘောပေါက်ကြည့်ရန်
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဘာသာရေး အခြေခံကို အကျဉ်းမျှ ပြပါဦး
မည်။

အဝိဇ္ဇာ တဏှာ အရင်းခံ။ ။ “ဝိဇ္ဇာ” ဟု ခေါ်သော ဉာဏ်
သည် သိစရာဟူသမျှကို သိတတ်
၏။ ထိုဝိဇ္ဇာ၏ ပြောင်းပြန်တရားကို “အဝိဇ္ဇာ” ဟု ခေါ်၏။
“မောဟ” ဟုလည်း ခေါ်၏။ ထိုအဝိဇ္ဇာဟု ခေါ်အပ်သော
မောဟသည် သိစရာဟူသမျှကို မသိတတ်ရုံတိုင်မက ဝိဇ္ဇာ
ဉာဏ်ကိုပင် ဆန့်ကျင်ဘက် ပြုလုပ်၍ မသိအောင် ကာကွယ်ဖုံး

အုပ်တတ်သေး၏။ တဏှာကို “လောဘ” ဟု၎င်း၊ “ရာဂ” ဟု၎င်း ခေါ်၏။ ထိုတဏှာ (လောဘ ရာဂ) သည် လိုချင်တတ်၊ မက်မောတတ်၊ သာယာတတ်၏။ ထိုအဝိဇ္ဇာ တဏှာဟူသော တရား ၂-ပါးသည် သတ္တဝါတိုင်းဝယ် (သစ်ပင်၏ ရေသောက် မြစ်ကဲ့သို့) အခြေခံအဖြစ်ဖြင့် ငြိတုယ်ကိန်းဝပ်လျက် မပြတ် တည်ရှိနေ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ဘုန်းကြီးတို့တတွေသည် အဝိဇ္ဇာ ဖုံးကွယ်မှုကိုခံနေရသဖြင့် သိသင့်သောအရာတွေကို မသိကြရ၊ မဟုတ်မမှန်တာတွေကိုပင် အမှန်ထင်လျက် တဏှာဖြင့် တပ် မက်ခင်မင် လိုချင်တုယ်တာ၍ သာယာ နှစ်သက် နေကြလေ သည်။

သန္ဓေတည်စဉ်အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဘုန်းကြီးတို့၏ ဤဘဝ၌ ပဌမဆုံး စိတ်ဖြစ်ရာ အချိန် အခါသည် ဘာ လောက်မျှမကြာပါ။ တစက္ကန့်အချိန် ကို ကုဋေများစွာစိတ်လျှင် တစိတ်လောက်သာ ကြာပါသည်။ ထိုအချိန်ကလေးဝယ် စိတ်ကလေးတခု (စိတ်နှင့်အတူဖြစ်လေ့ ရှိသော) စေတသိက်ကလေးတွေ ၃၃-ခုနှင့် ရုပ်ကလာပ်စည်း ၃-ခုမျှ စတည်မိကြပါသည်။ ထိုသို့ စိတ်စေတသိက်ရုပ်အစုတို့၏ စတည်မှုကို “သန္ဓေတည်ခြင်း” ဟု ခေါ်ပါသည်။

ပါဠိလို “ပဋိသန္ဓိ” မှ သန္ဓိကိုယူ၍ “သန္ဓေ” ဟု ခေါ်ခြင်းဖြစ် သည်။ [ပဋိသန္ဓိ - ရှေ့ဘဝအပြတ်တွင် နောက်ထပ်ဆက်စပ်၍ ဖြစ်သောတရားစု] ထိုသန္ဓေတည်စ “ပဌမစိတ်စေတသိက် ရုပ်ကလာပ်အစု” ဟူသော ခန္ဓာကိုယ်ကလေးကို အကောင်း ဆုံး မှန်ပြောင်းကိုတပ်၍ ကြည့်သော်လည်း မျက်စေ့ဖြင့် မြင်နိုင်သေးသည်မဟုတ်ပါ။ ဘုန်းကြီးတို့၏ ဤဘဝ၌ စတည်

ခဲရာ ရုပ်ခန္ဓာ(စိတ်စေတသိက်ဟူသော) နာမ်ခန္ဓာသည် ဤမျှ လောက်သေးငယ်သော်လည်း ထိုရုပ်နာမ်ခန္ဓာကိုယ်ကလေး၌ အဝိဇ္ဇာဓာတ် တဏှာဓာတ်ကား အဆက်မပြတ်ဘဲ ပါမြဲပါ လျက်ရှိပါသည်။

အဝိဇ္ဇာတဏှာတို့ ဤပြခဲ့သော နည်းဖြင့် သန္ဓေတည်ပြီး သတ္တိပြပုံ သော သတ္တဝါ ကလေးသည် တစက္ကန့် အချိန်ကို ကုဋေများစွာစိတ်လျှင် သန္ဓေ တည်ချိန်မှစ၍ ၁၇-စိတ်လောက်ကြာသော အချိန်မှာ ဓာတ် အဖြစ်ဖြင့် ပါခဲ့သောတဏှာသည် မိမိ၏ ကိုယ်ခန္ဓာကလေးကို နှစ်သက်တွယ်တာမှု သတ္တိပြကာ (အဝိဇ္ဇာနှင့်အတူ) ဖြစ်လာ လေတော့၏။ ဤခန္ဓာကိုယ်သည် အိုနာသေရေး ဒုက္ခဘေးတို့ နှင့်တကွ ဒုက္ခမျိုးစုံပေးမည့် ခန္ဓာကိုယ်ဖြစ်ရကား စင်စစ် နှစ်သက်တွယ်တာ ချစ်ခင်စရာ မကောင်းပါချေ။ သို့သော် ထိုအပြစ်တွေကို အဝိဇ္ဇာက မမြင်နိုင်အောင် ဖုံးကွယ်ထား သောကြောင့် (မျက်စေ့ကောင်း တစ္ဆေမကြောက်သကဲ့သို့) တဏှာက မကြောက်ဘဲ ယနေ့တိုင်အောင် မိမိကိုယ်ကို အချစ် ဆုံးအဖြစ်ဖြင့် ချစ်၍နေလေသည်။ [နတ္ထိ အတ္တသမံ ပေမံ-မိမိ ကိုယ်နှင့် တန်းတူသော ချစ်စရာသည် ကမ္ဘာလောက၌ မရှိ။ သဂါထာဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော် ဒေဝတာသံယုတ်။]

ဖွားမြင်ပြီးသောအခါ ဖွားမြင် ပြီးစ အခါ၌ များစွာ သော သတ္တိပြပုံ သတ္တဝါတို့သည် အဝိဇ္ဇာ၏ ဖုံးကွယ်မှု ကြောင့် ဘာတခုကိုမျှ အမှန်အတိုင်း မသိကြချေ။ အမှန်အတိုင်း မသိကြသော်လည်း တဏှာ၏ တောင့်တမှုကြောင့် တစုံတခုကို စားလို သောက်လိုသော

သဘောမှာ (မည်သူမျှ သင်၍မပေးရဘဲ) အလိုလို ပေါ်လာ၏။ ရက်ကလေး အနည်းငယ်ရလျှင် မိမိကို ယုယပိုက်ထွေး၍ နို့ချိုတိုက်ကျွေးသော မိခင်ကို (မည်သူမျှ မသင်ပေးရဘဲ) တဏှာဖြင့် ချစ်ခင်လာ၏။ လသားအရွယ်ရောက်၍ မျက်စေ့ဖြင့် မြင်တတ်၊ နားဖြင့် ကြားတတ်လာသောအခါ ယုယယုယနှင့် ချော့ကြ မြူကြ သည်ကို တဏှာဖြင့် သာယာကြလေတော့သည်။ ဤသို့လျှင် နွားကလေး၌ ပေါက်၍ လာသော ဦးချိုသည် နွားကလေးကြီးလေ ဦးချိုရှည်လေ ဖြစ်သကဲ့သို့ သတ္တဝါတိုင်း၌ ဓာတ်ခံပါနေသော တဏှာသည် သန္ဓေတည်စမှစ၍ အထင်အရှားဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရာ သတ္တဝါကြီးလေ တဏှာလောဘကြီးလေပင် ဖြစ်ချေတော့၏။

ထိုအကြောင်း ၂-ပါးကြောင့် သတ္တဝါ တို့၏ ခန္ဓာ အစဉ်၌
မကောင်းတရားတိုးပွဲ လောဘ ဒေါသ မာန ဣဿာ
မစ္ဆရိယ ဒိဋ္ဌိတို့သည် အလွန်
ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ဖြစ်တတ်သော တရားများတည်း။ ထိုတရား
အားလုံးပင် အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာကို အရင်းခံ၍ဖြစ်တတ်ကြ၏။

ရှင်းပြပါဦးမည်—

(၁) အပြစ်ကို မမြင်နိုင်သော အဝိဇ္ဇာ၊ မိမိကိုယ်ကို ချစ်ခင်သော တဏှာကြောင့် မိမိ၏ တိုးတက်သာယာရေးကို မြှော်တွေးကာ ရူပါရုံ သဒ္ဓါရုံ စသော ကာမဂုဏ် အာရုံများကို လိုချင်သော လောဘ ဖြစ်ရ၏။

(၂) လိုချင်တိုင်းမရလျှင် စိတ်ဆိုးမှု ဒေါသ ဖြစ်ရ၏။

- (၃) လိုချင်တိုင်း ရပြန်လျှင် ခံစားသော လောဘအပြင် ထပ်၍ လိုချင်သော လောဘနှင့် စိတ်ကြီးဝင်သော မာနလည်း ဖြစ်တတ်၏။
- (၄) ထိုကဲ့သို့ လိုချင်စရာ ကောင်းသော လောကီအာရုံ ကာမဂုဏ် စည်းစိမ်တွေကို အပြိုင်အဆိုင် ရှာနေကြရာ ဝယ် ကိုယ်ထက် သာနေသူကို (သို့မဟုတ် သာဘို့ရန် အလားအလာရှိသူကို) မနာလိုသော ဣဿာ ဖြစ်တတ်၏။
- (၅) မိမိကဲ့သို့ သုံးစွဲနိုင်အောင် မဝေခြမ်းနိုင်သော (ဝန်တိုသော) မစ္ဆရိယလည်း ဖြစ်တတ်၏။
- (၆) အဝိဇ္ဇာ၏အပြစ်ကိုမမြင်အောင် ဖုံးကွယ်မှုနှင့် တဏှာ၏ မိမိကိုယ်ကို ခင်မင်မှုကြောင့် မိမိ၏ ရုပ်နာမ် အစုတွင် ရုပ်တခုခုကိုဖြစ်စေ၊ နာမ်တခုခုကိုဖြစ်စေ အကောင်အထည်ဟု ထင်ကာ မပျက်နိုင်ဘဲ ခိုင်မြဲသော အတ္တဟု အယူမှားသော ဒိဋ္ဌိလည်း ဖြစ်ကြရ၏။ ဤအတ္တဒိဋ္ဌိကို အခြေခံ၍ ယခုခေတ်ဖြစ်ရိုး ဒိဋ္ဌိအမျိုးမျိုးလည်း ဖြစ်ကြရ လေသည်။

ဤနည်းအားဖြင့် အဝိဇ္ဇာ တဏှာဟူသော အကြောင်း ၂-ပါးကြောင့် မကောင်းတရားတွေ ခန္ဓာကိုယ်၌ တိုးပွားလျက် ရှိရကား ထိုမကောင်းတရားစုကြောင့်ပင် မကောင်းသော ကိုယ်မှုနုတ်မှု စိတ်မှုတွေကို ပြုမိကာ အပါယ် ၄-ပါး၌ ဖြစ်ကြရ၊ ကောင်းသောဘဝ၌လည်း မကောင်းဒုက္ခတွေကို တွေ့ကြရလေသည်။

အမြစ်ပြတ်မှ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ အကြောင်း ၂-ပါးကြောင့်
 အမြစ်ရပ်မည် လောဘ ဒေါသ စသော မကောင်းတရား
 တွေသာ ဖြစ်ကြသည်မဟုတ်သေး။ ရောက်
 လေရာ ဘဝဝယ် ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့နှင့် တွေ့၍ ထိုသူ
 တို့၏ အဆုံးအမကို နာယူသောကြောင့် အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်
 ပညာကို အရင်းခံ၍ ဒါန သီလ ဘာဝနာစသော အကောင်း
 တရားများလည်း ဖြစ်တတ်ကြပေသည်။ ထိုဒါန သီလဘာဝနာ
 တို့ကြောင့် လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအမျိုးမျိုး ဖြစ်ပြန်ရာဝယ်
 လောဘ ဒေါသ မာန်မာနနှင့် ဣဿာ မစ္ဆရိယ ဒိဋ္ဌိစသော
 တရားဆိုးတို့လည်း ပွားတိုးပြန်၏။ ထိုတရားဆိုးတွေကြောင့်
 မကောင်းသော ကိုယ်မှု နှုတ်မှု စိတ်မှုတို့ကို ပြုမိပြန်ရာ ငရဲ
 တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသုရကာယ်ဟူသော အပါယ် ၄-ပါး၌
 ထိုက်သလို ဖြစ်ကြရပြန်၏။ ဤနည်းအားဖြင့် အဝိဇ္ဇာတဏှာ
 ဟူသောအမြစ် မပြတ်သေးသမျှ သံသရာဝယ် အမြစ်မရပ်
 သေးဘဲ အဝိဇ္ဇာကုန်ခန်း၍ ရဟန္တာဖြစ်မှသာ သံသရာ၌
 အမြစ်ရပ်နိုင်ပေသည်။ [သံ - ရှေးရှေး ရုပ်နာမ်ချုပ်လျှင်
 နောက်နောက်ရုပ်နာမ် ဆက်စပ်လျက် + သာရ - ဖြစ်ခြင်း။
 ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းကို ပါဠိလို သံသာရ၊ မြန်မာလို သံသရာဟု
 ခေါ်သည်။]

အဝိဇ္ဇာ တဏှာ   အဝိဇ္ဇာကို မောဟ, တဏှာကိုလောဘဟု
 အထူအပါးကဲ့ပုံ   ခေါ်၏။ ထိုလောဘ မောဟနှင့် ဒေါသ
    တို့သည် မြူမှုန်များနှင့် တူကုန်၏။ ပညာရှိ
 သူတော်ကောင်းတို့၏ အဆုံးအမကြောင့် ရရှိသောအသိဉာဏ်
 သည် မျက်စေ့နှင့်တူ၏။ ပကတိမျက်စေ့၌ မြူမှုန်တွေ ကပ်ဝင်

လျက် ရှိရာ ထိုမြို့မုန်တို များနေလျှင် မျက်စေ့ အမြင်လည်း ညံ့၍ ထိုမြို့မုန်နည်းပါးလေ အမြင်ကောင်းလေဖြစ်၏။ ထို့အတူ ဉာဏ်မျက်စေ့၌ လောဘ ဒေါသ မောဟဟူသော မြို့(သလ္လာ) တွေများလေ ဉာဏ်အမြင် မသန့်ရှင်းလေဖြစ်၍ မြို့သလ္လာနည်း လေ ဉာဏ်အမြင် သန့်ရှင်းလေ ဖြစ်၏။ ပကတိမျက်စေ့၌ မြို့ သလ္လာ အထူအပါး ရှိသကဲ့သို့ ဉာဏ်မျက်စေ့၌လည်း လောဘ စသော မြို့သလ္လာ အထူအပါး ရှိနိုင်လေသည်။

ထူခြင်းပါးခြင်း၏ သတ္တဝါတို့သည် ဖြစ်လေရာဘဝ၌ လော
အကြောင်း ကိစ္စအာရုံ ကာမဂုဏ်တွေကို ရှာဖွေကြ၊
ခံစားကြရ၏။ ထိုခံစားမှုကြောင့် လောဘ
တဏှာ ကိလေသာ မြို့ဓာတ်သည် မသိမသာ ထူ၍ ထူ၍ နေ
ရစ်၏။ ဒေါသဖြစ်လောက်သော အာရုံတို့ကြောင့် ပြင်းထန်
သော ဒေါသဖြစ်သောအခါ ဒေါသကိလေသာ မြို့ဓာတ်
လည်း မသိမသာ ထူ၍ ထူ၍ နေရစ်၏။ လောဘဒေါသ ထူ
သလောက် မောဟမြို့ဓာတ်လည်း ထူ၍နေရစ်သည်။ ပညာ
ရှိ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားမှန်ကို နာခံ၍ လိုက်နာပြုကျင့်
သောအခါ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ တိုးပွားသဖြင့် ထိုကိလေ
သာ မြို့တို့သည် မသိ မသာ နည်းပါး၍ နည်းပါး၍ သွားပြန်၏။
ဒါန သီလ ဘာဝနာစသော ကောင်းမှုတို့ကို ပြုတုန်းအခိုက်၌
လည်း ထိုကိလေသာ မြို့သလ္လာတို့အထိုက်အလျောက် နည်းပါး
သွားကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဒါနသီလစသော ပါရမီတွေ
အလွန်များသောအခါ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာတို့သည်
ကြီးမားသည်ထက် ကြီးမားကြကုန်၏။ ဉာဏ်ပညာ ကြီးမား

သလောက် လောကီအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၏ အပြစ်တွေကို မြင်နိုင်ရကား ကိလေသာ မြူသလာတို့သည် နည်းပါးသည်ထက် နည်းပါး၍ သွားကြရပေသည်။

ဘုရားတဆူ ရှေးရှေး ဘဝပေါင်း များစွာတို့၌ ပညာရှိ ပွင့်တော်မူခြင်း သူတော်ကောင်းတို့နှင့် အပေါင်းအသင်း များ၍ ကိလေသာမြူနည်းပါးသဖြင့် အသိဉာဏ် အမြင်မှန်ရသူတို့မှာ မိမိတို့၏ ကောင်းသော အလေ့အကျင့်လိုက်၍ အဆင့်ဆင့် အသိအမြင် ကွာခြားကြ၏။ ထိုသို့ ကွာခြားသည်အားလျော်စွာ ဒါန သီလစသော ကောင်းမှုကို ပြုရာ၌လည်း ရည်ရွယ်ချက်ခြင်း မတူကြ၊ တချို့က မိမိတယောက်အတွက် အကျိုးရမှုကို ရည်ရွယ်၍ပြုကြ၏။ တချို့ကား အများကောင်းစားရေးကိုရည်ရွယ်၍ ပြုကြ၏။ အများကောင်းစားမှုကို ရည်ရွယ်၍ပြုသူသည် သာ၍သာ၍ ကိလေသာ မြူ နည်းပါးရကား သာ၍ သာ၍ ဉာဏ်ပညာလည်း ကြီးမားလာ၏။ နောက်ဆုံး၌ကား မည်သူနှင့်မျှ မဘူအောင် သီလလည်း ကြီးမား၊ သမာဓိလည်း ကြီးမား၊ ပညာလည်း ကြီးမားသဖြင့် သတ္တဝါအားလုံးထက် ထူးခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တပါး ဘုရားတဆူဖြစ်တော်မူလာရပေသည်။ [ဤသို့ ထူးခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တပါး ဖြစ်တော်မူလာရခြင်းကိုပင် (နေအရုဏ်နှင့်တွေ့၍ ပဒုမ္မာကြာငုံ ပွင့်ခြင်းနှင့်တူစွာ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်နှင့်တွေ့၍ ဉာဏ်ပညာ ပွင့်လင်းလာသောကြောင့်) ဘုရားပွင့်တော်မူခြင်းဟု ကျမ်းစာတို့၌ ခေါ်စမှတ်ပြုကြသည်။]

ကလေးအလွန်ကြာမှ သတ္တဝါတို့အား သနားတော်မူသော
 ပါရမီပြည့်စုံ မဟာ ကရုဏာတော်ကို အခြေခံ၍
 သတ္တဝါတို့၏ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာ
 မင်္ဂလာကိုသာ ဆောင်လိုသော ဆန္ဒတော်ဖြင့် ကောင်းမှု
 ပါရမီတို့ကို ဖြည့်တော်မူကြသော အလောင်းအလျာတို့သည်
 အနည်းဆုံးအားဖြင့် လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကလ
 ကြာအောင် မဆုတ်မနစ် ဖြည့်ကျင့်နိုင်မှ ပါရမီပြည့်ဝ၍ ဗုဒ္ဓ
 ဖြစ်တော်မူကြသည်။ ထိုအချိန်ကာလ မပြည့်မီ အကြား၌
 အသက်ပေါင်း၊ စည်းစိမ်ပေါင်း မည်မျှပင်စွန့်၍ ပါရမီဖြည့်ကြ
 သော်လည်း မပြည့်ဝနိုင်ပေ။ ဥပမာ - အချိန်သင့်မှ မှည့်ရင်း
 မည့် သစ်သီးကို အချိန်မသင့်မီ နုသောအခိုက်၌ အုပ်လျှင်
 မမှည့်ဘဲ ပုပ်သွားတတ်၍ အချိန်သင့်သော အခါ၌ကား
 မအုပ်ဘဲလည်း အလိုလို မှည့်လာသကဲ့သို့တည်း။

ဗုဒ္ဓ၏ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အလောင်းအလျာ
 မြှော်မှန်းတော်မူချက် အဖြစ်ဖြင့်ကျင်လည်ခဲ့ရာ ဘဝပေါင်း
 များစွာ၌ သတ္တဝါတို့ အပေါ်ဝယ်
 သနားကြင်နာ ကရုဏာတော်ကို အခြေခံ၍ ချမ်းသာနိုင်သမျှ
 ချမ်းသာခွင့်ရအောင် ဆောင်တော်မူခဲ့သည်အား လျော်စွာ
 ဘုရားဖြစ်တော်မူသော အခါ၌လည်း သတ္တဝါတို့ ချမ်းသာ
 အောင် ဆောင်တော်မူပေသည်။ ထိုဆောင်တော်မူပုံသည်
 အလောင်းအလျာ ဘဝများစွာထက် ကြီးကျယ်၏။ သတ္တဝါ
 တို့ အကျိုးရရှိအတွက် မြှော်မှန်းတော်မူချက်လည်း အလွန်
 အလွန် လေးနက်၏။ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါတို့ သန္တာန်ဝယ်
 ချမ်းသာသူခ ပို၍ရအောင် အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာတို့ နည်းပါး

တရားတော်၏ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဘုရား ဖြစ်တော်မူလာ
မူ ၃-မျိုး သောအခါ မြော်မှန်းတော် မူချက်နှင့်
ကိုက်ညီအောင် တရားတော် ၃-မျိုးကို
ဟောပြတော်မူ၏။ ထို ၃ မျိုးကား ဝိနည်း အဘိဓမ္မာ သုတ္တန်
ဟူသော နာမည်အားဖြင့် ထင်ရှားကြပေသည်။ ထိုတရား
၃-မျိုးလုံးပင် တမျိုးနှင့် တမျိုး မတူကြပေ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏
မူလရည်ရွယ်တော် မူချက်အတိုင်း မူအားဖြင့် ၃-မျိုးပင်
ကွဲပြားလျက် ရှိချေသည်။ ဝိနည်းပညတ်တော်ကို ဟောတော်
မူ ပညတ်တော်မူရာ၌ ရဟန်းတော်များ၏ ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်
အမူအရာ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့မှုကို မူထားတော်မူ၏။ အဘိဓမ္မာ
တရားကို ဟောတော်မူရာ၌ အစစ်အမှန် သဘောတရားတို့ကို
ခွဲခြားသိဘို့ရန် မူထားတော်မူ၏။ သုတ္တန် တရားတော်ကို
ဟောတော်မူရာ၌ တရားနာသူတို့ နားလည်ဘို့ရန်၊ နားလည်
သည့်အတိုင်း ကျင့်ကြံဘို့ရန်၊ ကျင့်သည့်အတွက် ချမ်းသာ
သုခ ရကြဘို့ရန်နှင့် အဝိဇ္ဇာတဏှာ ကုန်ခန်း၍ ရဟန္တာဖြစ်ကြ
ဘို့ရန် မူထားတော်မူသည်။

ဝိနည်းတရားတော်၏ ဂုဏ်ထူး

ဝိနည်းတရားတော်အရ ကျင့်ရသော သီလသိက္ခာများတွင် တချို့ သီလသည် အကုသိုလ်အပြစ် မဖြစ်စေဘဲ အဝိဇ္ဇာတဏှာ နည်းပါးအောင် ပညတ်တော်မူရသော သီလဖြစ်၏။ အချို့သီလကား အကုသိုလ်အပြစ် မရှိသော်လည်း လူအများ အမြင်မတော်သဖြင့် (လူအများကျေနပ်အောင်)

ပညတ်တော်မူရသော သီလဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏သာသနာတော်တည်ဘုံရေး၌ ရဟန်းတော်များသည် သာသနာ့အတွင်းကနေ၍ သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရသော အတွင်းဝန်ထမ်းများ ဖြစ်ကြ၏။ လူဝတ်ကြောင့် ဒါယကာ-ဒါယိကာမတို့ကား ပစ္စည်း ၄ ပါးထောက်ပံ့သောအာ ဖြင့် သာသနာ့အပြင်ကနေ၍ တာဝန်ထမ်းရသော အပြင်ဝန်ထမ်းများ ဖြစ်ကြပေသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် အပြင်ဝန်ထမ်းသူ ဒါယကာ-ဒါယိကာမတို့က မကြည်ဖြူ၍ မထောက်ပံ့ကြလျှင် သာသနာ့ဝန်ကို အတွင်းဝန်ထမ်း ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မထမ်းနိုင်တော့ရကား ကေန့်မချ သာသနာ့ကွယ်ရမည်သာ။ ထို့ကြောင့် ဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်တော်များသည် လူအများ၏ ကြည်ညိုဘွယ်ရှိအောင် ပညတ်ရသော သိက္ခာပုဒ်တော်များဖြစ်၏။ သို့ပါလျက် လူအများက ကြည်ညိုချင် ကြည်ညို၊ မကြည်ညိုချင် နေ၊ ငါလုပ်ချင်သလို လုပ်မည်ဟု ဆိုလျှင် လူအများကလည်း “လုပ်ချင်သလို လုပ်ကြလေ၊ မထောက်ပံ့ဘဲ နေရုံသာ” ဟု နေကြပေလိမ့်မည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ဝိနည်းတော်ကို ကျင့်သူမရှိလျှင် သာသနာ့ ကွယ်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ဝိနည်းတော်လာ အကျင့် သီလ သိက္ခာသည် သာသနာတော်၏ အသက်သွေးကြော ဖြစ်ပါပေသည်။

အဘိဓမ္မာတရားတော်၏	အစစ်အမှန် အထင်အရှားရှိသော
ဂုဏ်ထူး	အရာဝတ္ထုကို “သဘာဝ” ဟု
	ခေါ်၏။ [သ - အထင် အရှား ရှိ
	သော + သဘာဝ - အထည်ကိုယ် အရာဝတ္ထု] “လောဘ” ဟု
	ခေါ်လျှင် “လိုချင်မှု” အထင်အရှားရှိသော အရာဝတ္ထုကို
	ခေါ်၏။ “ဒေါသ” ဟု ခေါ်လျှင် “စိတ်ဆိုးမှု စိတ်ပျက်မှု”

သုတ္တန်တရားတော်၏ ဂုဏ်ထူး သုတ္တန်တရားတော်ကို ဟောတော်မူရာ၌ သဘာဝဓမ္မရှိသမျှကို လိုက်တော်မမူ၊ တရားနာယူသူတို့ နားလည်လောက်ရုံသာ ဟောတော်မူ၏။ နားလည်ရုံ ဟောတော်မူရာ၌လည်း တရားနာသူ၏ အလိုဆန္ဒကို လိုက်၍ နှစ်ခြိုက်လောက် လက်ခံနိုင်လောက်အောင် ဟောတော်မူ၏။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ကိုယ်တော်မြတ်၏ သြဝါဒကို နာခံနိုင်မည့်သူတို့အား “သဏှနပိဝိနေတိ- အနုနည်းဖြင့်လည်း ဆုံးမတော်မူ၏။ ဖရုသေနပိဝိနေတိ- အကြမ်းနည်းဖြင့်လည်း ဆုံးမတော်မူ၏။ သဏှ ဖရု-

သေနပ် ဝိနေတိ-အနုအကြမ်း ၂-ပါးစုံ ရောပြွမ်း၍လည်း ဆုံးမတော်မူပါသည်။” ဤသို့ အလိုလိုက်၍ နှစ်ခြိုက်လောက်အောင် ဆုံးမတော် မူသောကြောင့် တချို့မှာ တရားတော်အဆုံး၌ (သို့မဟုတ် တရားတော်အတိုင်း ကျင့်၍) အဝိဇ္ဇာတဏှာကုန်ခန်းသော ရဟန္တာဖြစ်ကြ၏။ အချို့ကား အဝိဇ္ဇာတဏှာကုန်ဘို့ရန် အခြေခံ ပါရမီရ၍ ယခုဘဝ၌ပင် ထိုက်တန်သော သုခဖြင့် ချမ်းသာစွာ နေထိုင်ကြရ၏။ ထို့ကြောင့် သုတ္တန်တရားတော်များသည်သာ တရားနာသူ တရားကျင့်သူတို့ အတွက် ထူးထူးခြားခြား အကျိုးများသော တရားတော် ဖြစ်ပါပေသည်။

လိုရင်းအချုပ်။ ။ လိုရင်း အချုပ်မှာ (၁) သတ္တဝါတိုင်း၌ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ အခြေခံ ပါနေ၏။

(၂) ထိုတရား ၂-ပါး မကုန်ခန်းသမျှ သံသရာ၌ ဒုက္ခမျိုးစုံခံ၍ တဘဝပြီး တဘဝ ကျင်လည်နေကြရမည်သာ ဖြစ်၏။ (၃) အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ ကုန်ခန်းမှ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်၍ သံသရာဘဝအစဉ် ပြတ်နိုင်မည်။ (၄) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာတဆူ ပွင့်တော်မူလာခြင်း၏ ပဓာန အကျိုးမှာ အဝိဇ္ဇာတဏှာကုန်ခန်းဘို့ရန်နှင့် မကုန်ခန်းသေးသူများအတွက် အဝိဇ္ဇာဓာတ် တဏှာဓာတ် နည်းပါး၍ ထိုက်တန်သော သုခကို ရကြဘို့ရန် ဖြစ်၏။ (၅) ဘုန်းကြီးတို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဝိနည်း အဘိဓမ္မာ သုတ္တန်တရား ၃-မျိုးသည် ထိုအကျိုးကို ထိုက်တန်သမျှပေးနိုင်သော သြပါဒတော်များ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဒကာစိန်ဝင်း၏ ဘာသာရေးရာ ပြဿနာတို့ကို ဖြေဆိုရာ၌ တချို့ပြဿနာဝယ် ဤပြခဲ့သော အချက်များကို ညွှန်ပြ၍ ဖြေဆိုရပါလိမ့်မည်။

ဘာသာရေးအခြေခံပြီး၏။

၂-ဒါနနှင့်စပ်သောမေးခွန်းများကို ဖြေဆိုခန်း

အမေး ၁။ ။ “ဒါန သီလ ဘာဝနာဟူသော ကုသိုလ်ရေး ၃-ပါး တွင် မည်သည်က လောကုတ္တရာအကျိုးပေး အကောင်းဆုံးပါနည်း” ဟူသော အမေး၏ အဖြေကား—

အဖြေ။ ။ ဒါနထက် သီလသည် အကျိုးပေး သာ၏။ သီလထက် ဘာဝနာက သာလွန်၍ အကျိုးပေးပါသည်။ ထိုသို့ အကျိုးပေးရာ၌ ဒါနနှင့်သီလသည် လောကီဘုံ၌သာ အကျိုးပေးနိုင်၏။ တိုက်ရိုက်အားဖြင့် လောကုတ္တရာ (မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်) အကျိုးကို မပေးနိုင်။ ဝိပဿနာ ဘာဝနာကသာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ဟူသော လောကုတ္တရာ အကျိုးကို ပေးနိုင်၏။

ခွဲပါဦးမည်— ဒါနထက် သီလက သာလွန်ပုံကို ကိုယ်ကျင့် အဘိဓမ္မာကျမ်း သီလအခန်း၌ အကျယ်ပြထားပြီ။ ဤနေရာ၌ ဒါနထက် သီလက သာလွန်ပုံကို အကြောင်းတမျိုးပြပါဦးမည်။ “မည်သည့် ကုသိုလ်ကောင်းမှု အလုပ်မဆို အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာကို ပယ်ရာ၌ အထိရောက်ဆုံး အလုပ်သည် သတ္တိအထက်ဆုံး၊ အကျိုးပေးနိုင်ဆုံး ဖြစ်၏” ဟု ရှေးဦးစွာ မှတ်သားထားပါ။

ဒါနနှင့်သီလ။ ။ ဒါန ပြုသောအခါ အတွင်းသန္တာန်၌ စိတ်စေတနာ အရင်းခံပါသော်လည်း စွန့်ကြဲပေ ကမ်းလှူဒါန်းရာဝယ် ကိုယ်ဖြင့် ပြုလုပ်ရသော ကာယကံအလုပ်၊ နှုတ်ဖြင့် “ယူပါငင်ပါ၊ စားပါ၊ သောက်ပါ၊ ဘုဉ်းပေးပါ” ဟု ပြောဆိုရသော ဝစီကံအလုပ်၊ ဤအလုပ် ၂-မျိုးကို

ပြုလုပ်နေ၏။ သီလစောင့်ရာ၌ကား ကိုယ်ဖြင့် သူ့အသက် သတ်မှုစသော မကောင်းမှုကို မပြုမိအောင်၊ နှုတ်ဖြင့် မုသား စသော စကားမျိုးကို မပြောမိအောင် စိတ်ကို စောင့်စည်း နေရ၏။ ထို့ကြောင့် သီလစောင့်ရာ၌ စိတ်၏တာဝန်သည် နေရာတိုင်းမှာ အရေးတကြီးပါဝင်နေ၏။

နှိုင်းယှဉ်ခြင်း။ ။ ကိုယ်ဖြင့်ပြုလုပ်ရ၊ နှုတ်ဖြင့်ပြောဆိုရသော ဒါနအလုပ်သည် ခန္ဓာအစဉ်ဝယ် ဓာတ် တည်၍နေသော အဝိဇ္ဇာ တဏှာကို တိုက်ရိုက် မထိခိုက်နိုင်၊ သွယ်ဝိုက်၍သာ ထိခိုက်နိုင်၏။ စိတ်ဖြင့်ပြုလုပ်ရသော သီလ အလုပ်ကားစိတ်ကို စောင့်စည်းတိုင်း စောင့်စည်းတိုင်း အဝိဇ္ဇာ တဏှာဓာတ်ကို ပါးလှုပ်သွားအောင် ထိခိုက်နိုင်၏။ ဥပုသ် သီလကား မေထုန်မှူးရှောင်ရခြင်း၊ ကခြင်း၊ သီဆီခြင်း၊ တီးမှုတ် ခြင်းတို့မှ ရှောင်ရခြင်း၊ ပန်းနံ့သာ လိမ်းကျံခြယ်လှယ်ခြင်းမှ ရှောင်ရခြင်းကြောင့် တဏှာရာဂကို တိုက်ရိုက်ပယ်ရှားနိုင်သော တရားဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဒါနထက် သီလသည် မှန်မြတ် ၏။ ဒါနထက် သီလသည် ငြိမ်သက်အေးမြ၏။ အကျိုးပေးသော အခါ ဒါနရှင်သည် စည်းစိမ်ရှင်ဖြစ်၏။ သို့သော် သီလ အကူ အညီ မပါလျှင် အေးချမ်းသာယာသော စည်းစိမ်ရှင် မဖြစ်ဘဲ စိတ်ဆင်းရဲသော စည်းစိမ်ရှင်သာ ဖြစ်နိုင်၏။ သီလအရှင်ကား ဒါနအကူအညီမပါစေကာမူ အေးချမ်းသာယာ၏။ ဒါနအကူ အညီပါလျှင်ကား အတိုင်းထက်အလွန် တံခွန်နှင့်ဘုရားကဲ့သို့ ခန့်ညားထယ်ဝါလျက် သာယာ အေးမြနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် “သီလသည် ဒါနထက် သာလွန်မှန်မြတ်သည်” ဟု ပြောစ မှတ် ပြုကြရပေသည်။

နိမိမင်း စဉ်းစားပုံ။ ။နိမိ(နေမိ) မင်းသည် မြို့တွင်းငါးဌာန
 ၌ အလှူရုံများကို ဆောက်လုပ်၍
 တဌာနလျှင် နေ့စဉ် တသိန်းကုန် အလှူဒါနကို ပြု၏။ ငါးပါး
 သီလကိုလည်း အမြဲစောင့်၍ ဥပုသ်နေ့များ၌ ဥပုသ်သီလကို
 စောင့်၏။ ထိုမင်းသည် နံနက်စောစော အိပ်ရာမှ ထပြီးလျှင်
 မိမိ၏ ဒါန သီလများကို ဆင်ခြင်လေရာ ‘ ဒါနနှင့် သီလတွင်
 အဘယ်အကျင့်က သာ၍ အကျိုးကြီးပါလိမ့် မည်နည်း ’ ဟု
 စဉ်းစားလေသည်။

သိကြားမင်း အဖြေ။ ။နေမိမင်း၏ အကြံကိုသိ၍ သိကြား
 မင်း လာပြီးလျှင် “မဟာရာဇာ-
 ဒါနထက် သီလသည် အဆ တရာ , အဆ တထောင် , အဆ
 တသိန်းတိုင်အောင် အကျိုးပေး သာလွန်ပါသည်။ သို့သော်
 ဒါန သီလ ၂-မျိုးလုံးပင် သူတော်စင် ပညာရှိတို့ ကြံစည်အပ်
 သော အလုပ်များဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုအလုပ် ၂-မျိုး
 လုံး၌ မမေ့မလျော့ဘဲ အလှူကိုလည်း ပေးလှူပါ။ သီလကို
 လည်း စောင့်ပါ” ဟု ပြောဆိုလေသည်။ [မဟာနိပါတ်-
 နိမိဇာတကဋကထာ]။

မှတ်ချက်။ ။ ဤပြခဲ့သော စကားစဉ်အရ ဒါနထက် သီလသည်
 အကျိုးပေး သာလွန်ကြောင်း ကောင်းကောင်း ထင်ရှားပြီ။
 ထို့ပြင် ထပ်မံ၍ စဉ်းစားဘွယ် ရှိသေး၏။ အပါယ်လေးပါး၌
 ဆင်းရဲဒုက္ခ ခံနေရသူတို့သည် ဒါနမရှိသူများ မဟုတ်ကြ၊ ဒါနရှိ
 ပါလျက် သီလပျက်မှု (သူ့အသက်သတ်မှု , သူ့ဥစ္စာ မတရားယူ
 မှု , သူ့မယားကို ကျူးလွန်မှု , မိမိလင်မှ တပါးသောယောက်ျား
 နှင့် ဖောက်ပြန်မှု , မုသားပြောမှု စသော အကုသိုလ်အမှု)
 ကြောင့်သာ အပါယ် ၄-ပါး၌ ဒုက္ခရောက်နေ ကြရသည်။ ထိုသူ

တို့၌ ပါရှိသော ဒါနကောင်းမှုသည်လည်း ဂတိဝိပတ္တိဖြစ်သော ထိုအပါယ် ၄-ပါး၌ အကျိုးပေးခွင့် မရကြသဖြင့် အကျိုးမပေးနိုင်ကြချေ။ ထို့ကြောင့် ဒါန သီလ ၂-ပါးတွင် သီလသည်သာ ဘဝကောင်းရတို့ ရှေ့သွားဖြစ်၍ သီလအတွက် ဘဝကောင်းရမှ ဒါနက အကျိုးပေးနိုင်သည်ဟု သဘောပေါက်ကြလျှင် ငါးပါးသီလကို အထူးစောင့်ရှောက်၍ “ဒါနကိုကား စားဦးစားဖွားကို ရဟန်းသံဃာ ဆရာမိဘတို့အား ပေးလှူခြင်း၊ စားကြွင်း စားကျန်ကို တောင်းရမ်းလာသူတို့အား ပေးခြင်းဖြင့် နေ့စဉ် ပြုသင့်ကြ၏။ ဒါနကို အကြီးအကျယ် လုပ်နိုင်အောင် သီလ အပျက်ခံ၍ ကား မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ စီးပွားမရှာထိုက်ဟု မှတ်ပါ။

ဘာဝနာ။ “ဘာဝနာ” ဟူသော ပါဠိစကားသည် “စိတ်နေ စိတ်ထားကို ကြီးမားမြင့်မြတ်အောင် တိုးပွားစေတတ်” ဟူသော အနက်ကို ပြ၏။ သတ္တဝါတို့၏ စိတ်ဓာတ်သည် အဝိဇ္ဇာ ဖုံးလွှမ်းမှုကြောင့် သိဘွယ်ဟူသမျှကို မသိတတ်သည့်ပြင် တဏှာအစွမ်းကြောင့် ကာမဂုဏ် အာရုံများကို တောင့်တခင်မင် လိုချင်နေ၏။ ထို့ကြောင့် ပင်ကိုယ်အားဖြင့် ကြီးမားမြင့်မြတ်သော စိတ်ဓာတ် မဟုတ်ချေ။ အလွန် ကလေး ကလားနိုင်သော အသေးစား အညံ့စား ဖြစ်နေ၏။ ထိုအလေးစား အညံ့စားစိတ်ကို ကြီးမား မြင့်မြတ်လာအောင် သမထဘာဝနာ ဝိပဿနာဘာဝနာ ဟူသော ဘာဝနာ ၂ မျိုးတွင် တမျိုးမျိုးဖြင့် တိုးပွားအောင် ကြိုးစားသောအခါ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ပါးလှုပ်သွားသောကြောင့် စိတ်နေ စိတ်ထားလည်း နဂိုရ်အနေထက် ကြီးမားမြင့်မြတ် လာနိုင်ပေသည်။

သမထဘာဝနာ။ ။ “သမထ” ဟူသော ပါဠိစကားသည် “ကိလေသာ တို့ကို၎င်း၊ ထိုထို ဤဤ ကြံစည်တတ်သော ဝိတက် စသည်ကို၎င်း ငြိမ်းစေတတ်” ဟူသော အနက်ကိုပြု၏။ တရားသဘောမှာ “သမာဓိ” ပင်တည်း။ မြန်မာလို “တည်ငြိမ်သော တရား” ဟု ခေါ်၏။ သတ္တဝါတို့၏ စိတ်သည် နဂိုရှိသဘော အတိုင်းအားဖြင့် ဟို အာရုံရောက်လိုက်၊ ဒီအာရုံရောက်လိုက်နှင့် တည်ငြိမ်မှုမရှိ။ ဤသမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သောအခါ “ထွက်သက် ဝင်သက်” စသော အာရုံတခု၌ စိတ်စိုက်၍ ထားရ၏။ ထိုသို့ စိတ်စိုက်၍ ထားသဖြင့် ထိုအာရုံ၌ စိတ်အစဉ် မြဲနေခြင်းကို “သမာဓိရခြင်း” ဟု ခေါ်၏။ စိတ်အစဉ်က ထိုအာရုံတခု၌ မြဲနေသောကြောင့် လောဘစသော ကိလေသာ၊ ဝိတက် စသော တရားတို့ မပေါ်ဘဲ စိတ်အစဉ်လည်း တည်ကြည်၍ နေပေသည်။ ဤသမထ ဘာဝနာပေါက်လျှင် ဈာန်ရ၍ ကာမဂုဏ်ကင်းရာ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်နိုင်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာ တဏှာမာတ်ကို များစွာ ပါးလှုပ်အောင် ပြုနိုင်သော တရားပေတည်း။

ဝိပဿနာဘာဝနာ။ ။ ဝိ-အနိစ္စ ဟု၎င်း၊ ဒုက္ခ ဟု၎င်း၊ အနတ္တ ဟု၎င်း အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ + ပဿနာ- ရုပ်နာမ်အာရုံ၌ ကြည့်ရှုနေခြင်းကို “ဝိပဿနာ” ဟု ခေါ်၏။ တရားသဘောမှာ “ဉာဏ်ပညာ” ပင်တည်း။ “မိမိ၏ ရုပ်ခန္ဓာ နာမ်ခန္ဓာကို မမြဲသော အနိစ္စတရား၊ မကောင်းသော ဒုက္ခတရား၊ အနှစ်မပါ အကာချည်းသာ ဖြစ်သော အနတ္တတရား” ဟု ထပ်၍ ထပ်၍ ကြည့်ရှုနေသောအခါ

(အနိစ္စတရားကို အနိစ္စအတိုင်း အမှန်သိသော) အသိဉာဏ် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ မိမိကိုယ်ခန္ဓာ၌ နဂိုရ်က အကောင်းအမှန် နှစ်သက်စရာဟု ထင်မှတ်အောင် ကွယ်ကာသော အဝိဇ္ဇာနှင့် တွယ်တာသော တဏှာဓာတ်သည် ပါးလှပ်၍ ပါးလှပ်၍ သွား ၏။ ဤဝိပဿနာ ဘာဝနာဖြစ်အောင် ရှေးဦးစွာ သမထ ဘာဝနာကို တည်ထောင်ရသောကြောင့် ဤဘာဝနာ ၂-ပါး သည် အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာကို ပယ်ရာဝယ် အထိရောက်ဆုံး ဖြစ်ရုံ သာမက တဆင့်တက်လျှင် မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်နိုင်သော ကြောင့် သီလထက်ပင် အဝိဇ္ဇာတဏှာကို ပယ်နိုင်လောက် အောင် အကျိုးပေးကောင်းသော တရားဖြစ်ပါပေသည်။ သို့ ရာတွင် ဤဘာဝနာ ၂-ပါးကို တက်ဘို့ရန် သီလကို အခြေခံရ ပါသေးသည်။

၁ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၂။ ။ အလှူဒါန ပေးကမ်းစွန့်ကြဲရာ၌ (က) တိရစ္ဆာန်များ အား ကျွေးမွေးပေးကမ်းခြင်း၊ (ခ) လူသတ္တဝါတို့အား ကျွေးမွေး ပေးကမ်းခြင်းနှင့် (ဂ) ရဟန်းသံဃာတို့အား လှူဒါန်းခြင်းတို့ သည် အကျိုးပေးရာ၌ မည်သို့ ကွဲခြားပါသနည်း။

အဖြေ (က)။ ။ တိရစ္ဆာန်တို့အား ကျွေးမွေး ခြင်း ကြောင့် ဘဝပေါင်းတရာ၌ အာယု ဝဏ္ဏ သုခ ဗလ ပဋိ- ဘာန (သက်ရှည် ဆင်းလှ၊ ချမ်းသာရ၊ ဗလ-ဉာဏ်ပညာ) ဟူသော အကျိုးကိုရ၏။ [“တိရစ္ဆာန်”ဟူရာ၌ အိမ်၌ မွေး ထားသော တိရစ္ဆာန်မဟုတ်၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ တွေ့ ရသော ကြက်၊ ငှက်၊ ခွေး၊ ဝက် စသော တိရစ္ဆာန်တည်း။ ကျွေးမွေးရာ၌ တကြိမ်အတွက် အဝကျွေးခြင်းတည်း။]

အဖြေ(ခ)။ ။လူသတ္တဝါတို့တွင် မကောင်းသဖြင့်အသက်
 မွေးနေသော ဒုဿီလလူကို ကျွေးမွေးရာ၌ ဘဝပေါင်း
 တထောင်ဝယ် အာယု ဝဏ္ဏ စသော အကျိုးကိုရ၏။ တရား
 သဖြင့် အသက်မွေးသော သာမန်သီလရှိသူလူကို ကျွေးမွေး
 ရာ၌ ဘဝတသိန်းဝယ် အာယု ဝဏ္ဏ စသော အကျိုးကိုရ၏
 သာသနာပဝယ် စျာန် အဘိညာဏ်ရသော ရသေ့တို့ကို ကျွေး
 မွေးရာ၌ ကုဋေတသိန်းသော ဘဝကိုဝယ် အာယုဝဏ္ဏစသော
 အကျိုးကိုရ၏။ သာသနာတွင်းဝယ် သရဏဂုံတည်သော
 ဥပါသကာမှစ၍ သောတာပန်ဖြစ်သူရန် ရည်ရွယ်ချက်ရှိသော
 ဥပါသကာ ဥပါသိကာမတို့ကို ကျွေးမွေးရာ၌ ဘဝ အသင်္ချေ
 (မရေတွက်နိုင်သော ဘဝ)တို့၌ အာယုဝဏ္ဏ စသော အကျိုး
 ကိုရ၏။

အဖြေ(ဂ)။ ။သံဃာကို မရည်မှန်းနိုင်ဘဲ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်
 ကို လှူဒါန်းရာ၌ ထိုရဟန်းက ပုထုဇဉ်သာ ဖြစ်နေသေးလျှင်၊
 ဘဝအသင်္ချေတို့၌ အကျိုးပေးနိုင်၏။ သို့သော် လူဝတ်ကြောင်
 တို့အား ပေးသော ဘဝအသင်္ချေနှင့်ကား မတူတတ်ချေ။
 ထိုဘဝအသင်္ချေတို့၌ အာယု ဝဏ္ဏ သုခ ဗလ ပဋိဘာနချင်း
 အဆင့်ဆင့် သာလွန်နိုင်ပေသည်။ လူဥပါသကာတွင် ၅-ပါးသီလ
 ရှိသူနှင့် ဆယ်ပါးသီလထိန်းသူ ကွာသကဲ့သို့ လူဝတ်ကြောင်
 ထက် ရှင်သာမဏေအား လှူခြင်းသည် သာ၏။ ရှင်သာမဏေ
 ထက် ရဟန်းအား လှူခြင်းသည် သာ၏။ ရဟန်းတွင်လည်း
 သီလမစင်ကြယ်သော ရဟန်းထက် သီလစင်ကြယ်သော
 ရဟန်းအား လှူခြင်းသည် သာ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဘဝ
 အသင်္ချေချင်းတူသော်လည်း အဆင့်ဆင့် သာနေသေးပုံကို

သိပါ။ ဤအားလုံးသည် ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂသုတ် ပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာစကားများ ဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ သံဃာ့ဂုဏ်တော်ကို ပြရာ၌ “အနုတ္တရံ ပညာဓေတ္တံ လောကဿ-အရိယာသံဃာတော်သည် ကောင်းမှုမျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးဘို့ရာ အတူမရှိ ကောင်းမြတ်သော လယ်ယာဖြစ်ပါပေသည်” ဟု ဘုရားရှင်မိန့်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် လယ်ယာမြေ၏ ကောင်းမကောင်းအလိုက် စိုက်ပျိုးကြသူတို့မှာ အပင်အသီးရကြသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ကောင်းမှုမျိုးစေ့ စိုက်ပျိုးကြသော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့မှာလည်း အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏ သီလစသော အကျင့်ကောင်း ရှိမရှိ လိုက်၍ အကျိုးရကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ပင်ကိုယ်က အကုသိုလ်ကံကြောင့် တိရစ္ဆာန်အမျိုး၌ အကုသိုလ်အကျိုးဖြစ်သော ကိုယ်ခန္ဓာကို ရကြသော တိရစ္ဆာန်တို့သည် သီလ သမာဓိ ပညာဉာဏ်လည်း မရှိရကား အညံ့ဆုံး လယ်ယာနှင့် တူကြပေသည်။ ကုသိုလ်ကံကြောင့် လူ့ဘဝ၌ ကုသိုလ်အကျိုးဖြစ်သော ကိုယ်ခန္ဓာကိုရ၍ သီလမရှိသူ၊ အသင့်အတင့်သီလရှိသူ၊ အတော်ကောင်းသောသီလရှိသူတို့ကား အဆင့်ဆင့်အတန်းကွာသော လယ်ယာမြေကောင်းများနှင့် တူကြ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုလယ်ယာအမျိုးမျိုး၌ အလှူဒါန မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးသူတို့မှာ အဆင့်ဆင့် ကွဲပြားသောအကျိုးကို ရကြသည်ဟု မှတ်ပါ။

၂ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၃။ ။ “အလှူဒါနကြောင့် အကျိုးပေးရာ၌ (က) လှူဘွယ်ဝတ္ထု၏တန်ဖိုး၊ (ခ) အလှူပွဲ၏ ကြီးကျယ်ခမ်းနားမှု၊ (ဂ) အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်အတွက် အလှူပစ္စည်း၏ အသုံးဝင်မှု၊ (ဃ) ဒါနရှင်၏ စေတနာ စသည်တို့တွင် မည်သည့်အပေါ်၌ မူတည်၍ အကျိုးပေးပါသနည်း” ဟူသော အမေး၌ အဖြေကား—

အဖြေ။ ။ဒါနရှင်၏စေတနာအပေါ်၌ မူတည်၍ အကျိုး
ပေးပါသည်။ သို့သော် လှူဘွယ်ဝတ္ထု သေည်တို့ကလည်း
အထောက်အကူ ပြုကြပါသေး၏။

အကျယ် ပြပါဦးမည် - သတ္တဝါတို့၏ ဝိတ်အစဉ်သည် မြစ်ရေအယဉ် စီးနေသကဲ့သို့ တခုပြီးတခု ပျက်ကာ ဖြစ်ကာ တစဉ်တတန်းကြီး ဖြစ်ပျက်နေ၏။ ထိုဝိတ်အစဉ်တွင် စေတနာ ဟု ခေါ်ရသော တရားတမျိုးလည်း ပါဝင်၏။ “စေတနာ”ဟူသော ပါဠိစကားသည် “လုံ့ဆော်ပေးသောတရား”ဟုအနက်ထွက်၏။ သတ္တဝါအများ၏ စိတ်သည် အိပ်ပျော်နေစဉ်အခါကဲ့သို့ မထင်မရှား အမှတ်ဘဲ ဖြစ်ပျက်သွားသောစိတ်များ၌ စေတနာပါသော်လည်း ထိုစေတနာ၏ လုံ့ဆော်အားသည် မထင်မရှားပင် ဖြစ်၍ သူ၏သတ္တိလည်း ခန္ဓာအစဉ်၌ မကျန်ရစ်ပါ။

ကုသိုလ်အကုသိုလ်
စေတနာ

လောဘ, ဒေါသစသော အပြစ်ကင်း၍
သန့်ရှင်းသော စိတ်ကို ကုသိုလ်စိတ်ဟု
ခေါ်၏။ လောဘ, ဒေါသစသော အပြစ်
မကင်း၍ မသန့်ရှင်းဘော စိတ်ကို အကုသိုလ်စိတ်ဟု ခေါ်၏။
ထိုစိတ်တို့၌ စေတနာ၏ လုံ့ဆော်မှုအားလည်း အထင်အရှား
ပါဝင်၏။ စေတနာ၏လုံ့ဆော်မှုအင်အား ကောင်း-မကောင်း
လိုက်၍ ကုသိုလ် အကုသိုလ်စိတ်လည်း ကြီးကျယ်-မကြီးကျယ်
ကွဲပြား၏။ “လုံ့ဆော်” ဟူသည် စေတနာက အတူဖြစ်ဘက်
စိတ်စေတသိက်တို့ကို ဆိုင်ရာအလုပ်၌ တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်
ကြအောင် နှိုးဆော်ပေးခြင်းတည်း။ (အသင်းတခု၌ အကျိုး
ဆောင်အတွင်းရေးမှူး၏ အလုပ်မျိုးဖြစ်သည်။) ထို့ကြောင့်

ထိုစေတနာကိုသာ ကမ္မ(အမှုသည်)ဟု နာမည်တပ်၍ စေတနာ
ကိုကံတရားဟု ခေါ် စမှတ်ပြုကြရသည်။ [စေတနာဟံ ဘိက္ခဝေ
ကမ္မံ ဝဒါမိ၊ စေတယိတော ကမ္မံ ကရေတိ ကာယေန ဝါစာယ
မနုဿ။ ဘိက္ခုတို့-စေတနာကို ကံဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။
စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍ (လှုံ့ဆော်၍)ကိုယ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ နှုတ်
ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စိတ်သက်သက်ဖြင့်ဖြစ်စေ ကံကို ပြုရသည်၊
အင်္ဂုတ္တိုရ် ဆက္ကနိပါတ်၊ ဒုတိယပဏ္ဏာသက၊ မဟာဝဂ်
နိဗ္ဗေဒိကသုတ်ပါဠိတော်။]

သတ္တိ၏အကျိုး။ ။ထိုပြုခဲ့သော စေတနာကံသည် (ရုပ်နာမ်
ထုံးစံအတိုင်း) ဖြစ်ပြီး၍ ပျက်စီးရသော်
လည်း သူ၏သတ္တိကိုကား ခန္ဓာအစဉ်၌ ချန်ထားခဲ့၏။ ထိုသတ္တိ
သည် အကျိုးပေး၏။ မိဘကို ဖြစ်စေ၊ ရဟန္တာကို ဖြစ်စေသတ်
သော အကုသိုလ် စေတနာကံ၏ ကမ္မသတ္တိသည် နောက်
ဘဝ၌ အဝီစိငရဲကျလောက်အောင် အကျိုးပေး၏။ အခြား
သော အကုသိုလ် စေတနာတို့တွင် အချို့ စေတနာ၏
ကမ္မသတ္တိသည် ဘဝအတိအကျ မဟုတ်ဘဲ သင့်တော်သော
ဘဝ၌ ကာလ ဂတိ ဥပဓိ ပယောဂ မကောင်းမှုကို လိုက်၍
ထိုက်သလို မကောင်းကျိုးကို ပေး၏။ ကုသိုလ်စေတနာတို့တွင်
မဂ်ကုသိုလ်စေတနာ၏ သတ္တိသည် မိမိဖြစ်ပြီး၍ ချုပ်ပြီး
နောက် တဆက်တည်း ဖိုလ်အကျိုးကို ပေး၏။ စျာန်စေတနာ
၏ သတ္တိသည် နောက်ဘဝ၌ ဗြဟ္မာ့ ပြည်ဝယ် ဗြဟ္မာ ဖြစ်
အောင် အကျိုးပေး၏။ အခြားသော ကုသိုလ်စေတနာ၏
သတ္တိများကား သင့်တော်ရာဘဝ၌ ကာလ ဂတိ ဥပဓိ
ပယောဂကို လိုက်၍ အကျိုးပေးသည်။ [ကာလ ဂတိ ဥပဓိ

ပယောဂ အကြောင်းကို ကိုယ်ကျင့်အဘိဓမ္မာ၌ အကျယ် ပြခဲ့ပြီ။]

အကျိုးပေးမည့်ကံ ပေါ်လာပုံ သတ္တဝါ တယောက်၏ ခန္ဓာ အစဉ်၌ ဤဘဝရှေးဘဝတို့ဝယ် ပြုခဲ့သမျှသော ကုသိုလ်ဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်စေ ကမ္မ သတ္တိအများအပြား ပါရှိ၏။ သေခါနီးသောအခါဝယ် အကျိုး ပေးခွင့်သာသော ကံသည် (သို့မဟုတ် ထိုကံပြုစဉ်က ပါဝင်ခဲ့ သော အရာဝတ္ထုသည်) အိပ်မက် မက်သကဲ့သို့ စိတ်အစဉ်မှာ ပေါ်ထင်လာ၏။ ယခု လောလောဆယ် ပြုနေရသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထိုကဲ့သို့ စိတ်ထဲ၌ ထင်နေခိုက်ဝယ် စုတိစိတ်ကျ၍ နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေစိတ်အသစ် တဆက်တည်း ဖြစ်၏။ ထိုပဋိသန္ဓေစိတ်သည် ထိုသေခါနီး၌ ထင်သော ကံကြောင့် ဖြစ်ရသော အကျိုးပင်တည်း။ တချို့ကား သေခါနီးဝယ် နောက်ဘဝ၌ တွေ့ကြုံရတော့မည့် အာရုံများ စိတ်အစဉ်မှာ ထင်ပေါ်လာ၏။ ထိုသို့ ထင်လာသောအခါ အကုသိုလ်ကံ အကျိုးပေးခွင့် သာ၍ ငရဲအာရုံများ ထင်လာသူမှာ သေခါ နီး၌ အလွန်ကြောက်ရွံ့သောမျက်နှာဖြင့် ဆူပူမြည်တမ်း၍ နေတတ်၏။ ကုသိုလ်ကံ အကျိုးပေးခွင့်သာ၍ ကောင်းသော ဘဝမှ ကောင်းသောအာရုံများ ထင်လာသူမှာ ကြည်လင် သော မျက်နှာဖြင့် ပြုံးရွှင်သော အမူအရာကို ပြတတ်လေ သည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ယခုဘဝ၌ အတော်ကြာသော ကာလကဖြစ်စေ၊ ရှေးရှေးဘဝတို့ကဖြစ်စေ ပြုခဲ့သော ကံပင် ဖြစ်သော်လည်း အကျိုးပေးခါနီး၌ အသစ်ပြုရသကဲ့သို့ ဖြစ်

သောကြောင့် ဆိုင်ရာ ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုး ဘဝအသစ်
တမျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်ကြပေသည်။

ပဝတ္တိအကျိုး။ ။[ပဋိသန္ဓေစိတ် ဖြစ်ပြီးနောက် တဘဝလုံး
ကာလကို ပဝတ္တိအခါဟု ခေါ်၏။] ပဋိ-
သန္ဓေ အသစ်ကို ဖြစ်စေပြီးနောက် ထိုကံဖြစ်စေ၊ အခြားကံ ဖြစ်
စေ ရောက်ရာဘဝ၌ ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးကို ပေးနိုင်ကြ၏။
ထိုသို့ ပေးရာ၌ ဂတိဟု ခေါ်အပ်သောဘဝ၊ မိမိဖြစ်ရာ အချိန်
ကာလ၊ ရုပ်အဆင်းဟူသော ဥပဓိ၊ ပြုလုပ်ပြောဆိုအပ်သော
ပယောဂတို့ကို လိုက်၍ ထိုက်သလိုအကျိုးပေးကြသည်။ ဂတိ
စသည်က မကောင်းလျှင် အကုသိုလ်ကံတို့ အကျိုးပေးခွင့်
ရကြ၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် သိဘွယ်တွေမှာ အလွန်ကျယ်ဝန်း
များပြားသောကြောင့် ချန်ထားရပါတော့သည်။ လိုရင်း
အချုပ်မှာ “ကုသိုလ်ရှင်၏ စေတနာပေါ်မှာ မူတည်၍
(စေတနာထက်လျှင် ထက်သလို၊ စေတနာညံ့လျှင် ညံ့သလို)
အကျိုးပေးသည်” ဟု ဆိုလိုပါသည်။

လှူဘွယ်ဝတ္ထု၏ တန်ဖိုး။ ။စေတနာက အကျိုးပေးရာ
လှူဘွယ်၌ဝတ္ထုသည် (စေတနာ
၏ အာရုံအဖြစ်ဖြင့်) အထောက်အကူပြု၏။ မိမိ၏ စေတနာကို
မိမိစဉ်းစားလျှင် ညံ့သော လှူဘွယ်ဝတ္ထုကို ကြည့်ရသော
အခါ ဝမ်းသာအားရမရှိကြောင်း၊ ကောင်းသော လှူဘွယ်
ဝတ္ထုကို ကြည့်ရသောအခါ ဝမ်းသာအားရရှိကြောင်း သိသာ
၏။ ဒါနပြုရာ၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပြုရသော ဒါနစေတနာ
သည် ထက်သန်သောစေတနာဖြစ်ရကား အကျိုးပေးသော
အခါလည်း ထက်ထက်သန်သန် အကျိုးပေးလိမ့်မည်သာ။

ဓမ္မိယလဒ္ဓ အလှူ။ ။ [ဓမ္မိယ - တရားနှင့်လျော်စွာ + လဒ္ဓ - ရအပ်သောပစ္စည်း] တရားသဖြင့် ရှာဖွေ၍ ရအပ်သောပစ္စည်းကို “ဓမ္မိယလဒ္ဓ ပစ္စည်း” ဟု ခေါ်၏။ ထိုလှူဘွယ်ဝတ္ထု၏ ဓမ္မိယလဒ္ဓ ပစ္စည်းဖြစ်ဘို့ရာလည်း အရေးကြီးပြန်၏။ မတရားရှာဖွေ၍ ရအပ်သော (အဓမ္မိယလဒ္ဓ) ပစ္စည်းအလှူထက် ဓမ္မိယလဒ္ဓပစ္စည်းကို လှူခြင်းက သာ၍ အကျိုးကြီး၏။ ဤစကားကို ထောက်၍ လှူဘွယ်ဝတ္ထုက စေတနာကို အထောက်အကူပြုနိုင်ကြောင်း သိသာပေသည်။

ဇာတ်တော်။ ။ အစိုးရသူ (မျက်နှာကြီးသူပိုင်း) တသိန်းသည် သူတပါးကို ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်မျက်ရည်ထွက်အောင် အခွန်ဘဏ္ဍာ ပစ္စည်းဥစ္စာကို မတရားစုဆောင်း၍ ကိုယ်စီကိုယ်ငှ တသိန်းကုန် ပေးလှူကြသည်ဟု ဆိုကြပါစို့။ မတရား ပစ္စည်းရှာသော ထိုလှူပေါင်း တသိန်း၏ စုံပေါင်းထားသော ထိုအလှူကြီးသည် တရားသဖြင့် အသက်မွေးသူ ဆင်းရဲသား လူတယောက်၏ သာမန်ဒါနကိုထောက်သော် နှစ်ရာငါးဆယ့်ခြောက်စိတ် စိတ်၍ တစိတ်လောက်မျှ အဖိုးမတန်ပါ။ [ဒသနိပါတ်၊ ဗိဇ္ဇာရဇာတ်။]

အလှူပွဲ၏ ကြီးကျယ်မှု။ ။ အလှူဒါန ပြုရာ၌ အလှူပွဲ၏ ကြီးကျယ် ခမ်းနား မှုကလည်း စေတနာ ထက်သန်ဘို့ရန် အထောက်အကူပြုနိုင်၏။ သို့သော် ထိုသို့ကြီးကျယ်ခမ်းနားအောင် ဆင်ပြင်ရာ၌ ရည်ရွယ်ချက် သန့်ရှင်း - မသန့်ရှင်းကိုကား စိစစ်ဖို့ လိုသေးသည်။ ရည်ရွယ်ချက် သန့်ရှင်းမှ စေတနာကို အထောက်အကူပြု၍ ရည်ရွယ်ချက် မသန့်ရှင်းလျှင် ဒါနစေတနာကိုပင် အနှောက်အရှက်

ပြုနိုင်ပါသေး၏။ ရှင်းပြဦးပါမည်-ဝေဿန္တရာမင်းသည် အလှူ၊ ရုံးကြီးများကို ၆-ဌာန ဆောက်လုပ်၍ တနေ့လျှင် ၆-သိန်းမျှ အကုန်ခံကာ ကြီးကျယ်သောဒါနကို ပြု၏။ ရှေးရှေး သူတော်ကောင်းများလည်း ထိုကဲ့သို့ပြုကြ၏။ ထိုဒါနတို့၏ ကြီးကျယ်ခမ်းနာမှုသည် ဂုဏ်ပကာသနအတွက် မဟုတ်၊ အချီးမွမ်းခံလို၍လည်း မဟုတ်၊ ဘဝစည်းစိမ်ကို လိုလား၍လည်း မဟုတ်၊ ဆင်းရဲသူ ဆင်းရဲသား အများအပြားကို စားကြ စေလို၊ သောက်ကြစေလိုသော မေတ္တာ ကရုဏာနှင့် စားကြသောက်ကြသည်ကို ဝမ်းမြောက်သော မုဒိတာ အရင်းခံပါသော ကြီးကျယ်ခြင်းသာဖြစ်၏။ ထိုကဲ့သို့ ကြီးကျယ်ခမ်းနားမှုကား ဒါနစေတနာကို များစွာအထောက်အကူပြုနိုင်ပါသည်။

အထောက်အကူမပြုနိုင်သော

ခမ်းနားမှု

သူတပါးနှင့်ပြိုင်ဆိုင်လိုသော၊
အနိုင်ယူလိုသော၊ အချီးမွမ်း
ခံလိုသော၊ မိမိကို အလှူရှင်

ဟု ထင်ရှားပြလျက် ဝါကြားလိုသော၊ နောက်နောက်ကာလ၌ ဘဝစည်းစိမ်ကို တောင့်တသော အကုသိုလ် တဏှာရာဂ မာနတို့ကို အရင်းခံ၍ ကြီးကျယ် ခမ်းနားသော၊ လှပထယ်ဝါသော အလှူမဏ္ဍပ်ကြီးကို ဆောက်လုပ်ပြီးလျှင် မပင့်လျှင်မကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် နာမည်ကြီး ပုဂ္ဂိုလ်များကို တင်ကြိုပင့်လျှောက်ကာ မျက်နှာကြီးတို့ကိုသာ ဖိတ်၍ (သူတို့အိမ်၌လည်း စားလေ့ရှိသော) စားကောင်းသောက်ဘွယ်များကို ကျွေးမွေးခြင်း၊ မရှိဆင်းရဲသူ များကိုကား လားလားမျှ အနားသို့ မသိစေလိုခြင်း၊ ထိုကျွေးမွေးခိုက်၌ လည်း တီးဝိုင်းမှ တငြိမ်ငြိမ်တီးစေကာ တဏှာရာဂဖြင့် စား

ကြသောက်ကြခြင်း၊ အလှူရှင်ကလည်း နှုတ်ဆက်ရ၊ လောကုတ်လုပ်ရနှင့် ဗျာပါရများနေရခြင်း၊ အလှူပွဲပြီးခါနီးမှာ ကဗျာကယာ ရေစက်ချ၍ လှူဒါန်းရခြင်းတို့ဖြင့် ခြယ်လှယ်ထားသော ဒါန၏ ကြီးကျယ်ခမ်းနားခြင်း၌ သန့်ရှင်းသော ရည်ရွယ်ချက် နည်းပါးလှရကား အနှစ်ပါသော စေတနာ ကောင်းကလေးကိုပင် အတော်ကောင်းသော ဉာဏ်စက္ခု မှန်ပြောင်းဖြင့် ရှာနိုင်မှ တွေ့မြင်ရပါလိမ့်မည်။

အလှူပစ္စည်း၏ အသုံးဝင်မှု။ ။ အသုံးမကျ၍ ပိုလျှံနေသော အလှူပစ္စည်းများကို လှူခြင်း ထက် အသုံးဝင်သောပစ္စည်းကို လှူခြင်းက သာ၍ စေတနာကိုအထောက်အကူပြုနိုင်၏။ ရှင်းပါဦးမည် - အသုံးမဝင်ဘဲ ပိုလျှံနေသောပစ္စည်းသည် အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အကျိုးမများပါ။ အသုံးဝင်သော ပစ္စည်း (ဝိနည်း တရားတော်နှင့်လည်း လျော်သောပစ္စည်း) ကား အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မှာ အကျိုးများပါသည်။ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အကျိုးများကြောင်း သိရလျှင် အလှူရှင်မှာလည်း ကုသိုလ်စေတနာပို၍ လက်သန်သာနိုင်ပါသည်။ [“တပည့်တော်တို့သည် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၌ လှူရပါမည်နည်း” ဟု မေးလာလျှင် “သင်တို့၏ အလှူပစ္စည်းကို အသုံးဝင်မည့်နေရာ၊ ကျောင်းစသည်ဖြစ်လျှင် ပျက်စီးသောအခါ ပြင်ဆင်ရမည့်နေရာ၊ ကြာရှည်တည်တံ့မည့်နေရာ၌ လှူကြလော့” ဟုပြောနိုင်သည်။ ဝိနည်းပါဠိတော်၊ နိသဂ္ဂိုယပါစိတ်၊ ပတ္တဝါ၊ ဒဿမသိက္ခာပုဒ်။]

မှတ်ချက်။ ။ ယခုအခါ များစွာသော အလှူကြီးတို့၌ တယောက်က လှူပြီးသော အကံန်း သပိတ် ငါး ဘိနပ် ခုတင် ခြင်္သေ့

စသည်ကို ထပ်၍ လှူကြ၏။ ကထိန်များ၌ ထိုပစ္စည်းများအပြင် နာရီ ကော်ဇော လက်နှိပ်ဓာတ်မီးစသော နိုင်ငံခြားဖြစ်ပစ္စည်းများကို (ပြင်ဆင်၍လှူအောင်) လှူကြ၏။ ထိုအလှူကြီးများကြောင့် နိုင်ငံခြားသို့ အခွန်ဆက်ရသော ကုန်ကျစရိတ်တွေ မနည်းလှချေ။ ကျောင်းရောက်သော အခါ၌လည်း ပရိယတ် ပဋိပတ်ကို အထောက်အကူ မပြုနိုင်ရုံသာမက ဝေငှစရာ တပည့်ပရိသတ် မရှိသော ကျောင်းမှာ သိမ်းဆည်းရသော အလုပ်တာဝန်သာ ပိုလာ၏။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ထိုပစ္စည်းများကို မအပ်ဆုံးသော ငွေအဖြစ်ရောက်အောင် စီမံကြ၏။ ထိုကဲ့သို့ဖြစ်ပုံကို စဉ်းစားကာ အလှူဒါနနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်များကို အနာဂတ် သာသနာရေး ကျမ်း၌လည်း ပြခဲ့ပြီးပါပြီ။

၃ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၄။ ။ “ဗုဒ္ဓ မူ၌ အပရဟ္မသော စေတနာသုံးတန်တွင် တပါး၊ သို့မဟုတ် အားလုံး ချွတ်ယွင်းခဲ့သော် အကျိုးပေးရာ၌ မည်သို့ ထူးခြားပါသနည်း” ဟူသော အမေး၏ အဖြေကား—

အဖြေ။ ။ အားလုံးချွတ်ယွင်းလျှင် ဒါနစေတနာ လုံးဝ မပါရကား ချစ်၍ပေးခြင်း၊ ကြောက်၍ပေးခြင်း၊ ဂုဏ်လာဘကို မြှော်၍ ပေးခြင်းတမျိုးမျိုးသာ ဖြစ်သောကြောင့် အလှူဒါနဟု မဆိုရ။ ထို့ကြောင့် ဒါနအကျိုးအစစ် မရနိုင်။ တပါးဖြစ်စေ၊ နှစ်ပါးဖြစ်စေ ချို့လျှင်ကား ထိုစေတနာ ချို့သလောက်အကျိုးပေး အားသေးစရာရှိ၏။ အပရဟ္မသော ချို့လျှင်ကား ထိုဒါနကြောင့် ရရှိသော စည်းစိမ်ကို မခံစားလိုဘဲ လူဆင်းရဲအနေမျိုးဖြင့် နေရ၊ သေရတတ်လေသည်။

၄ - အဖြေ ပြီး၏။

ကမေး ၅။ ။ “ရဟန်းသံဃာတို့အား လှူဒါန်းရာ၌ သီလသမာဓိ ပြည့်စုံ၍ ဝါတော်အကြီးဆုံး ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်အား လှူဒါန်းခြင်းနှင့် ထိုကျောင်း၌ရှိသော သံဃာအား လှူဒါန်းခြင်းတို့ မည်သည့် လှူဒါန်းခြင်းက ပိုမိုမြတ်ပါသနည်း” ဟူသော အမေး၏ အဖြေကား—

အဖြေ။ ။ “သံဃာတော်တို့အား လှူဒါန်းခြင်းက ပို၍ မြတ်၏။” အကျယ် ပြပါဦးမည်—

အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် သံဃာတော်တို့၏ လယ်ယာမြေနှင့် တူပုံကို ပြခဲ့ပြီ။ “သံဃဿ ဒေမ” ဟုဆို၍ သို့မဟုတ် စိတ်ထည်း၍ မှန်း၍ သံဃာအား လှူဒါန်းရာ၌ ထိုသံဃာ အစုအဝေးတွင် သီလသမာဓိပြည့်စုံသော ဝါတော်အကြီးဆုံး ကျောင်းထိုင် ဆရာတော်လည်း ပါဝင်နေ၏။ ထို့ပြင် “သံဃာ” ဟူသော အသုံးအနှုန်းဖြင့် သုံးနှုန်းလှူရာ၌ ကျောင်းတိုက်တွင်းဝယ် ရှိသောသံဃာသာ မက နောက်နာက်၌ ရောက်လာကြမည့် သီလသမာဓိနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများလည်း ပါဝင်လာ၍ ရှေးရှေးက ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးသော ရဟန္တာများပင် ပါဝင်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် သံဃာအားလှူခြင်းသည် ပုဂ္ဂိုလ်တပါးအား လှူခြင်းထက် မနှိုင်းယှဉ်သာအောင် မွန်မြတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ကထိန်သင်္ကန်း လှူဒါန်းသောအခါ၌ မည်သည့် ဆရာတော်ကြီးကိုမျှ မရည်မှန်းဘဲ သံဃာအားလုံးကို ရည်မှန်းနိုင်မှ ကထိန်သင်္ကန်းအစစ် ဖြစ်နိုင်လေသည်။

အမေး ၆။ ။အောက်ပါပစ္စည်းတို့ကို ရဟန်းသံဃာတို့အား လှူအပ်
ပါသလား၊ မည်သို့လှူမှ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်နှင့် ညီညွတ်ပါသနည်း။

- (က) ရွှေငွေရတနာ၊
- (ခ) ကျောင်း၊ လယ်၊ ယာ၊
- (ဂ) အရက်၊
- (ဃ) ဓား၊ လှံ၊ လက်နက်။

အဖြေ(က)။ ။“ရဟန်းတော်များသည် ရွှေငွေရတနာ
ကို ကိုယ်တိုင်လည်း မခံယူရ၊ ကပ္ပိယစသည်တို့ကို ခံယူလိုက်ပါ
ဟုလည်း မခိုင်းရ၊ အလှူရှင်တို့က အနီးအပါး၌ ချထား၍
လှူသည်ကိုလည်း စိတ်ဖြင့် မသာယာရ၊ နိသဂ္ဂိယပါစိတ်
အာပတ် သင့်၏”ဟု ပညတ်တော်မူပါသည်။ [ဝိနည်းပါဠိ
တော် ရှုပိယသိက္ခာပုဒ်၊] ဤသိက္ခာပုဒ်တော်အတွက် အာ
ပတ်သင့်သည့်အပြင် ခံယူမိသော ရွှေငွေကိုလည်း စွန့်ပစ်ရ
သည်။

မစွန့်လျှင် အပြစ်။ ။ခံယူမိသော ရွှေငွေကို မစွန့်ပစ်ဘဲ ထား
လျှင် ကိုင်တိုင်းကိုင်တိုင်း ဒုက္ကဋ်အာပတ်
သင့်၏။ ထိုခန္ဓာ ငွေဖြင့် ခဲတံ စာအုပ် သင်္ကန်း ဆွမ်း ကျောင်း
ဆေးစသည်ကို ဝယ်လျှင် ဝယ်သည့်အတွက် အာပတ်ထပ်၍
သင့်ရုံသာမက ထိုဝယ်အပ်သော စာအုပ် ခဲတံ (ထိုငွေဖြင့်
ဆောက်အပ်သော ကျောင်း)စသည်ကို သုံးစွဲလျှင် (ပိုင်ရှင်
သာမက ရဟန်းအားလုံး) သုံးတိုင်းသုံးတိုင်း အာပတ်ထပ်၍

သင့်ပြန်လေသည်။ [ထို့ကြောင့် ရွှေငွေရတနာကို မိမိတပါး အတွက်ဖြစ်စေ၊ သံဃာအများအတွက် ဖြစ်စေ၊ ကျောင်း ဆောက်ရန် ကျောင်းပြင်ရန်ဖြစ်စေ၊ စေတီတော်တည်ရန် ပြုပြင်ရန်ဖြစ်စေ အလှူမခံကောင်းချေ။]

အပ်သော လှူနည်း။ ။ ထို ရွှေ ငွေ ရတနာကို ရဟန်း သံဃာအား တိုက်ရိုက် မလှူဘဲ၊ ကပ္ပိယလုပ်တတ်သူထံ အပ်နှံ၍ “မည်မျှ အဘိုးတန်၍ အပ်သောပစ္စည်းကို ကပ္ပိယမည်သူထံ တောင်းပါ(အလှူခံပါ)” ဟု လျှောက်ရမည်။ ထိုသို့ အလှူရှင်က မလျှောက်တတ်လျှင် ကပ္ပိယလုပ်သူက “တပည့်တော်ထံ မည်မျှအဖိုးတန် အပ်သော ပစ္စည်းတောင်းပါ” ဟု လျှောက်ရမည်။ ထိုသို့လျှောက်မှ ထို ကပ္ပိယထံ တောင်းကောင်းသည်။ ကပ္ပိယထံ ငွေကိုအပ်နှံရုံသာ အပ်နှံ၍ အလှူရှင် (သို့မဟုတ် ကပ္ပိယလုပ်သူ) က အပ်စပ်သော ပစ္စည်းကိုတောင်းဘို့ အလှူခံဘို့ မလျှောက်လျှင် မတောင်းကောင်းချေ။ [ဝိနည်းတော်နှင့်လျော်သော ပစ္စည်းကို “အပ်သော ပစ္စည်း” ဟု ခေါ်သည်။] ထို့ပြင် “ဤငွေကို ကျောင်းအားလှူပါ၏၊ စေတီတော်အား လှူပါ၏” ဟု လျှောက်၍ လှူလျှင် လှူကောင်း၏။ ကပ္ပိယလုပ်တတ်သူက ထိုရွှေငွေကို သိမ်းဆည်း၍ ကျောင်းပြင်မှု စသည်ကို ပြုရသည်။ ကပ္ပိယက သံဃာအား (ပုဂ္ဂိုလ်အား) အလိုရှိသလို စီမံပါဟု လျှောက်လျှင် ရဟန်းက ကျောင်းပြင်ဘို့ရန် စသည်ကို ပြောကောင်း၏။ “ငွေကို လက်သမားအား ပေးလိုက်” စသည်ဖြင့်ကား မပြောကောင်း။

(ခ) ကျောင်း၊ လယ် ယာ၊ မြေ

ထိုပစ္စည်းတို့တွင် ကျောင်းကို ပုဂ္ဂိုလ်တပါးအား ဖြစ်စေ၊ သံဃာအားဖြစ်စေ တိုက်ရိုက် လှူကောင်း၏။ မြေကိုလည်း ကျောင်းဆောက်ရန်ဖြစ်လျှင် အာရာမအဖြစ်ဖြင့် အလှူခံကောင်း၏။ လယ်ယာကိုကား တိုက်ရိုက် မလှူကောင်း။ သုတ္တန် ပါဠိတော်၌ လယ်ယာကို အလှူမခံခြင်းကို သီလအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူ၏။ ဝိနည်း ပါဠိတော်၌ ရွှေငွေကို အလှူခံခြင်းနှင့် တန်းတူထား၍ တားမြစ်တော်မူသည်။ [န ကေဝလံ စ ဟိရညသုဝဏ္ဏမေဝ၊ အညမ္ပိ ခေတ္တဝတ္ထာဒိ အကပ္ပိယံ န သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ - နိသဂ္ဂိယပါစိတ်၊ ပဌမဝဂ်၊ ဒသမသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ။]

လယ်ယာကို “လယ်ယာကို ကျောင်း (ကျောင်းအပ်သောလှူနည်း တိုက်) အား လှူပါ၏” ဟု ၎င်း၊ ကျောင်း၌ (သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တပါး၌) “အသစ်အသစ်ပြုဘွယ်ရှိသော နဝကမ္မ အလုပ်အား လှူပါ၏” ဟု ၎င်း၊ “စေတီအား လှူပါ၏” ဟု ၎င်း လှူလျှင် လှူကောင်း၏။ ကပ္ပိယလုပ်သူက ထိုလယ်ယာကို စီမံ၍ လယ်မှဖြစ်သော စပါးကို ရောင်းပြီးလျှင် ကျောင်း၌ အသုံးလိုသော ပစ္စည်းကို သူဘာသာသူ အလိုက်သိစွာ လှူလျှင်ဖြစ်စေ၊ သံဃာတော်အား (သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တပါးအား) “အပ်သော ပစ္စည်းကို တောင်းပါ” ဟု လျှောက်လျှင် အလိုရှိရာ တောင်း၍ ဖြစ်စေ သုံးစွဲကောင်း၏။ ဤနည်းအားဖြင့် လှူအပ်သော လယ်ယာကို “ဝတ္ထုကံ(ဝတ္ထက)” ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။

(ဂ) အရက်

အရက်သည် အလှူရှင် ကိုယ်တိုင်ကပင် မလှူကောင်းသော ပစ္စည်းဖြစ်၏။ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလှူခံမှု၌ အပြစ်ရှိကြောင်းမှာ အထူးပြောဘွယ် မလိုတော့ပါ။ လောက၌ ကုသိုလ်ကောင်းမှုဟု အများက သမုတ်ထားအပ် ကုန်သော်လည်း အမှန်အားဖြင့် မကောင်းမှု အကုသိုလ်သာ ဖြစ်သော ဒါနတို့သည် သေရည်သေရက်အလှူ၊ ပွဲလမ်းသဘင်အလှူ၊ မိန်းမအလှူ (ခံစားဘို့ရန် ခေတ္တလှူခြင်း)၊ နွားမအများရှိရာ နွားလားဥသဘကို လွှတ်ပေးသောအလှူ၊ (နွားမတို့နှင့် သားစပ်ဖို့အလှူဖြစ်သည်။) ကိလေသာတိုးပွားအောင် အဆန်းတကြယ် ပြုအပ်သော မိန်းမ၊ ယောက်ျား အရုပ်အလှူ။ ဤသို့ အားဖြင့် ၅-ပါး ရှိကုန်၏။ [ဝိနည်း ပရိဝါပါဠိတော်၊ ကေုတ္တရပဉ္စက။]

(ဃ) ဝား၊ လုံ၊ လက်နက်

ဤလက်နက်များကိုကား “အလှူခံဘို့ကို မသိုထားဘိရဟန်းများမှာ ကိုင်၍မျှ မကြည့်ရ”ဟု ဝိနည်း၌ တားမြစ်တော်မူပါသည်။ ဥပါသကာ စစ်စစ် ဖြစ်သူများလည်း ထိုလက်နက်ကို အရောင်းအဝယ်လုပ်လျှင် “ဥပါသကာ အောက်တန်းစားဟု ပဉ္စကအင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူပါသည်။

ပုတ်ချက်။ ။ ဤ(၆)နံပါတ်၌ပါသော ရွှေငွေရတနာ စသောပစ္စည်းများကို အလှူခံဘို့ရန် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တားမြစ်တော်မူချက်သည် အလွန် ငါးနက်တော်မူ၏။ သဠာယတနဝဂ္ဂ သံယုတ် ပါဠိတော်၌

(ဂါမဏိသံယုတ်) ၌လည်း “ရွှေငွေကို သုံးစွဲကောင်း သူမှာ ကာမဂုဏ် ငါးပါး သားမယားစသည်များလည်း သုံးစွဲကောင်း ၏ ဟု သားမယားနှင့် တန်းတူထား၍ ရွှေငွေများကို မခံယူ ထိုက်ကြောင်း” မိန့်တော်မူသည်။ ထိုသို့ လေးလေးနက်နက် တားမြစ် တော်မူချက်၌ မူလအကြောင်းကို စုပေါင်းစဉ်းစားသင့်၏။

စဉ်းစားချက်။ ။ ရွှေငွေရတနာနှင့် လယ်ယာမိုးမြေတို့သည် အိမ်ရာတည်ထောင် လှူဝတ်ကြောင်းများ၏ အဘိုးအတန်ဆုံး ပစ္စည်းများ ဖြစ်၏။ ထိုပစ္စည်းများကို ရဟန်းသံဃာတို့ သုံးဆောင်နေလျှင် လှူဝတ်ကြောင်းများနှင့် ထူးခြားသော အကျင့်မရှိတော့၊ ကာမဂုဏ်ခံစားသော လှူဝတ်ကြောင်းများ၌ ထိုခံစားမှုကြောင့် အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာ (လောဘ ဒေါသ မောဟ) မြို့မှုန်တွေ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ထူထဲ သည်ထက် ထူထဲ၍နေရကား “သံဃာရဝဋ္ဌဒုက္ခတော မောစ- နတ္ထာယ” ဟု ရည်မှန်းခဲ့သော ရဟန်းတို့မှာ ထိုနည်းအတိုင်း သာ ကိလေသာမြို့တွေ ထူပိန်း၍ နေပေလိမ့်မည်။ ထိုသို့ဖြစ် လျှင် သံသရာမှ ကယ်တင်လိုသော ဘုရားရှင်၏ ရည်မှန်း တော်မူချက်သည်ပင် အခြေကစ၍ ပျောက်ပျက် ပေတော့ လတုံ။

တိုက်တွန်းချက်။ ။ ထို ပြခဲ့သော အကြောင်းများကြောင့် သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းကောင်း မှန် လျှင် ဘခမည်းတော်ဘုရား၏ အမိန့်တော်ကို တရိုတသေ လိုက်နာ၍ ပါရမီဖြည့်လိုကလည်း အားရ ပါးရ သာသနာပြု လျက်၎င်း၊ ယခုဘဝတွင်ပင် ကျွတ်တမ်းဝင်လိုကလည်း လူသူ မနီး တောမြိုင်ကြီးဝယ် ကျကျနန ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း ကြိုး

ပမ်းလျက်၎င်း ကိုယ်စီ ကိုယ်ငှ သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းသင့်ကြ ပါသည်။ သာသနာပြုလိုသော ဒါယကာ ဒါယိကာမ တစုတို့က လည်း ပကာသန အလှူဒါန အပျော်အပါး ဥပုသ်သီလတို့ကို ရှောင်ရှား၍ ဆရာများနှင့်တူစွာ သံသရာမှ မြန်မြန်ကျွတ်လို လျှင် မှန်မှန်ကြီး တရားကျင့်၍၊ ပါရမီဖြည့်လိုကြလျှင်လည်း သာသနာကို အားရ ပါရ ကူညီကာ ရခဲသော ဘုရားသာသ နာဝယ် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အလိုတော်ကျအောင် ဒါန သီလ ဘာ ဝနာအမှုကို ပြုသင့်ကြပါသည်။

၆ - အဖြေ ပြီး၏။

အပေး ၇။ ။အောက်ပါပစ္စည်းတို့ကို မွန်းလွဲချိန်၌ ရဟန်းသံဃာတို့ အား ကပ်လှူနိုင်ပါသလား။

(က) အဖျော်ရည်၊ ယမကာ၊ ဘိလပ်ရည်

အဖြေ။ ။“ယမကာလိက” ဟူသော ပါဠိကို မြန်မာလို “ယမကာ” ဟု ခေါ်ကြ၏။ “မွန်းလွဲသည်မှစ၍ အရုဏ်တက်သည့်အခါတိုင်အောင် ညဉ့်ကာလ၌ သုံးဆောင် ကောင်းသော သောက်ဖွယ်” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် အဖျော်ရည်၊ ဘိလပ်ရည်များသည် “ယမကာ” တွင် ပါဝင် ၏။ မန်ကျည်းသီးစသော အသီးကို ထန်းလျက်နှင့် ရောနှော၍ ဖြစ်စေ၊ သီးခြားဖြစ်စေ ရေစိမ်၍ အမှုန်မပါအောင် ကြည် လင်စွာ စစ်ပြီးသောအခါ ရဟန်းတော်များအား မွန်းလွဲသော အချိန်၌ ကပ်လှူကောင်း၏။ ဘိလပ်ရည်လည်း ထိုနည်းတူ၊ သို့ သော် ရဟန်းသာမဏေများသည် ထိုယမကာကို မှတ်သိပ်

ဆာလောင်သောအခါမှ အဆာပြေအောင် သောက်ကောင်း၏။ မဆာဘဲ အရသာခံ သက်သက်ကား မသောက်ကောင်း။ [မီးဖြင့် ချက်ထားသော အဖျော်ရည်များကိုကား ဆရာတို့ ဘုဉ်းပေးတော်မမူကြပါ။]

(ခ) သစ်သီး၊ မုံ့သေတ္တာ၊ ငါးသေတ္တာ

အဖြေ။ ။ဤပစ္စည်းများကိုကား နေလွဲသောအခါ၌ အကပ်ပင် မခံကောင်းပါ။ သို့သော် ရဟန်းများ ဘုဉ်းပေးဘို့ မရည်စူးဘဲ သာမဏေ ကျောင်းသား ကပ္ပိယတို့ စားဘို့ ရည်စူးလျှင်ကား ကပ်လှူသည်ကို ခံယူကောင်း၏။ [“သစ်သီး” ဟူရာ၌လည်း ငှက်ပျောသီး ရှောက်သီး စသော နံနက်၌ စားလေ့ရှိသော သစ်သီးကို ဆိုလိုသည်။ သံပုရာသီးကဲ့သို့ သော သစ်သီးကိုကား မုန်းလွဲအခါ ခံယူကောင်းပါ၏။]

(ဂ) နောက်နေ့စားရန် ဆွမ်း၊ ဟင်း

အဖြေ။ ။ဤ ဆွမ်း၊ ဟင်းများကိုလည်း မုံ့သေတ္တာနှင့် သဘောတူပင် စီစဉ်ရပါသည်။

(ဃ) ဆွမ်းဆန်၊ ဆီ၊ ဆား၊ ငပိ၊ ငါးခြောက်

အဖြေ။ ။ဆွမ်းဆန်နှင့် ငပိ ငါးခြောက်တို့ကိုလည်း မုံ့သေတ္တာကဲ့သို့ပင် စီစဉ်ရ၏။ ဆီနှင့်ဆားကိုကား နောက်ရက်၌ ဆွမ်းဟင်းတို့နှင့် ရော၍မစားဘဲ ဆေးအရာ၌ အသုံးပြု မည်ဖြစ်လျှင် အကပ်ခံကောင်းပါ၏။ ဆွမ်းဟင်းတို့နှင့်ရော၍ ချက်ပြုတ်စားသောက်ဘို့ကား အကပ်မခံကောင်းပါ။

မှတ်ချက် ။ ယခုအခါ ညနေပိုင်း၌ ဆွမ်းဆန်စိမ်း လောင်းသော အလေ့အထကို တွေ့ရ၏။ ထိုသို့ လောင်းရာ၌ ရဟန်းကိုယ်တိုင် မခံယူဘဲ သာမဏေ ကပ္ပိယ ကျောင်းသားတို့ ခံယူမှသာ နောက် နေ့၌ စားသောက်ခွင့်ရှိ၏။ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ ရဟန်းကိုယ်တိုင် ခံယူ လျှင် နောက်နေ့၌ (သာမဏေ ကပ္ပိယတို့က ချက်ပြုတ်ပေးသော် လည်း) ရဟန်းမှာ မစားကောင်းပါ။ ထိုသို့ မအပ်မှန်း သိပါလျက် လှူဒါန်းသော ဒါယကာ ဒါယိကာမ တို့မှာလည်း ဒါနအကျိုး မရဘဲ အပြစ်သာ ရစေရာရှိပါသည်။

(င) မကျန်းမာလျှင် သုံးစွဲရသော စားဆေး၊ သောက်ဆေး၊ လိမ်းဆေး။

အဖြေ။ ။ စားဆေး သောက်ဆေးတို့မှာ နေလွဲလျှင် အကပ်ခံ ကောင်းတာလည်းရှိ၊ မခံကောင်းတာလည်း ရှိ၏။ နေမလွဲမီ တရက်သာ စားကောင်းသော မန်ကျည်းမှည့် ပါသော ဘေဆေး၊ မန်ကျည်းရေပါသော သောက်ဆေးမျိုး ကို နေလွဲအခါ အကပ်မခံကောင်းပါ။ စတုမဇ္ဈကဲ့သို့သော စားဆေးမျိုး၊ သံပုရာရေကဲ့သို့သော သောက်ဆေးမျိုးကို ကား နေလွဲအခါ အကပ်ခံကောင်းပါ၏။ လိမ်းဆေးကိုကား နေလွဲအခါ ကပ်လှူနိုင်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ဤ (၇) နံပါတ်၌ပါသော ပြဿနာများ၏ အဖြေကို အတိ အကျ နားလည်ဖို့မှာ ဝိနည်းလေးစားသော ဆရာသမားများ နှင့် အကူနေ၍ ကိုယ်တိုင် လေ့လာမှသာ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

အမေး ၈။ ။ရဟန်း သံဃာတော်တို့အား အောက်ပါပစ္စည်းများကို လှူဒါန်းနိုင်ပါသလား။

- (က) ငွေထုတ်ချက်လက်မှတ်, ငွေလွှဲစာ, တံဆိပ်ခေါင်း။
- (ခ) ထိလက်မှတ်, ငွေစုလက်မှတ်, အသက်အာမခံစာချုပ်။
- (ဂ) စာတိုက်မှ မန်နီအော်ဒါနှင့်ပို့လှူသော ငွေ။

အဖြေ (က)။ ။ချက်လက်မှတ်, ငွေလွှဲစာတို့သည် ငွေမဟုတ်သေးသောကြောင့် လှူရုံကား လှူကောင်းမည်ဟု ထင်၏။ သို့သော် အလှူခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကမူ ထိုလက်မှတ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်လည်း ငွေထုတ်နိုင်၊ ကပွယ်ကိုလည်း သွား၍ ထုတ်ပါချေဟု မစေခိုင်းနိုင်၊ မိမိမှာ ချက်လက်မှတ် ငွေလွှဲစာ ရရှိကြောင်းမျှကိုသာ ကပွယ်အား ပြောနိုင်၏။ ထိုသို့ပြောသည့်အတွက် ကပွယ်လုပ်တတ်သူ လူဝတ်ကြောင့်က ထိုလက်မှတ် (ထိုစာကို) ယူ၍ ငွေထုတ်ပြီးလျှင် “တပည့်တော်အထံ မည်၍မည်မျှ တန်သော အပ်သောပစ္စည်းကို တောင်းခံတော်မူပါ” ဟု လျှောက်မှ ထိုပစ္စည်းကို တောင်းခံကောင်းသည်၊ တံဆိပ်ခေါင်းကိုကား လှူကောင်း၏ဟုသာ အယူရှိ၏။

အဖြေ (ခ)။ ။ထိလက်မှတ်, ငွေစု လက်မှတ်, အသက်အာမခံစာချုပ်များလည်း “ချက်လက်မှတ်နှင့် သဘောသွားအတူပင်” ဟု ယူဆပါသည်။

အဖြေ (ဂ)။ ။မန်နီ အော်ဒါနှင့် ပို့လှူသောငွေ၌ မိမိနာမည်ကို လက်မှတ်ထိုးရုံကား ထိုးကောင်း၏ဟု ယူဆပါသည်။ ငွေကိုမူ မခံယူကောင်းပါ။ ကပွယ်ကိုလည်း ယူဆားလိုက်ပါဟု မပြောကောင်းပါ။ မန်နီအော်ဒါ ရောက်လာကြောင်း ကိုသာ

ပြောပြ၍ ကပ္ပိယလုပ်တတ်သူက ယူပြီးလျှင် (သို့မဟုတ် စာပို့လုလင်က ကပ္ပိယထံ ပေးသွားလျှင်) ထိုကပ္ပိယက အခြားငွေထုံးစံအတိုင်း လျှောက်မှသာ အပ်သောပစ္စည်းကို ခံယူသုံးစွဲကောင်းပါသည်။

အမှာစာ။ ။ ဤ (ဂ) နံပါတ် မေးခွန်းများ၏ အဖြေမှာ ကျမ်းစာတို့၌ တိုက်ရိုက်မပါသောကြောင့် မိမိယူဆချက်ကိုသာ ဖြေလိုက်ပါသည်။ အခြားသော ဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်များကိုလည်း လျှောက်ထားပါလေ။

ဂ - အဖြေ ပြီး၏။

ဒါနနှင့်စပ်သော မေးခွန်းအဖြေများ
ပြီးပြီ။

၃—အထွေထွေကောင်းမှုနှင့် စပ်သော
မေးခွန်းအဖြေများ

အမေး ၁။ ။(က) ရုပ်ပွားတော် စေတီတော်များကို ပူဇော်
ကန်တော့ရာ၌ မည်ကဲ့သို့ အာရုံပြုရပါမည်နည်း။

(ခ) တန်ခိုးကြီးဘုရားကို တကူးတက သွား၍ ဖူးမြော် ပူဇော်
ခြင်းနှင့် အိမ်တွင် ကိုးကွယ်ထားတော့ ရုပ်ပွားတော်ကို ဖူးမြော်
ခြင်းတို့တွင် မည်သည့်ဖူးမြော်ခြင်းက ပို၍အကျိုးရှိပါသနည်း။

အဖြေ (က)။ ။ရုပ်ပွားတော်သည် သက်တော် ထင်
ရှားရှိစဉ်က ဘုရားရှင်ကို အတုပွား၍ ထားသော (အဆင်း
သဏ္ဌာန်တော်ကို အတုပြုလုပ်ထားသော) ဆင်းတုတော် ဖြစ်
၏။ ထို့ကြောင့် ထိုရုပ်ပွားဆင်းတုတော်လောက်တွင် စိတ်အာရုံ
မပြီးစေဘဲ သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရားကို ထင်မြင်လာ
အောင် ပူဇော်ကန်တော့နိုင်မှ သာ၍ အကျိုးရပါသည်။

“စေတီတော်” ဟူသည် ဘုရားရှင်၏ အရိုးတော် ဓာတ်များ
ကို သွင်းနှံ ဌာပနာ ထားသောကြောင့် ပူဇော်ကန်တော့
ထိုက်သော ဌာနတမျိုးတည်း။ ထို့ကြောင့် စေတီတော်ကို
ပူဇော်ရာ၌လည်း သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရားကို ထင်မြင်
လာအောင် ပူဇော်မှ သာ၍ အကျိုးရပါသည်။ သို့သော်
ရုပ်ပွားတော် စေတီတော်လောက်တွင် စိတ်အာရုံ ယူနိုင်သော
ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် လုံးလုံး အကျိုးမရဟုကား မဆိုလိုပါ။

အဖြေ (ခ)။ ။ဘုန်းကြီး အလိုအားဖြင့် သက်တော်
ထင်ရှား မြတ်ဘုရား၏ ကိုယ်တော်စားချည်း ဖြစ်ကြသော
ရုပ်ပွားတော် စေတီတော်များကို တန်ခိုးကြီး၊ တန်ခိုးငယ်ဟု

မခွဲခြားလိုပါ။ လူအသွားအလာများသည်ကို တန်ခိုးကြီး၊ လူအရောက်အပေါက် နည်းသည်ကို တန်ခိုးငယ်ဟု ဆိုလျှင် တောကြီး တောင်ကြီးအတွင်း၌ လူသူ အရောက်အပေါက် နည်းသော နေရာရှိ ရုပ်ပွားတော် စေတီတော်များကို “တန်ခိုး မရှိသော ဘုရား” ဟု ခေါ်ရမလို ဖြစ်နေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤပြဿနာအတွက် အထူး ဖြေတွယ်မလိုပါ။ မိမိစိတ်က ဂုဏ်တော်ကို အာရုံပြုရာ၌ သဒ္ဓါပညာ အတိမ် အနက် လိုက်၍သာ အကျိုးရက္ခံပြားဘွယ် ရှိပါသည်။ အကယ်၍ အလွန်ကြည်ညိုစွာ အာရုံပြုနိုင်ပါမူ သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရားကို ဖူးမြင်ရသော အကျိုးနှင့် ရုပ်ပွားတော် စေတီတော်များကို ဖူးမြင်ရသော အကျိုးသည် တန်းတူပင်ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဥပမာ - အသက်ရှိသော မိဘကို တွေ့မြင်ရခြင်းနှင့် မိဘမရှိ၍ ဓာတ်ပုံကိုသာ ကြည့်ရခြင်း၌ ရှိသေ လေးစားမှု မကွာလျှင် အကျိုးပေး မကွာနိုင်သကဲ့သို့တည်း။

တိဋ္ဌဇ္ဇေ နိဗ္ဗုတေ ဝါဝိ၊
သမေ စိတ္တေ သမံ ဖလံ၊
စေတောပဏိဓိဟေတု ဟိ၊
သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ သုဂ္ဂတိံ ။

တိဋ္ဌဇ္ဇေဝါဝိ-သက်တော်ထင်ထင်၊ တည်ရှိစဉ်ဝယ်၊ ဖူးမြင်ရငြား၊ မြတ်ဘုရား၌၎င်း၊ နိဗ္ဗုတေဝါဝိ-ရှေ့ပြည်နိဗ္ဗူ၊ စံတော်မူသည်၊ သုံးလူ့ ထွတ်ထား၊ မြတ်ဘုရား၌၎င်း၊ စိတ္တေ-ဂုဏ်တော်အာရုံ၊ ကောင်းစွာထုံ၍၊ တလုံလဲလဲ၊ မှီဝဲစွဲသုံး၊ စိတ်နှလုံးသည်၊ သမေ-သဒ္ဓါပညာ၊ အရာရာဝယ်၊ ပကွာတန်းတူ၊ ညီမျှပါမူကား၊ သမံဖလံ အကျိုးပေးဟန်၊ အတန်တန်

လည်း၊ ကေန့်ညီမျှ၊ တန်းတူရလေတော့၏။ ဟိယုတ္တံ-ထို စကားလျှင်၊ မမှားကေန့်၊ ယုတ္တိတန်လှပါပေ၏။ သတ္တာ-ယုတ်မြတ်မဟူ၊ သူငါကစ၊ သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည်။ စေတောပဏိဓိ ဟေတု-စိတ်နေစိတ်ထား၊ ကြီးမားဖြူစင်၊ ကြည်လင်သန့်ရှင်း၊ အကြောင်းရင်းကြောင့်၊ သုဂ္ဂတိ-လူ့ရှာ နတ်ထံ၊ ချမ်းသာစံလျက်၊ နိဗ္ဗာန်အထိ၊ အကောင်းဆုံး ဂတိ သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ပါရမီစွမ်းသလောက်၊ စခန်းထောက်၍၊ လှမ်း ရောက်နိုင်ကြပေသတည်း။ [မဉ္ဇူဋ္ဌကဝဂ်၊ ပီတဝိမာနဝတ္ထု ပါဠိတော်။]

၁ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၂။ ။ယခုခေတ် ရဟန်းသံဃာတော်များနှင့် ရတနာသုံးပါး တွင် ပါဝင်သော သံဃာတော်များသည် မည်သို့ထူးခြားပါသနည်း။

အဖြေ။ ။ရတနာ သုံးပါးတွင် ပါဝင်သော “သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ” ဟု သရဏဂုံဆောက်တည်ရာ၌ အာရုံပြုရ သော သံဃာသည် အရိယာဖြစ်ပြီးသော ပရမတ္ထသံဃာ (အစစ်အမှန် မဖောက်ပြန်နိုင်သော သံဃာ)တည်း။ ယခုခေတ်၌ လည်း အရိယာ အစစ်ဖြစ်လျှင် ထိုရတနာဝင် ပရမတ္ထသံဃာ ပင် ဖြစ်၏။ အရိယာ မဖြစ်သေးသော သံဃာဟူသမျှကို “သမ္မုတိသံဃာ” ဟု ခေါ်၏။ “အရိယာ သံဃာအစစ်နှင့် ဝိနည်းသိက္ခာချင်းမှစ၍ အရာရာတူသောကြောင့် သံဃာဟူ၍ သမုတ်အပ်သော သံဃာတော်” ဟု ဆိုလိုသည်။ ဥပမာ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားအစစ်နှင့် ရုပ်တု ဆင်းတုတော် ဘုရားတို့ ကဲ့ပြားသကဲ့သို့တည်း။

၂ - အဖြေ ပြီး၏။

အပေး ၃။ ။ (က) ဘုရားပွဲ ကျင်းပခြင်းကြောင့် မည်သို့ အကျိုး ရှိပါသနည်း။

(ခ) ထိုဘုရားပွဲ အစဉ်အလာသည် မည်သည့်လက်ထက်မှ ဆင်း သက်လာပါသနည်း။

အဖြေ (က)။ ။ ဘုရားပွဲ ကျင်းပခြင်းကြောင့် (ဘုရား ဂုဏ်တော်ကို အာရုံပြုလိုသူမှာ) အကျိုးမထူးပါ။ ကျမ်းစာ တို့၌ ဘုရားဖူးသွားလိုသော ရဟန်းသည် ဘုရားပွဲအချိန်၌ သွားလာခြင်းငှါ မသင့်လျော်ဟုပင် တားမြစ်ထားပါသည်။

အဖြေ (ခ)။ ။ ကျမ်းစာတို့၌ ဘုရားပူဇော်ပွဲများ ပါရှိ သောကြောင့် ဘုရားပွဲအစဉ်အလာသည် အလွန်ရှေးကျသော အခါကပင် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ဟန် တူသည်။ သို့သော် ယခုခေတ် ကဲ့သို့ ဘုရားဝင်းအတွင်း၌ အငှါးကပွဲများ ကျင်းပခြင်း၊ ကာလသားသမီးတို့ အလွန်အကျူး သောင်းကျန်းခြင်းတို့ ကား ရှိခဲ့မည်မဟုတ်ပါ။ ယခုခေတ် ဘုရားပွဲများ၌ ကုသိုလ် ဖြစ်ဘို့ထက် အကုသိုလ်ဖြစ်ဘို့က များနေပါသည်။

၃ - အဖြေ ပြီး၏။

အပေး ၄။ ။ (က) ဘုန်းကြီးပျံကို ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ ကျင်းပ ခြင်းကြောင့် အကျိုးမည်မျှ ရှိပါသနည်း။

(ခ) ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူစဉ်က တပည့်သာဝကများ နှင့် ဒါယကာ ဒါပိကာမတို့ မည်ကဲ့သို့ ပူဇော်ခဲ့ကြပါသနည်း။

အဖြေ (က)။ ။ “ဘုန်းကြီးပျံကို ကြီးကျယ်ခမ်းနား စွာ ကျင်းပ”ရာ၌ ယခုကာလကဲ့သို့ ပွဲမျိုးစုံ ထည့်သွင်း၍

ကျင်းပခြင်းမှာ ဆရာသမား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပူဇော်ရာ မရောက်ဘဲ ဆရာဘုန်းကြီး ပံ့ပိုးလှူဒါန်းတော်မူသည့်အတွက် ပျော်ပွဲ ရှင်ပွဲတခု ပြုခွင့်ရသကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏။ ထို့ကြောင့် ယခုခေတ် ကျင်းပနည်း၌ ကုသိုလ်အကျိုး အရနည်း၍ အကုသိုလ်အပြစ် တွေသာ အဖြစ်များ၏။

တကယ်ပင် ဆရာသမား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အမှတ်တရ ပူဇော်လိုကြလျှင်ကား ပျော်ပွဲရှင်ပွဲ မပါစေဘဲ သံဝေဂ ဖြစ်စရာ (ရုပ်နာမ်အပေါ် ငြီးငွေ့စရာ) ငြိမ့်ငြောင်းသော တေးဂီတ ဂါထာတို့ကို ရွတ်ဆို၍၎င်း၊ တပည့်တပန်း ရဟန်းသံဃာ ဒကာ ဒကာမအားလုံး သန့်ရှင်းသော သက်သတ်လွတ် ဆွမ်း ဒါနပြု၍၎င်း၊ တတ်နိုင်ပါမူ ရက်အပိုင်းအခြား အချိန်အပိုင်း အခြားဖြင့် ဘာဝနာပွား၍၎င်း ရက်ပေါင်းများစွာ ကြာချင် တိုင်း ကြာအောင် ဘုန်းကြီးပံ့ပွဲ ဆင်နွှဲသင့်ကြပါသည်။

အဖြေ (ခ)။ ။ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မမူမီ အရှင်အာနန္ဒာက “အလောင်းတော်ကို မည်သို့ ပူဇော်ရပါ မည်နည်း” ဟု လျှောက်သောအခါ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော် တိုင် “အာနန္ဒာ....သင်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော် ကို ပူဇော်ဘို့ရန် ကြောင့်ကြမစိုက်ရန်ကြနှင့်၊ အနှစ်သာရ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ရဘို့ကိစ္စ၌သာ မမေ့မလျော့ မပေါ့ မဆကြောင့်ကြစိုက်ရန်ကြ” ဟု မိန့်တော်မူပါသည်။ ထိုအမိန့် တော် အတိုင်းပင် ရဟန်းတော်များ အထူးကြောင့်ကြမစိုက် ကြပါ။ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ကသာ အဝတ်သစ် တထပ် ဝါဂွမ်း တထပ် အစုံပေါင်း ငါးရာဖြင့် အလောင်းတော်ကို ရန်ပတ်၍ ဆီလောင်းထားသော ရွှေခေါင်းတော်၌ ထည့်ကာ

မီးပူဇော်ကြလေသည်။ [ထိုမီးပူဇော်သည့်ရက်အထိ ရက်ပေါင်း ၁၄-ရက်သာ ကြာ၏။ ပဌမ ၇-ရက်သည် ပြင်ဆင်ရင်း ပူဇော်ခြင်းဖြင့် ကုန်သွား၏။ ပူဇော်ရာ၌ ကိုယ်တိုင် က-မူ၊ သံဝေဂ သီချင်းဆိုမှု၊ တီးမှုတ်မှုများ ပါဝင်၏။ ဒုတိယ ၇-ရက်ကား စန္ဒကူးနံ့သာပုံပေါ်၌ မီးပူဇော်၍ ပြင်ဆင်ရင်း ကြာသွားလေသည်။ တချို့ကလည်း “မီးပူဇော်ရာ၌ ၇-ရက်မကြာ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် ၈-ရက်မြောက်နေ့မှစ၍ ပင် မီးသင်္ဂြိုဟ်ပြီး ဖြစ်သည်” ဟု ဆိုကြသေး၏။]

၄ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၅။ ။(က) ရှင်ပြုရာ၌ ရှင်လောင်းလှည့်ကာ ရှင်ပြုပွဲ အခမ်းအနားဖြင့် ပြုခြင်း၊ ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ ခေါင်းတုံးရိတ်မှု သင်္ကန်းဝတ်မှုပြု၍ ရှင်ပြုခြင်း ၂-မျိုးဝယ် ကုသိုလ်အကျိုး မည်သို့ ထူးပါသနည်း။

(ခ) သားတော် ရာဟုလာကို မည်ကဲ့သို့ ရှင်ပြုပါသနည်း။

(ဂ) ရှင်ကောင်းလှည့်ခြင်း အစဉ်အလာသည် မည်သည့်ခေတ်က ဖြစ်ပေါ်လာပါသနည်း။

အဖြေ (က)။ ။ကုသိုလ်အကျိုး ရခြင်းမထူးပါ။

အဖြေ (ခ)။ ။ကပိလဝတ်ပြည်၊ နန်းတော်၌ ဘုရားရှင် ဆွမ်းဘုဉ်းပေး၊ ကပ် မူပြီး၍ ပြန်ကြွလာတော်မူသော အခါ ရာဟုလာသည် ဘုရားရှင်၏ နောက်တော်မှ လောကီအမှု တောင်းရင်း ပါလာ၏။ ကျောင်းတော်သို့ ရောက်သောအခါ “ရာဟုလာအား လောကုတ္တရာအမှု ပေးတော်မူရမည်” ဟု

မိန့်တော်မူ၍ အရှင်သာရိပုတြာကို ရှင်ပြုပေးစေတော်မူ၏။ အရှင်သာရိပုတြာသည် အမိန့်တော်အတိုင်း ဦးခေါင်းရိတ်၍ သင်္ကန်းဝတ်ပေးတော်မူပါသည်။

အဖြေ (၈)။ ။ရှင်လောင်း လှည့်ခြင်း၊ မဏ္ဍပ်အတွင်း၌ အဘိသိက်သွန်းခြင်းစသော အစဉ်အလာကို မည်သည့်ခေတ်က ဆင်းသက်လာသည်ဟု မသိပါ။ အချို့က “ဓမ္မာသောကမင်း၏ သားတော် မဟိန္ဒ မင်းသားကို ရှင်ပြုရာမှ ဆင်းသက်လာသည်” ဟု ပြောကြ၏။ ပါရာဇိကကဏ္ဍဌကထာ မဟိန္ဒမင်းသား ရှင်ပြုခန်း၌ ထိုအသိုင်းအဝိုင်း မပါချေ။

၅ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၆။ ။သင်္ကန်း ပရိက္ခရာဘိုးမျှ မရှိ၊ အခမ်းအနားလည်း မလုပ်နိုင်သော မိဘသည် သားကို မည်ကဲ့သို့ ရှင်ပြုနိုင်ပါသနည်း။

အဖြေ။ ။သနားတတ်သော (သပိတ် သင်္ကန်းလည်း ပေးနိုင်လောက်သော) ဆရာသမားထံ အပ်နှံ၍ ရှင်ပြုနိုင်ပါသည်။ အမှန်အားဖြင့် ရှေးခေတ်က ရှင်ပြုရာ၌ သပိတ်သင်္ကန်းကို ဆရာရဟန်းကိုယ်တိုင်က မိမိမှာရှိလျှင် ပေးရပါသည်။ မရှိလျှင်လည်း ရဘို့ရန် အားထုတ်ရပါသည်။ [ဘုရားရှင်သည် ရဟန္တာဖြစ်လောက်သော အရည်အချင်းရှိပါလျက် ကြွေးတင်နေသော ပုဏ္ဏားကို ရဟန်းပြုပေးတော်မူပြီးလျှင် ကောသလမင်းအထံ ခေါ်သွား၍ အကျိုးအကြောင်း ပြောပြတော်မူ၏။ ကောသလမင်းက ကြွေးတာဝန်ကိုယူပါသည်။ ထိုရဟန်းလည်း တရားအားထုတ်၍ ရဟန္တာ ဖြစ်လေသည်။ သဂါထာဝဂ္ဂ၊ ဗြာဟ္မဏသံယုတ်။]

၆ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၇။ ။ရှင်ပြုပေးရာ၌ ကလေး၏ မည်သည့်အရွယ်တွင် ရှင်ပြုပေးနိုင်ပါသနည်း။

အဖြေ။ ။ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာသည် ပဌမ ခွင့်ပြုတော်မူစဉ်၌ “၁၅-နှစ် အသက်ပြည့်မှ ရှင်ပြုပေးရမည်”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထို့နောက် မိဘများသေဆုံးသွားသဖြင့် ကိုးကွယ်ရာမဲ့ ဖြစ်နေသော ကလေးညီနောင် ၂-ယောက်ကို အကြောင်းပြု၍ “မိမိ ထမင်းစားပွဲကို ကျီးနှိုက်လာလျှင် ချောက်နိုင်သော အရွယ်ရှိသူကို ရှင်ပြုပေးနိုင်၏”ဟု ခွင့်ပြုတော်မူပြန်၏။ [ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇခန္ဓကပါဠိတော်။]

မှတ်ချက်။ ။မလွဲသာ၍ ခွင့်ပြုတော်မူရသော ဤဒုတိယ ခွင့်ပြုတော်မူချက်ကို ကောက်ချက်ချ၍ ယခုကာလ၌ အတော်ငယ်သော ကလေးများကို ရှင်ပြုပေးကြ၏။ ထိုကလေးများသည် ဆယ်ပါးသီလနှင့် ထိုက်တန်သော ကျင့်ဝတ်ကို မကျင့်နိုင်ကြ၊ တချို့မှာ ဇာတိရူပသိက္ခာပုဒ်ကို အပျက်ခံ၍ ပိုက်ဆံကို သူ့လက်ထဲ ထည့်ပြီးလျှင် ကျောင်းလိုက်ချင်အောင် မိဘတို့ကချော့ကြရ၏။ မဏ္ဍပ်အတွင်းမှာပင် သင်္ကန်းမနိုင်ဘဲ သိက္ခာပုဒ်များစွာ အပျက်အစီး ခံကြရ၏။ တချို့ကား ကျောင်း၌မအိပ်လိုကြဘဲ အိမ်မှာပင်အိပ်ကြ၏။ ဤအားလုံးအတွက် သာမဏေများ ရထိုက်သော သေခံယသိက္ခာပုဒ် သီလတွေ အတော်များစွာ ပျက်လေပြီ။ထိုသို့ သီလတွေအပျက်ခံ၍ ရှင်ပြုပေးရာ၌ မိဘတို့မှာ ငွေလည်း ထောင်ကုန်သောင်းကုန် ကုန်ရှာကြသေး၏။ အချို့သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ မသိနားမလည်ချက်ကား ဘာသာဖျက်ရာ ရောက်ရုံသာမက၊ ဘာသာခြားတွေနှင့် နောင်လာ နောက်သားတို့ စဉ်းစားဝေဖန်ကြတော့မည့် အတွက် အလွန်ပင် ရှက်ဖွယ်ကောင်းလှပေသည်။

ဖြစ်သင့်သော ရှင်ပြုနည်း။ ။သားကို ရှင်ပြုပေးရာ၌ မိဘ
တို့သည် အရင်းအနှီး နည်းပါး
သွားအောင် (သို့မဟုတ် ကုန်သွားအောင်) ရှင်ပြုပွဲ မကျင်းပ
သင့်ပါ။ သင့်တော်သော အရွယ်ရောက်မှ အနေအထိုင် အချိုး
ကျသောကျောင်းသို့ပို့၍ သင့်တော်ရုံ ငွေကုန်ကြေးကျခံရုံဖြင့်
ရှင်ပြုပေးသင့်ပါသည်။ ရှင်သာမဏေ အဖြစ်ဖြင့် နေခိုက်၌
လူဝတ်ကြောင်တို့၏ သီလယူနည်း၊ ဒါနပြုနည်း၊ ဥပုသ်စောင့်
နည်းနှင့်တကွ ရဟန်းသာမဏေတို့ အမြဲကျင့်ရသော သိက္ခာ
ပုဒ်များကို နားလည်၍ ကျင့်တတ်အောင်၎င်း၊ ဘာသာရေး
ကိစ္စတို့၌ အသားကျ နားလည်အောင်၎င်း လေ့လာသင့်၏။
သို့မှ မိမိတို့က ဒကာအဖြစ်ဖြင့် လှူရသောအခါ ပုဂ္ဂိုလ် အ
ကောင်းအဆိုး ရွေးချယ်တတ်၍ သာသနာထောက်ပံ့သော
ဒါယကာတယောက် ဖြစ်လာဘွယ်ရှိပေသည်။

၇ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၈။ ။ “ဥပုသ်သီလ ဆောက်တည်ရာ၌ လပြည့်၊ လကွယ်
(လဆန်း လဆုတ် ၈-ရက်) နေ့များတွင် ဆောက်တည်ခြင်းသည်
အခြားနေ့များ၌ ဆောက်တည်ခြင်းထက် အကျိုးများပါသလား”
ဟူသော အမေး၌—

အဖြေ။ ။ဥပုသ်သီလအတွက် ထူးခြား၍ အကျိုးမများ
ပါ။ သို့ရာတွင် ရှေးအစဉ်အလာဖြစ်၍ ဥပုသ်နေ့ဟု သတ်မှတ်
ထားရာ နေ့၌သာ စောင့်သုံးလေ့ရှိကြပါသည်။

အကျယ်ပြပါဦးမည်— “ဥပေါသထ” ဟူသော ပါဠိကို
“ဥပုသ်”ဟု မြန်မာပြန်ကြ၏။ ဥပ-ညစာမစားခြင်း၊ မေထုန်

ရှောင်ခြင်းစသော ကောင်းသော အကျင့်နှင့်ပြည့်စုံ၍ + ဝသ
ထ-နေထိုင်ခြင်းဟု အနက်ထွက်၏။ ထိုသို့ နေထိုင်ခြင်းကိုပင်
“သီလ” ကို မပျက်အောင် စောင့်ခြင်း ကျင့်သုံးခြင်းဖြစ်သော
ကြောင့် “ဥပုသ် စောင့်သုံးခြင်း”ဟု ခေါ်စမှတ်ပြုကြသည်။
ထိုဥပုသ် စောင့်ပုံအကျယ်ကို ရတနာဂုဏ်ရည်၌ ပြထားပြီး ဖြစ်
ပါသည်။

နေ့ရက်။ ။ ထိုဥပုသ်စောင့်ဘို့ရာ နေ့ရက်ကို ဘုရားပွင့်တော်
မူမီ ရှေးကပင် သူတော်ကောင်းတို့ သတ်မှတ်
ခဲ့ကြ၏။ တလလျှင် (၁)အဋ္ဌမီ (ရှစ်ရက်မြောက်နေ့) ဥပုသ်၊
(၂) စတုဒ္ဒသီ (ရက်မစုံလတွက် ၁၄-ရက်မြောက်နေ့) ဥပုသ်၊
(၃) ပဉ္စရသီ (၁၅-ရက်မြောက်နေ့)ဥပုသ်၊ (၄) ပါဠိဟာရိယ
(အကြိုအပို) ဥပုသ်ဟု အကျဉ်းအားဖြင့် ၄-မျိုးရှိ၏။

ပါဠိဟာရိယ (အကြိုဥပုသ်, အပိုဥပုသ်)သည် ထို ၃-ရက်
မရောက်မီ ကြိုတင်၍ စောင့်ရသော ၇-ရက်မြောက်, ၁၃-ရက်
မြောက်, ၁၄-ရက်မြောက် ဥပုသ်၊ ထို ၃-ရက်၏နောက်၌ အပို
ဖြည့်စွက်၍ စောင့်ရသော ၉-ရက်, လပြည့်ကျော် ၁-ရက်,
လဆန်း ၁-ရက် ဥပုသ်၊ ထို့ပြင် ဝါတွင်း၌ ဝါ၏အလယ်ဝယ်
၁၅-ရက်မျှဖြစ်စေ, ကဝါတွင်းလုံးဖြစ်စေ စောင့်သုံးကြသော
ဥပုသ်များဖြစ်၏။ ဤသို့အားဖြင့် ဥပုသ်စောင့်ရာရက်ဟု ရှေး
ရှေးက သတ်မှတ်ထားသော ရက်တွေ အတော်များစွာ
ရှိပေသည်။

စဉ်းစားဘွယ်။ ။ “ဥပုသ်စောင့်ဘို့ရာ ရက်တွေ များလှချေ
တကား၊ ဘာကြောင့် ထိုမျှလောက်များ
ပြားအောင် ရှေးကသတ်မှတ်ခဲ့လေသနည်းဟု စဉ်းစားဘွယ်
မေးမြန်းဘွယ်ရှိ၏။ အဖြေကား—လူအများ၏ စိတ်အစဉ်၌
ကိလေသာမြို့တွေ နေ့စဉ်တင်နေရကား ထိုကိလေသာမြို့တွေ
ကို ဆေးကြောသုတ်သင်ဘို့ရာ ထိုကဲ့သို့ မကြာမကြာ ဥပုသ်
စောင့်ဘို့ရက်ကို သတ်မှတ်ခဲ့ကြပေသည်။

ချဲ့ပါဦးမည်—ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဥပုသ်စောင့်ခြင်းကို ဦး
ခေါင်းလျှော်ခြင်းနှင့် ဥပမာပြု၍ ဝိသာခါအား ဩဝါဒပေး
တော်မူ၏။ လဆန်း ၁-ရက်နေ့၌ နေရောင်ရှိသဖြင့် ဆံပင်တွေ
သွေ့ခြောက်မည်ကို မြင်သော အမျိုးသမီးသည် ရေချိုး၍
ခေါင်းလျှော်၏။ ဦးခေါင်းမှာ အညစ်အကြေး သန့်ရှင်း၍
ဆံပင်လည်း သွေ့ခြောက်သောကြောင့် ဦးခေါင်းသည် သန့်
ရှင်း ပေါ့ပါး၏။ နောက်နောက်ရက်များ၌ ဦးခေါင်းဝယ် မြူ
မှုန်ကျခြင်း၊ အတွင်းက အညစ်အကြေးများ ဦးခေါင်းမှ
ထွက်တတ်ခြင်းဘို့ကြောင့် ၇-ရက်လောက်ကြာလျှင် ဦးခေါင်း
သည် လေးလံလာပြန်၏။ ထိုအခါ တကြိမ် ခေါင်းလျှော်ရ
ပြန်၏။

ထို့အတူ လူဝတ်ကြောင်တို့၏စိတ်၌ ရာဂ၊ ဒေါသ စသော
မြူမှုန်တွေသည် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နေစဉ်လည်း ကျရောက်၏။
အလုပ်အကိုင် လုပ်ရင်း ကိုင်ရင်း၊ ရောင်းရင်း ဝယ်ရင်းလည်း
ကျရောက်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုစိတ်အစဉ်၌ ထိုမြူမှုန်တွေ သန့်
ရှင်းအောင် အိမ်ယာအလုပ်တွေကို အနားပေးကာ၊ မေထုန်
ကိုလည်း ရှောင်ကြဉ်ကာ ဥပုသ်စောင့်သောအားဖြင့် ဆေး

ကြောပစ်ရလေသည်။ တနေ့တရက်စောင့်ရုံဖြင့် ကောင်းစွာ မရှင်းတတ်သောကြောင့် အကြံရက် အပိုရက်များ၌လည်း စောင့်ရ၏။ တကြိမ်စောင့်ပြီးနောက် ၇-ရက်လောက်ကြာလျှင် ကိလေသာမြူတွေ အတော်များစွာ တင်လာပြန်သောကြောင့် ဥပုသ်စောင့်၍ ဆေးကြောရပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ဥပုသ် စောင့်ဘို့ရက်ကို ရှေးရှေးကပင် အကြိမ်များစွာ၎င်း၊ ၆-ရက် ၇-ရက် တကြိမ်၎င်း သတ်မှတ်ထားခဲ့ကြပေသည်။ ယခုခေတ် အလိုက် ဥပုသ်နေ့မဟုတ်ဘဲ စနေ၊ တနင်္ဂနွေ ၂-ရက်မျှ ဆက် လက်၍ စောင့်ကြလျှင်လည်း ထိုရှေးရှေးစံချိန်ကို မှီနိုင်ပါ၏။ သို့သော် စောင့်နိုင်ကြမည်တဲလော။

ဂ - အဖြေ ဖြီး၏။

အပေး ၉။ ။ သီလယူရာ၌ ရဟန်းသံဃာဟောသံမှာ ယူခြင်း၊ ဘုရားဆင်းတုတော်ရှေ့မှာ ယူခြင်း၊ မိမိဘာသာ ယူခြင်းတို့သည် မည်သို့ ကူးခြားပါသနည်း။

အဖြေ။ ။ မထူးခြားပါ။ သို့သော် ဆရာဘုန်းတော်ကြီး က ရိုသေလေးစားလောက်ပါလျှင် ထိုဆရာကို ရိုသေသော အားဖြင့် သီလကို မကျိုးမပေါက်အောင် စောင့်ရှောက် တတ်ကြပါ၏။ ဆင်းတုတော်ရှေ့မှာ ယူခြင်းလည်း ဤသဘော ပင် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ [ရှေးက ဒါယကာတယောက်သည် ရိုသေ လောက်သော ဆရာတော်၏အထံ၌ ခံယူပြီးနောက် အလုပ် ပလုပ်ဘဲ မနေသာ၍ လယ်ဆွန်ရရှာ၏။ လယ်ထွန်ပြီးနောက် နွားတို့ကို လွှတ်လိုက်ရာ နွားတွေခရီးလွန်သဖြင့် လိုက်ရှာရ၏။ ထိုသို့ရှာရင်း တောင်ပေါ်သို့ရောက်သွားလေသော် စပါးကြီး

မြေက သူ့ကို ဖမ်းယူလေ၏။ ထိုအခါ ဓားဖြင့် မြေ၏ဦးခေါင်းကို ဖြတ်အံ့ဟု ကြံပြီးမှ “ငါသည် အလေးပြုလောက်သော ဆရာတော်၏အထံ၌ သီလခံယူခဲ့ပါလျက် သီလကို ဖျက်ခြင်းငှါ မသင့်တော်ချေ”ဟု အကြံဖြစ်၍ ဓားကိုလွှင့်ပစ်လိုက်လေရာ စပါးကြီးမြေလည်း အလိုအလျောက် သူ့ကိုလွှတ်၍ ပြေးလေသည်။ [အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ၊ ဒွါရကထာ။]

၉ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၁၀ ။ သီလဆောက်တည်ရာ၌ သီလယူရိုးဖြစ်သော ပါဠိအပိုဒ်များကို ရွတ်ဆိုမှ သီလရပါသလား။

အဖြေ။ ။ ပါဠိအပိုဒ်ကို ရွတ်ဆိုမှ သီလရသည် မဟုတ်ပါ။ မိမိနားလည်သော ဘာသာစကားဖြင့် ရွတ်ဆို ဆောက်တည်လျှင် ဆိုလိုရင်းအကြောင်းအရာကို နားလည်သောကြောင့်သာ၍ ကောင်းပါသေး၏။ [ယခုအခါ ပါဠိလိုဆို၍ သီလယူကြ ဆောက်တည်ကြသောကြောင့် မာလာ ဂန္ဓ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို နားမလည်ကြဘဲ ဥပုသ်စောင့်ရင်းပင် ပန်းပန်ထားကြ၊ နံ့သာလိမ်းထားကြသည်ကို တွေ့ရသည့်ပြင် ဥစ္စာသယန မဟာသယန သိက္ခာပုဒ်အရ လဲဝါသွတ်ထားသော မွေရာပေါ်ဝယ် မအိပ်မထိုင်ကောင်းပါတဲလျက် အိပ်မြဲ အိပ်နေကြသည်မှာ သိက္ခာပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို နားမလည်သောကြောင့်သာ ဖြစ်လေသည်။]

၁၀ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေ. ၁၁။ ။တခါ သီလယူထားလျှင် နောက်နေ့၌ သီလမယူဘဲ ဆက်၍ ဥပုသ် စောင့်နိုင်ပါသလား။

အဖြေ။ ။ဆက်၍ စောင့်နိုင်ပါသည်။ သီလသည် အမြဲ ကျင့်ရသော နိစ္စသီလ၊ တရံအခါ ဆောက်တည်ရသော ဥပုသ် သီလဟု ၂-မျိုးရှိ၏။ ငါးပါးသီလသည် နိစ္စသီလဖြစ်၏။ သီလ ဆောက်တည်သည် ဖြစ်စေ၊ မဆောက်တည်သည် ဖြစ်စေ ခါး ဝတ်သဘွယ် အမြဲလုံခြုံစေရမည့် သီလ ဖြစ်၏။ ရွတ်ဆို၍ ဆောက်တည်လျှင် ဆောက်တည်မှုကုသိုလ် ပို၍ရ၏။ ဥပုသ် သီလကား အပိုတန်ဆာဆင်သကဲ့သို့ အပိုကျင့်ရသော သီလ ဖြစ်၏။ ထိုဥပုသ်သီလကို မိမိကျင့်နိုင်သလောက် ရက်ပိုင်း ခြား၍ တခါဆောက်တည်ထားလျှင် ထိုရက် မကုန်မချင်း သီလတည်နေ၏။ [မှန်းထားသောရက်မကုန်မီအကြား၌ မိမိက မစွမ်းနိုင်တော့၍ ထိုသီလအကျင့်ကို ရပ်နားဦးမည်ဆိုလျှင် လည်း ရပ်နားခွင့်ရှိပါ၏။] ရက်အပိုင်းအခြား စေ့သောအခါ ၌ကား ရှစ်ပါးသီလသိက္ခာ အလိုလိုကျ၍ ငါးပါးသီလသာ (အထူး မဆောက်တည်ရဘဲ) ကျန်ရှိနေပါတော့သည်။

၁၁ - အဖြေ ပြီး၏။

အထွေထွေကောင်းမှုနှင့်စပ်သော မေးခွန်းအဖြေများ
ပြီးပြီ။

၄—အကုသိုလ်နှင့်စပ်သော

မေးခွန်းအဖြေများ

အမေး ၁။ ။ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းဝင်း၊ ဘုရားယင်ပြင်တော် တို့၌ ဘိနပ်စီးလျှင် မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း၊ ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏ ခြေဖဝါးကို ဓားခွဲခံရခြင်းသည် မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ပါနည်း။

အဖြေ။ ။ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏ ခြေဖဝါးကို သင်တုန်းဓား ဖြင့် အခွဲခံရခြင်း၌ “ရာဇာ ကိရ ပုဗ္ဗေ စေတိယင်္ဂဏေ သဉ္ဇပါ- ဟနော အဂမာသိ=ရှင်ဘုရင်သည် ရှေးဘဝတုန်းက စေတိ ယင်ပြင်တော်ဝယ်ဘိနပ်စီးလျက်သွားဘူးသတဲ့၊ နိဿဇ္ဇနတ္ထာယ ပညတ္တ ကဋ္ဌသာရကဉ္စ အဓောတေဟိ ပါဒေဟိ အက္ကမိ= ရဟန်းသံဃာတို့ ထိုင်ဘို့ရန် ခင်းထားအပ်သော သင်ဖြူးကို လည်း ခြေမဆေးဘဲ နင်းဘူးသတဲ့၊ တဿာယံ နိဿန္ဒောတိ ဝဒန္တိ=ဤသို့ ခြေဖဝါးကို ဓားခွဲခံရခြင်းသည် ထိုအပြစ်၏ အကျိုးဖြစ်သတဲ့” ဤသို့ပြောကြသည်။ [ဤကား သာမည- ဖလသုတ် အဋ္ဌကထာစကားတည်း။]

မှတ်ချက်။ ။ထိုအဋ္ဌကထာစကား၌ “စေတိယင်္ဂဏ (စေတိ ယင်ပြင် တော်)ဟူသော စကားကိုယူ၍ “ဘုရားဝိုင်း အတွင်းဝယ် (သံဃာ များနေရာ ကျောင်းဝိုင်းအတွင်းပါ) ဘိနပ်စီးကောင်း”ဟု ယခု အခါမှတ်ယူနေကြ၏။ “စေတိယင်္ဂဏ”ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား ၌ အဖွင့်ဋီကာဆရာတို့က အများထင်သလို ဘုရားဝိုင်းတပြင်လုံးကို မယူကြ။ “စေတိယင်္ဂဏေတိ—ဂန္ဓပုပ္ဖါဒိဟိ ပူဇနဌာနဘူတေ စေတိ ယင်္ဂဏေ=ပန်းနံ့သာစသော ပူဇော်ဘွယ်တို့ဖြင့် ပူဇော်ရာဌာနဖြစ် သော စေတိယင်္ဂဏတော်၌”ဟု သရုပ်ဖော်ကြသည်။ ထို့ကြောင့်

“ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည် ဘုရားဝင်းအတွင်း သာမန်၌ ဘိနပ်စီးသည် မဟုတ်၊ ပန်းတင်ခုံဘုခေါ်ရာ စေတီတော် အောက်ခြေမှာပင် ဘိနပ်စီးခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဋီကာဆရာတို့က ဆိုလိုကြပါသည်။”

ထို့ပြင် ရဟန်းသံဃာတော်တို့ ထိုင်ဘို့ရာခင်းထားအပ်သော သင်ဖြူးပေါ်၌ ခြေမဆေးဘဲနင်းခဲ့သော အပြစ်လည်း ခြေဖဝါးကို ဓားခွဲခံရမှု၌ ပါဝင်နေ၏။ ယခုအခါ ဘာသာရေးကို အလွန်လေးစားသော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့တွင် အဘယ်မျှလောက်သော အရေအတွက်က ထိုနေရာမျိုးကို နင်းလိုသောအခါ ခြေဆေးကြပါသည်။

ကောသလမင်း အခါတပါး၌ ကောသလ မဟာ
ကျောင်းတိုက်တွင်းဝင်ပုံ ရာဇာသည် ဘုရားရှင်ကို ဖူးမြင်လို
သောဆန္ဒ ပြင်းပြလှသဖြင့် မိမိ
ခေတ္တရောက်နေရာ မြို့ကလေးမှ ဘုရားရှင် သီတင်းသုံးတော်မူ
ရာ (သုံးယူဇနာလောက်ဝေးသော) နိဂုံးသို့ ရောက်လာ၏။ ထို
နိဂုံး၏တနေရာ ခြံဥယျာဉ်၌ ဘုရားရှင် သီတင်းသုံးတော်မူ၏။
[ထိုခြံသည် ဘုရားရှင်နှင့်တကွ ရဟန်းတော်အများ သီတင်း
သုံးရာဖြစ်သောကြောင့် ကျောင်းဝိုင်းပင် ဖြစ်၏။]

မဟာရာဇာသည် ကျောင်းတိုက်သို့ ဝင်၍ စင်္ကြံသွားနေ
သော ရဟန်းတော်များထံ ချဉ်းကပ်ပြီလျှင် “ဘုရားရှင်ဘယ်
မှာ သီတင်းသုံးပါသနည်း” ဟု မေးလေရာ ရဟန်းတော်များ
သည် သီတင်းသုံးတော်မူရာ ကျောင်းကို ညွှန်ပြကြလေ
၏။ ထိုအခါကျမှ ကျောင်းဆောင်တော်သို့ ဝင်ရမည်ဖြစ်
သောကြောင့် ခြေနင်းနှင့်တကွ မင်းမြှောက်တန်ဆာ ၅-ပါးတို့
ကို ချွတ်ပယ်၍ စစ်သူကြီးအား ပေးလေသည်။ [မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ
ဓမ္မစေတီယသုတ်ပါဠိတော်။]

မှတ်ချက်။ ။ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့၏ စကားသည် ယခု
ခေတ် မြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာတို့၏ အယူအဆကို မထောက်ခံကြပါ
တကား။ “သီဟိုဠ်၊ ယိုးဒယား၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ လော”ဟူသော
ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ ၄-နိုင်ငံတို့၌ ကျောင်းတိုက်အတွင်း၊ ဘုရား
ဝိုင်းအတွင်းတို့ဝယ် ဘိနပ်စီးသည်ချည်းသာ ဖြစ်ကြပါသတဲ့။ မြန်မာ
အယူအားဖြင့် ထိုသူအားလုံး ခြေဖဝါးကို ဓားခွဲခံကြရတော့မည်။
မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာတို့ကား ကျောင်းဝိုင်းအတွင်းသို့ စက်ဘီးစီး၍
လည်းဝင်ရဲကြ၏။ နွားလည်း၊ မြင်းလည်းစီး၍လည်း ဝင်ရဲကြ၏။
ထို့ထက် ခမ်းနားသော မော်တော်ကားကြီးကိုလည်း စီး၍ဝင်ရဲကြ
၏။ စီးစရာယာဉ်တို့တွင် အသေးငယ်ဆုံး ဘိနပ်ယာဉ်ကိုကား မစီး
ဝံ့ရှာကြချေ။ ထို့ပြင် ဘုရားမြေ ဘုရားဝိုင်းအတွင်း၌ ကျေကျေ
နပ်နပ် ခွင့်ပြုအပ် ခင်းကျင်းပြုသအပ်သော ဇာတ်သဘင်ပွဲများကို
ကြည့်ရှုကာ နှပ် တံတွေးတို့ကို ထွေးရဲကြ၏။ ထိုပွဲစဉ်၌ စားကြွင်း
စားကျန်တို့ကိုလည်း ပစ်ရဲကြ၏။ ကလေးများကိုပင် ရှူရှူတယ်
ဝံ့ကြသေး၏။ ဘိနပ်ကိုကား မစီးဝံ့ကြရှာချေ။ ဘိနပ်မစီးဘဲ
ကျောင်းဝင်းအတွင်းဝင်၍ ဖုံလူးနေသော ခြေဖြင့် ကျောင်းပေါ်
တက်ခြင်းနှင့် ဘိနပ်စီး၍ ကျောင်းပေါ်တက်ခါနီးမှ ဘိနပ်ချွတ်ပြီး
လျှင် ဖုံမလူးသောခြေဖြင့် ကျောင်းပေါ်တက်ခြင်းတို့တွင် အဘယ်
သို့ တက်ခြင်းက ခြေဖဝါး ဓားခွဲခံရသောအမှုနှင့် နီးစပ်ပါသနည်း။

တကယ် ရိုသေခြင်း။ ။ကျမ်းစာတို့၌ တကယ်ရိုသေသော
အရာဝယ် “စေတီတော်၏ ထင်ရှား
ရာအရပ်၌သော်မှ ဘိနပ်မစီးရ” ဟု ဆို၏။ [သုတ်ပါထေယျ၊
သံဂီတိသုတ်အဋ္ဌကထာ] မိထွေးတော် ဂေါတမီသည် သာကီဝင်
မင်းသမီးငါးရာနှင့်အတူ ဘိက္ခုနီပြုလုပ်ဘို့ရန် ကပိလဝတ်ပြည်
မှ ၅၁-ယူဇနာဝေးသော ဝေသာလီပြည်သို့ လာရာ၌ (ယာဉ်
ရထားစီး၍ သွားလျှင် ဘုရားရှင်ကို မရိုသေရာရောက်မည်

စိုးသောကြောင့်) ယာဉ်ရထားမစီးကြဘဲ အားလုံး မင်းသမီးများ ခြေကျင်သွားကြပါသကဲ့၊ [ဘိက္ခုနီခန္ဓက စူဠဝါပါဠိတော်၊] ထိုမျှလောက် မရိုသေနိုင်သူအတွက် မရိုမသေစိတ်လည်း မရှိပါ။ အကုသိုလ် အပြစ်မရှိ၊ သို့သော် ရိုသေနိုင်သူအတွက် ရိုသေလေ ကောင်းလေပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာဝယ် မိမိမှာ ရောဂါဖြစ်လောက်အောင် အရိုအသေ လွန်မသွားဘို့ သတိထားသင့်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ယခုကာလ၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဆိုင်ရာ စေတီတော်ဝင်း ကျောင်းဝင်းသို့ ဘိနပ်မစီးရလျှင် မဝင်လိုကြ။ ဘိနပ်စီးလျှင်လည်း အပြစ်ရမည်ထင်နေသူတို့အတွက် ဤအဖြေကို ရေးလိုက်ပါသည်။ ရှေးက ဆရာတော်ကြီးများ၏ “ဘိနပ်မစီးကောင်း” ဟူသော အဆုံးအဖြတ်ကို လိုက်နာ၍ ဘိနပ်မစီးသူများကိုကား “ရိုသေနိုင်လျှင် ကောင်းပါ၏” ဟူသော ချီးမွမ်းလိုပါသည်။

၁ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၂။ ။ သိမ်အတွင်းသို့ ဒါယိကာမများ ဝင်နိုင်ပါသလား၊ မဝင်ရဟု တားမြစ်ထားပါလျက် ဝင်လျှင် မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း။

အဖြေ။ ။ သိမ်အတွင်းသို့ ဒါယိကာမတို့ ဝင်နိုင်ပါ၏။ မည်သူကမျှ မတားမြစ်ထိုက်ပါ။ တားမြစ်စေကာမူ တရားတော်နှင့် မညီသောကြောင့် ဝင်သူမှာ အပြစ်မရှိပါ။ “သိမ်” ဟူသော ပါဠိပျက်စကားသည် “အပိုင်းအခြား” ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို ပြ၏။ ထိုသိမ်သည် အငယ်ဆုံးအားဖြင့် ၂-ကျိပ် ၁-ယောက် ထိုင်လောက်သော နေရာဖြစ်၏။ အကြီးအားဖြင့် ၃-ယူဇနာ တိုင်အောင် ကြီးကျယ်နိုင်၏။ ဘုရားလက်ထက်

တော်၌ ရာဇဂြိုဟ်မြို့ကို ပတ်ဝိုက်၍ ကျောင်းတိုက်ပေါင်း တဆူရှစ်တိုက်ရှိ၏။ ထိုကျောင်းတိုက်အားလုံးကို ခြံမိအောင် အရှင်သာရိပုတြာသည် သိမ်သမုတ်တော်မူ၏။ [ဝိနည်း မဟာဝါ၊ ဥပေါသထက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာ။] ထိုသို့ သိမ်သမုတ်လိုက်သောအခါ ရာဇဂြိုဟ်မြို့ကြီးသည် သိမ်အတွင်း၌ ပါဝင်နေ၏။ ထိုသိမ်အတွင်းမှာပင် အိမ်ထောင်ပြုကြ မွေးဖွားကြရလေသည်။

၂ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၃။ ။ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်း၊ သို့မဟုတ် ဘုရားကျောင်းအတွင်း၌ ဂျီကြသော စရပ် တန်ဆောင်း၊ ကျောင်းတိုဝယ် လူဝတ်ကြောင်များ နေနိုင်ပါသလား။

အဖြေ။ ။စစ်ကာလကဲ့သို့ မလွဲမရှောင်သာသော အချိန်အခါဝယ် ရက်လ အပိုင်းအခြားဖြင့် လေးလေးစားစား သန့်သန့်ရှင်းရှင်း နေကြသူတို့အတွက် အပြစ်ဖြစ်စရာ မရှိပါ။ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ (ဘုရားရှေ့ အာရုံခံဘို့ရန်) တန်ဆောင်းနှင့် ကျောင်းတို့၌ နေခြင်းကား လုံးလုံးမသင့်လျော်ပါ။ [ကဿပ ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်၌ ဥပါသကာ တယောက်သည် သီလရှိသော သူတော်ကောင်းဖြစ်ပါလျက် သံဃိကကျောင်းဝယ် ခင်းကျင်းထားသော နေရာ၌ (မိမိ၏ အပေါ်ခြံကို မခင်းဘဲ) လျောင်းအိပ်ဘူး၏။ ထိုအပြစ်ကြောင့် သေသော အခါ ခရ-မည်သော (အမွေးအလွန်ကြမ်းသော) နတ်ဘီလူး ဖြစ်ရလေသည်။ သဂါထာဝဂ္ဂ၊ ယက္ခသံယုတ် အဋ္ဌကထာ။]

စရပ်။ ။စရပ် ဆောက်ရာ၌ နဂိုရ်ကပင် လူဝတ်ကြောင်များ ဥပုသ် ဆောက်တည်၍ နေဘို့ရန်၊ ဘုရား ဆွမ်းတော် ကြီးပွဲ ပြင်ဘို့ရန် ရည်မှန်း၍ ကျေးရွာတို့၌ ဆောက်ထားတတ်ကြ၏။ ထိုစရပ်မျိုး၌ ခရီး သွား ဧည့်သည်တို့ ခေတ္တခဏ ညဉ့်အိပ် နေနေ တည်းခိုကောင်းပါ၏။ ဘုန်းကြီးကျောင်း အနီးအပါး၌ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် အေးအေးနေဘို့ရန် “စရပ်” ဟူသော နာမည်ဖြင့် ဆောက်တတ်ကြ၏။ ထိုစရပ်မျိုး၌လည်း စရပ်ရှင် ကိုယ်တိုင် (သို့မဟုတ် စရပ်ရှင် ကျေနပ်သူများ) နေကောင်းပါ၏။ သို့ရာဝယ် ထိုစရပ်ဆောက်ရာ မြေက သံဃိက ဖြစ်နေလျှင် သံဃာအား အပ်သောပုဏ္ဏားကို အခွန်ကတော့အားဖြင့် ပေး၍ နေမှ အပြစ်ကင်းမည် ထင်သည်။

၃ - အဖြေ ပြီး၏။

အပေး ၄။ ။(က) ဇေယျသမ္ဘာတို့ကို ဝယ်ယူစားသောက်ခြင်း၊
(ခ) အလှူလုပ်ရန် ဝယ်ယူ၍ ပြုတင်၍ မှာထားခြင်း၊
(ဂ) မိမိအတွက် သတ်၍ ချက်ပေးသော အသား ဟင်းကို သိလျက် စားခြင်းတို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတကံ မှိုက်ပါသလား။

အဖြေ (က)။ ။ဒုစရိုက် မကောင်းမှု ပြုရာ၌ (၁) ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း၊ (၂) သူတပါးကို ခိုင်းခြင်း၊ (၃) သူတပါး ပြုချင်လာအောင် အကျိုးကျေးဇူးဂုဏ်ကို ပြောခြင်း၊ (၄) သူတပါး ပြုသည်ကို သဘောတူခြင်း၊ ဤသို့ ၄ ပါး ရှိ၏။ ဈေးမှ သားငါးကို ဝယ်ယူစားသောက်ခြင်းသည် ထို ၄-ပါး တွင် မပါဝင်သောကြောင့် ပါဏာတိပါတကံ မမှိုက်ပါ။

အဖြေ (ခ)။ ။အလှူလုပ်ရန် ကြိုတင်၍ မှာခြင်းကား “ပို၍ သတ်လိုက်ပါ” ဟု စေခိုင်းရာလည်း ရောက်၏။ ငွေပေးမည်ဖြစ်သောကြောင့် ပို၍ သတ်ချင်လာအောင် ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောရာလည်း ရောက်၏။ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်သည်။ [ဤအလုပ်မျိုးကို အလှူရှင်ကိုယ်တိုင် ဖြစ်စေ၊ အလှူရှင်၏ လူယုံတော်ဖြစ်စေ လုပ်တတ်ကြလေသည်။ ဝမ်းနည်းဘွယ် ကောင်းလေစွ။]

အဖြေ (ဂ)။ ။မိမိအတွက် သတ်၍ ချက်ပေးသည်ကို သိလျက် စားခြင်း၌ လူဝတ်ကြောင်များအတွက် ထိုသို့ပြုသည်ကို သဘောတူလျှင် ပါဏာတိပါတကံအဖြစ်သို့ မရောက်သော်လည်း သဘောတူခြင်းကြောင့် ပါဏာတိပါတ ဒုစရိုက် (မကောင်းမှု) ဖြစ်၏။ ရဟန်းတော်များကား ထိုသို့ သိလျက် စားလျှင် အာပတ်သင့်သည်။ မသိ၍စားလျှင်ကား မည်သို့မျှ အပြစ်မရှိ၊ [ကံထိုက်လျှင် အပါယ်ကျခွင့်ရှိ၏။ ကံမထိုက်ဘဲ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်ဖြစ်ရုံကား အပါယ် ကျလောက်အောင် အပြစ်မကြီးဟု ဘာမညာအားဖြင့် ခွဲခြားရသည်။]

၄ - အဖြေ ပြီး၏။

အပေး ၅။ ။မိမိကြောင့် သူတပါး အသက်သေတိုင်း ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်ပါသလော။

အဖြေ။ ။ပါဏာတိပါတကံ မထိုက်နိုင်ပါ။ ဥပမာ-ခရီးသွားရင်း ပိုးကောင်များကို နင်းမိရာ၌ (မော်တော်ကားဖြင့် တိုက်မိရာ၌) မိမိကြောင့် သေသော်လည်း သေစေလိုသော စေတနာ မပါ။ တချို့မှာ ထိုနင်းမိချိန်၌ အလွန်ပင် သနား

ကရုဏာ ဖြစ်သေး၏။ တချို့က ဆိုကြသေး၏ “လူတွေက စားသောက်ကြောင့် သတ်သူက သတ်ရသည်။ လူတွေမစားလျှင် မသတ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် စားသူများလည်း ပါဏာတိပါတ အပြစ်မကင်း” ဤသို့ ဆိုကြသေး၏။

ထိုသို့ ကြဆိုရာ၌ စိစစ်ပြပါဦးမည်—

- (က) ခွေးသည် ကြက်ကို ကိုက်သတ်၍ ချီလာ၏။ ထို ကြက်သားကို လူက ချက်၍ စားသည်။ လူမှပင် ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်ရဦးမည်လော၊ မထိုက်ပါ။
- (ခ) အိမ်ရှင်တယောက်သည် သူ၏ ဝမ်းရေအတွက် ပါဏာတိပါတ အမှုကိုပြု၏။ ထိုသူက သတ်၍ ယူလာ သော အစာကို တအိမ်သားလုံး စားကြ၏။ သတ် သည်ကို သဘောမတူကြ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ထိုသူ၏ အိမ်သားအားလုံး ကံထိုက်မည်လော၊ မထိုက်ပါ။
- (ဂ) အခါတပါး မုဆိုးကြီးတယောက်သည် အသား တချို့ကို သမာပတ် ဝင်စားနေသော ဥပ္ပလဝဏ် ထေရ်မအား လှူလိုသောကြောင့် အနီးအပါး၌ “အလိုရှိသူ ယူရစ်ပါ” ဟု ကြွေးကြော်၍ ပံ့ပိုးပစ်ထား၏။ ဥပ္ပလဝဏ် ဘိက္ခုနီသည် သမာပတ်မှ ထစဉ် ထိုအသံကိုကြား၍ ပံ့ပိုးပေး ကောက်ယူပြီး လျှင် ကောင်းမွန်စွာစီစဉ်၍ ဘုရားရှင်အား ကပ် လှူ၏။ ဘုရားရှင် ဘုရားပေးတော်မူသည်။ [ဝိနည်း ပါဠိတော်၊ နိသဂ္ဂိယပါစိတ်။]

- (သ) ကုက္ကုရမိတ္တမည်သော အကြီးစားမုဆိုးတယောက် ၏ မယားသည် အပျိုဘဝကပင် သောတာပန် ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုသူမသည် လင်မုဆိုးကြီးက “လေးယူ ခဲ့ပါ ရှင်မရေ” ဟု ဆိုလျှင် လေးကို ယူပေးရ၏။ “ဓားလုံယူခဲ့ပါ ရှင်မရေ” ဟု တောင်းလျှင်လည်း ယူပေးရ၏။ သို့သော် သူမ၌ သတ်စေလိုသော စေတနာမရှိ၊ မယားဝတ္တရားကို ဆောင်ခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတကံ မဖြစ်ပါ။
- (င) ဘုရားရှင်သည် ထိုသူမ၏ ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်- မထိုက်ကို စဉ်းစားကြသော ရဟန်းတို့အား တရား ဟောတော်မူသည်မှာ- “လက်၌ အနာမရှိလျှင် ထိုလက်ဖြင့် အဆိပ်ကို ကိုင်သော်လည်း ထိုလက် ကို မပူစေနိုင်၊ ထို့အတူ မကောင်းမှုကို ပြုလိုသော စိတ် မရှိသမျှ မကောင်းမှုအဆိပ်မလောင်နိုင်ပါ” ဟု ဟောတော်မူသည်။ [ဓမ္မပဒပါဠိတော်၊ ကုက္ကုရ- မိတ္တဝတ္ထု။]

ပါဏာတိပါတအင်္ဂါ။ ။ (၁) သက်ရှိသတ္တဝါ ဖြစ်ခြင်း၊ (၂) သက်ရှိ သတ္တဝါဟု သိခြင်း၊ (၃) သတ်လိုသောစိတ် (စေတနာ) ရှိခြင်း၊ (၄) သတ်ဘို့ရန် ကိုယ်မှုနုတ်မှု ပယောဂ တခုခုကို ပြုသောအားဖြင့် သတ်ခြင်း၊ (၅) သေခြင်း၊ ဤ အင်္ဂါ ၅-ပါး ပြည့်စုံမှ ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤအင်္ဂါတို့နှင့် မညီသော်၎င်း၊ ကိုယ် တိုင်ပြုခြင်း၊ ခိုင်းခြင်း၊ ကျေးဇူးပြောခြင်း၊ သဘောတူခြင်း

၄-မျိုးတွင် တမျိုးကိုမျှ မပြုသော်၎င်း “ ပါဏာတိပါတကံ မထိုက် ” ဟု မှတ်ပါ။

၅ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၆။ ။ပါဏာတိပါတကံ ကျူးလွန်ရာဝယ် လူသတ်ခြင်း၊ ဆင်သတ်ခြင်း၊ ပုရွက်ဆိတ်သတ်ခြင်းတို့၌ မည်သို့ အပြစ်ထူးခြား ပါသနည်း။

အဖြေ။ ။ပါဏာတိပါတကံ၏ အပြစ်အကြီး - အငယ်ကို စိစစ်ရာ၌ အသတ်ခံရသူ၏ဂုဏ်၊ သို့မဟုတ် သတ်သူအပေါ်မှာ တင်နေသော ကျေးဇူး၊ သတ်ရာ၌ လုံ့လထုတ်မှု၊ သတ်အပ်သော သတ္တဝါ၏ အကြီး-အငယ်၊ ဤအချက်များကို လိုက်၍ စိစစ်ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် -

(က) လူသတ္တဝါနှင့် တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါ ၂-မျိုးတွင် လူသတ္တဝါသည် ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်လာသော ရုပ် နာမ် ခန္ဓာဖြစ်၍ သဘာဝအားဖြင့် တိရစ္ဆာန်တို့ထက် ဂုဏ်ရှိ၏။ အသိအလိမ္မာလည်း အထိုက်အလျောက် သာ နေတတ်သေး၏။ ထို့ကြောင့် တိရစ္ဆာန်ကို သတ်ခြင်းထက် လူကို သတ်ခြင်းက အပြစ်ပိုကြီး၏။ လူတွင်လည်း သီလစသော ဂုဏ်အဆင့်ဆင့် မြင့်သူကို သတ်ခြင်းက အပြစ်ကြီး၏။ ဘုရား၊ ရဟန္တာကို သတ်လျှင်၎င်း၊ ကျေးဇူးကြီးလှသော မိဘကို သတ်လျှင်၎င်း အဝီစိအကျိုးကို မုချပေး၏။

အကုသိုလ်နှင့်စပ်သော မေးခွန်းအဖြေများ ၆၅

- ခ) တိရစ္ဆာန်တို့တွင် အကောင်ကြီးကို သတ်ရာ၌ လုံ့လ စိုက်မှု ပယောဂ ကြီးမားရကား အကုသိုလ် စေ တနာတွေလည်း ရှေ့အဘို့၌ အများအပြား ဖြစ်ရ လေ၏။ ပယောဂချင်း (သေနတ်တချက်အား ဖြင့်)တူစေကာမူ အားစိုက်မှု မတူသေး၊ အားစိုက် မှု တူစေကာမူ အကောင်ကြီး၌ ရုပ်အစု များစွာ ကို ဖျက်ဆီးရာရောက်၏။ ထို့ကြောင့် ပုရွက်ဆိတ် ကို သတ်ခြင်းထက် ဆင်ကိုသတ်ခြင်းက အပြစ် ကြီးသည်။

၆-အဖြေ ပြီး၏။

အကုသိုလ်နှင့်စပ်သော မေးခွန်းအဖြေများ ပြီးပြီ။

၅-ရဟန်းတော်များ၏ ဝိနည်းသိက္ခာနှင့်စပ်သော

မေးခွန်းအဖြေများ

အမေ. ၁။ ။ရဟန်းတော်များသည် မိမိ၏ ပစ္စည်း ၄-ပါး ဒါယကာ ဒါယိကာမ မဟုတ်သူ၏ အိမ်သို့ဝင်၍ ဆွမ်းစသော ပစ္စည်းကို အလှူခံနိုင်ပါသလား။

အဖြေ။ ။ရဟန်းတို့နှင့် သင့်လျော်သော ပစ္စည်းကို အလှူခံနိုင်ပါ၏။ သို့သော် (ဆွမ်းခံ ရပ်သလို) အိမ်အနီး အပါး၌ ရပ်၍နေရ၏။ “ဘာအလိုရှိပါတုံး ဘုရား” ဟု မေးမှ အလိုရှိသောပစ္စည်းကို ပြောရ၏။ “မလှူနိုင်ပါ” ဟု ဆိုလျှင် ထပ်၍ လှူချင်အောင် ပြောမနေရ။ ထပ်၍ လှူချင်အောင် ပြောမှသာ လှူသောပစ္စည်းသည် ထိုရဟန်းနှင့်တကွ ရဟန်း သာမဏေအားလုံး မသုံးစွဲကောင်း။ [ဝိနည်းပါဠိတော် အညာ တကဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်၊ သူပေါဒန သေခိယ သိက္ခာပုဒ်။]

၁- အဖြေ ပြီး၏။

အမေ. ၂။ ။မိမိအား လှူလိုက်သော ပစ္စည်းကို “ဒီဟာ ပစ္စည်းကို ဘူး၊ ဟိုဟာ ပေးပါ” ဟု ရဟန်းတော်များ ပြောကောင်းပါ သလား။

အဖြေ။ ။မပြောကောင်းပါ။ ထိုသို့ပြောလျှင် ထိုဟာကို တောင်းရာ ရောက်နေသည့်အတွက် ပြခဲ့သော သိက္ခာပုဒ်များ အရ အပြစ်ရှိ၏။ သို့သော် လှူလိုက်သော ပစ္စည်းက တန်ဖိုး များလျှင် သို့မဟုတ် တန်ဖိုးချင်းညီမျှလျှင် “ငါ့မှာ ဒီပစ္စည်း တော့ အသုံးမဝင်၊ ဟိုပစ္စည်းသာ အသုံးဝင်၏” ဟု ပြော

ကောင်း၏။ ကပ္ပိယတယောက်ယောက်ကို “လဲပေးပါ”ဟု လည်း ခိုင်းကောင်း၏။

၂-အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၃။ ။မိမိအား လှူချင်လာအောင် ဆွယ်တရား၊ ဝါဒဖြန့် တရား ဟောကောင်းပါသလား။

အဖြေ။ ။မဟောကောင်းပါ။ ထိုသို့ ဟော၍ ရသော ပစ္စည်းကို ရဟန်းသာမဏေအားလုံး မသုံးကောင်းပါ။ [ပစ္စည်း နှင့်စပ်၍ ဉာတိလည်းမဟုတ် “အလိုရှိရာ တောင်းပါ” ဖိတ်မန် ထားသူလည်း မဟုတ်သော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့အထံ၌ (ဆွမ်းရပ်သလို ရပ်ခြင်းမှတစ်ပါး) တိုက်ရိုက်လည်း မတောင်း ကောင်း၊ အတောင်းလည်း မခိုင်းကောင်း၊ လှူချင်လာ အောင် ပရိယာယ်စကား ဆွယ်တရား ဝါဒဖြန့် တရားလည်း မဟောကောင်း၊ လှူစေလိုသော အရိပ်နိမိတ်ကိုမျှလည်း မပြ ကောင်း၊ သို့သော် မကျန်းမာ၍ ဆေးကိုကား တောင်း ကောင်း၏။ ကျောင်းကိုလည်း အရိပ်နိမိတ်ပြကောင်း၏။

၃-အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၄။ ။ရဟန်းတို့သည် တရားသဖြင့် မိမိပိုင်သော ပစ္စည်းကို အောက်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား လှူနိုင် ပေးနိုင်ပါသလား။

- (က) ကျောင်းတိုက်ရှိ သံဃာအားလုံး၊
- (ခ) မိမိလိုလားသော ရဟန်း သာမဏေ တစ်ပါးပါး၊
- (ဂ) ကျောင်းသား (ကပ္ပိယ၊ ဝေယျာဝစ္စပြုသူ)၊

(ဃ) မိဘဆွေမျိုး၊

(င) လူ့ဘဝက ဇနီး၊သားသမီး၊

(စ) ပစ္စည်း ၄-ပါး ဒကာ ဒကာမ၊

(ဆ) ပစ္စည်း ၄-ပါး ဒကာ ဒကာမ မဟုတ်သူ လူများ။

အဖြေ။ ။(က-ခ) အမှတ်တွင် ပါဝင်သူတို့အား လှူနိုင်ပါ၏။ (ဂ) အမှတ်တွင် ပါဝင်သူတို့အားလည်း ပေးကောင်း၏။ သို့သော် လူတို့က လှူထားသော ပစ္စည်းကို ခဏမျှဖြစ်စေ၊ နည်းနည်းဖြစ်စေ မိမိသုံးပြီးမှ ပေးကောင်း၏။ (ဃ) အမှတ်တွင် မိဘကိုပေးကောင်း၏။ ဆွေမျိုးကိုကား အကြောင်းထူးမရှိဘဲ မပေးကောင်း။ အကြောင်းရှိ၍ တောင်းလာလျှင် တစုံတခုကို စေခိုင်းပြီးမှ ဝေယျာဝစ္စလုပ်သူ အနေဖြင့် နည်းနည်းပါးပါး ပေးရသည်။ သူတို့မှာ ဝတ်ဘို့၊ စားဘို့၊ အရင်းအနှီးလုပ်ဘို့ကား မပေးရ။ (င) လူ့ဘဝက ဇနီးမှာ ပစ္စည်း ၄-ပါး ဖိတ်ထားလျှင် (စ) အမှတ်တွင် ပါဝင်၍ မဖိတ်လျှင် (ဆ) အမှတ်တွင် ပါဝင်သွား၏။ သားသမီးတို့ကား - (ဃ) အမှတ် ဆွေမျိုးတွင် ပါဝင်သည်။ (စ) အမှတ် (ဆ) အမှတ်ပါ ဒကာ၊ ဒကာမတို့အားလည်း အကြောင်းအထူးမရှိလျှင် မပေးကောင်း။ တောင်းလာလျှင် ဝေယျာဝစ္စ အလုပ်ခိုင်း၍ ကပ္ပိယ အနေအားဖြင့် သစ်သီး သစ်ရွက်စသည် နည်းနည်းပါးပါးကို ပေးကောင်း၏။

မှတ်တမ်း။ ။ဤနေရာ၌ ရဟန်း၊ သာမဏေတို့က (က) တောင်းသာတောင်းကောင်း၊ မပေးကောင်း၊ (ခ) ပေးသာ ပေးကောင်း၊ မတောင်းကောင်း၊ (ဂ) တောင်းလည်း တောင်းကောင်း၊ ပေးလည်း ပေးကောင်း၊ (ဃ) မတောင်းလည်း မတောင်းကောင်း၊

မပေးလည်း မပေးကောင်းသော လူဝတ်ကြောင် ၄-မျိုးကို မှတ်သားထိုက်၏။ ထိုတွင်—

- (က) “တပည့်တော်အထံ မည်သည့် ပစ္စည်းကို (သို့မဟုတ် ပစ္စည်း ၄-ပါးကို) အလိုရှိသော အခါ တောင်းတော်မူပါ”ဟု ဖိတ်မန်ထားသူကို “ပဝါရိတ”ဟု ခေါ်၏။ ထိုပဝါရိတနှင့် (မိဘမှတစ်ပါး ဆွေ ၇-ဆက် စပ်၍ရသော)ဉာတိတို့အထံ၌ တောင်းသာတောင်းကောင်း၏။ မိမိပိုင်ပစ္စည်းကိုကား မပေးကောင်း။ [သွေးမစပ်သော သားမက်၊ ချွေးမ၊ မယားတို့သည် ဆွေမျိုးမဟုတ်ကြ။]
- (ခ) “ကိုးကွယ်ရာမဲ့၍ ဆင်းရဲနေသူ (သို့မဟုတ် သူတောင်းစား) စစ်ရှုံး၍ ကျောင်းသို့ ဝင်ပြေးလာသော အစိုးရ၊ ရိက္ခာမပါသော ခရီးသွားဧည့်သည် ဤသို့သော လူဝတ်ကြောင် တို့အား ပေးသာ ပေးကောင်း၍ မတောင်းကောင်း။
- (ဂ) မိဘတို့အား တောင်းလည်း တောင်းကောင်း၊ ပေးလည်း ပေးကောင်း၏။
- (ဃ) ဉာတိပဝါရိတ မဟုတ်သော လူတို့အား တောင်းလည်း မတောင်းကောင်း၊ ပေးလည်း မပေးကောင်း။ သူတို့ပိုင်ပြီးဖြစ်သော ရေကိုသော်မျှ မတောင်းကောင်း။ သူတို့အထံမှ ပစ္စည်း တစုံတခုကို အလိုရှိလျှင် ဆွမ်းရပ်သလို ရပ်၍ဖြစ်စေ၊ မိမိ၌ရှိသောပစ္စည်းဖြင့် လူဝတ်ကြောင်တယောက်ကို အလဲခိုင်း၍ဖြစ်စေ ယူရသည်။

မှတ်ချက်။ ။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များက “ဉာတိ ပဝါရိတ မဟုတ်သူ့အထံ မိမိအတွက်သာ မတောင်းကောင်း၊ သူများအတွက်ကား တောင်းကောင်း၏” ဟု ယူဆ၍ မြို့ကြီးများ၌ အခြားရဟန်းတပါးအတွက် ရဟန်းတပါးက ဆွမ်း (ဆွမ်းဟင်း) လောင်းဘို့ရန် ဖိတ်ကြ (တိုက်တွန်းကြ) ၏။ “ရှင်ဒကာ ခံလိုက်ပါ၊ ရဟန်းဒကာ လုပ်ပါ” ဟု တိုက်တွန်းကြ၏။ ထိုကဲ့သို့လည်း မတိုက်တွန်းကောင်းပါ။ ထိုသို့တိုက်တွန်းမှုကြောင့် အာပတ်သင့်၍ ပစ္စည်းကို ရသောအခါ ပစ္စည်းရှင်နှင့်တကွ ရဟန်းအားလုံး (သာမဏေများပါ) မသုံးလိုက်၊ သုံးတိုင်း သုံးတိုင်း အာပတ်သင့်၏။

၄ - အဖြေ ပြီး၏။

အပေး ၅။ ။ ဘုန်းတော်ကြီး (ရဟန်း သာမဏေ အားလုံး) က ပေးကောင်းသူအား ပေး၍ ပစ္စည်းရသော် ဒကာ ဒကာမ ဟု မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း။

အဖြေ။ ။ ရရှိရုံဖြင့်ကား အပြစ်မရှိပါ။ ရအောင် ကြံဆောင်မိလျှင် ထိုကြံဆောင်မှုက အပြစ်ဖြစ်ပေါ်ပါလိမ့်မည်။ ရအပ်ပြီးသော ပစ္စည်းကို ကုသိုလ်ကိစ္စ၌သုံးလျှင်လည်း အပြစ်မရှိပါ။ သားရေး သမီးရေး စီးပွားရေး၌ အသုံးပြုလျှင်ကား (မိဘပင်ဖြစ်စေ) အပြစ်ကင်းနိုင်စရာမရှိပါ။ လက်တွေ့အားဖြင့်လည်း ထိုကဲ့သို့ သူတပါးတို့က လှူဒါန်းထားသော ကျောင်း ပစ္စည်းကို သုံးစွဲသူတို့၏ သားစဉ်မြေးဆက် ကြီးပွားရစ်သည် ဟု မတွေ့ရ။ အညွန့်တုံးသွားသည်သာ များသည်။

၅ - အဖြေ ပြီး၏။

ဝိနည်းသိက္ခာနှင့်စပ်သော မေးခွန်းအဖြေများ ၇၁

အမေး ၆။ ။ရဟန်းတော်များသည် လူနေရပ်ကွက်၌ လူနေအိမ်တွင် အခန်းငှါး၍ နေနိုင်ပါသလား။

အဖြေ။ ။မိမိငွေဖြင့် အခန်းငှါးခြင်းကြောင့် အပြစ် ရှိ၏။ လူနေရပ်ကွက် လူ၏အိမ်တွင် နေခြင်းကြောင့် ဖြစ်သင့် သော ဝိနည်းအပြစ် များစွာရှိ၏။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဝိနည်းတရား တော်သည် မကြည်ညိုသေးသူကို ကြည်ညိုလာအောင်၊ ကြည် ညိုပြီးသူမှာ အကြည်ညိုတိုးအောင် အကျိုးရစေနိုင်၏။ ထို ကဲ့သို့ အိမ်ငှါး၍ လူ့ ရပ်ကွက် လူ့ အိမ်တွင် နေမှုကြောင့် ထိုအကျိုး ရနိုင်၊ မရနိုင်ကို စဉ်းစားပါလေ။

၆ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၇။ ။ဆွမ်းခံလာသော ရဟန်းသည် အိမ်ရှေ့၌ လူမတွေ့လျှင် လူရှိရာ အိမ်အတွင်းသို့ ဝင်နိုင်ပါသလား။

အဖြေ။ ။ရိုးရိုးစိတ်ဖြင့် ကောင်းမွန်စွာဝင်လျှင် ဝိနည်း တော်၌ တားမြစ်ချက်မရှိပါ။ သို့ရာတွင် မိမိရပ်နေကျ နေရာ၌ လူမရှိလျှင် အိမ်မှထွက်သွားဘို့သာ တာဝန်ရှိပါသည်။ အတွင်း သို့ ဝင်ရမည်ဟုလည်း ခွင့်ပြုချက်မရှိပါ။

စည်းကမ်း။ ။ဆွမ်းခံခြင်းမှ တပါး အခြားအခါမျိုးတွင် ရဟန်းတော်များ၏ လူဝတ်ကြောင့် အိမ်သို့ သွားရာ၌ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက် ရှိ၏။ (၁) မြတ်မြတ်နိုးနိုး ဝမ်းပန်းတသာ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်း၊ (၂) ရိုရိုသေသေရှိခိုးခြင်း၊ (၃) ကောင်းမွန်စွာနေရာပေးခြင်း၊ (၄) အိမ်မှာရှိသော လှူ ဘွယ်ကို ဝှက်၍မထားခြင်း၊ (၅) များများရှိလျှင် များများ

လှူလိုခြင်း (၆) အကောင်းရှိလျှင် အကောင်းကို လှူလိုခြင်း၊ (၇) ရှိရှိသေသေ လေးလေးစားစား လှူခြင်း၊ ဤအင်္ဂါ ၇-ပါးရှိသော အိမ်သို့သာ သွားထိုက်၏၊ ထိုသို့မဟုတ်သောအိမ်သို့ မသွားထိုက်၊ ဤသို့ စည်းကမ်းရှိပါသည်။ သတ္တကအင်္ဂုတ္တိုရ်၊ အနုသယဝဂ် ပါဠိတော်။]

၇ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၈။ ။ရဟန်းတော်များသည် ဒကာ ဒကာမတို့ကို ခေါ်ဆောင်၍ ခရီးအတူ သွားနိုင်ပါသလား။

အဖြေ။ ။ဒကာကို ခေါ်ဆောင်၍ သွားနိုင်ပါ၏၊ ဒကာမကို ခေါ်ဆောင်၍ ခရီးအတူ မသွားနိုင်ပါ။ သွားလျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။ [ဝိနည်းပါဠိတော်၊ သုဒ္ဓပါစိတ်၊ သံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်။]

၈ - အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၉။ ။ရဟန်းတော်များသည် ဈေးသို့ သွား၍ ဈေးဝယ်နိုင်ပါသလား၊ ငွေမကိုင်ဘဲ မိမိအလိုရှိရာ ပစ္စည်းကို ရွေးချယ်၍ ဒကာကို ငွေချေစေခြင်း၊ ငွေယူမလာဘဲ အကြေးဝယ်ခြင်း စသည်ကို ပြုနိုင်ပါသလား။

အဖြေ။ ။ရဟန်းတော်များသည် ဈေးသို့သွားလိုလျှင် အိမ်တအိမ်သို့ သွားသောနည်းဖြင့် သင်္ကန်းရုံ စက္ခုမြွေချ၍ သွားနိုင်ပါ၏။ ကိုယ်တိုင်ကား ငွေပေး၍ မဝယ်ကောင်းပါ။ ကပ္ပိယနှင့် အတူသွား၍ မိမိအလိုရှိရာပစ္စည်းကို ရွေးချယ်

ကောင်း၏။ ရွေးချယ်ပြီးသောအခါ ကပ္ပိယ ဉာတိဖြစ်လျှင် သို့မဟုတ် ဖိတ်မန်ထားသော ပဝါရိတဖြစ်လျှင် “ဒီပစ္စည်းကို အလိုရှိသည်”ဟုသာ ပြောကောင်း၏။ “ငွေပေးလိုက်”ဟု မခိုင်းကောင်းပါ။ ဈေးများနေလျှင်လည်း ဈေးမဆစ် ကောင်းပါ။ ဉာတိပဝါရိတ မဟုတ်သော ကပ္ပိယဖြစ်လျှင် ဘာမျှမပြောကောင်းပါ။ ငွေမပါ၊ ကပ္ပိယမပါဘဲ အကြွေး လည်း မဝယ်ကောင်းပါ။

မှတ်ချက်။ ။ဈေးသည်က သိကျွမ်းသူ ဖြစ်နေလျှင် “ယခု ဒီပစ္စည်းကို ယူသွားပါမည်၊ ကျသင့်သောငွေကို ကပ္ပိယလာ၍ ပေးပါလိမ့်မည်”ဟု ပြော၍ကား ယူသွားကောင်းပါ၏။ ထို့ နောက် ကပ္ပိယဉာတိ(ပဝါရိတ)ဖြစ်သူကို “မည်သူ့ ထံမှ မည်သည့် ပစ္စည်းကို ယူခဲ့သည်၊ ဈေးသည်ထံ သွားလိုက်ပါ”ဟုပြောကောင်း ၏။ “ငွေသွားပေးလိုက်ပါ”ဟုကား မပြောကောင်း။

၉-အဖြေ ငြီး၏။

အမေး ၁၀။ ။ရဟန်းတော်သည် မိမိမှာ ရှိသောပစ္စည်းကို လူပုဂ္ဂိုလ် နှင့်၎င်း၊ (ရဟန်းသာမဏေ)တို့နှင့်၎င်း ပစ္စည်းချင်း လဲကောင်းပါ သလား။

အဖြေ။ ။ပစ္စည်းချင်း လဲကောင်း ပါ၏။ သို့သော် လူနှင့်လဲရာ၌ ကိုယ်တိုင်မလဲကောင်း၊ အခြားလူတယောက်ကို သာ အလဲခိုင်းရသည်။ ဥပမာ-ဈေးသို့သွား၍ မိမိသင်္ကန်းဖြင့် ဈေးသည်၏သပိတ်ကို လဲလိုလျှင် ဈေးသည်မှတစ်ပါး အခြားသူ တယောက်ကို “ဒီသင်္ကန်းဖြင့် ဟိုသပိတ်ကို လဲပေးပါ”ဟု ပြောရသည်။ ထိုသို့ ကြားလူရှာမရလျှင်လည်း “ငါ့မှာ သင်္ကန်း

တော့ ရှိ၏။ သပိတ် လိုနေသည်။ သင်္ကန်းဖြင့် သပိတ်ကို အလို ရှိသည်” ဟု ပြောရမည်။ ထိုအခါ ဈေးသည်က သူ့ဘာသာ သင်္ကန်းကိုယူ၍ သပိတ်ပေးလျှင်လည်း ဝိနည်းအပြစ် ကင်း၏။ ရဟန်းသာမဏေတို့နှင့်ကား ကိုယ်တိုင်ပင် လဲကောင်းပါသည်။

၁၀-အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၁၁။ ။ ရဟန်းတော်သည် လူ့ဘဝကြောင်တို့၏ သားသမီး ကောင်းများကို ပွေ့ ချီကောင်းပါသလား။

အဖြေ။ ။ မပွေ့မချီကောင်းပါ။ [ဤသို့ပြုမှုကို “အနေ- သန-မအပ်သော ပစ္စည်းရှာနည်း တမျိုး” ဟု ခေါ်၏။ “ငါတို့ ၏ ကလေးကို ယုယရှာပေသည်” ဟု သဘောကျ၍ လူတို့က ဆွမ်းစသည်ကို လှူတတ်၏။ ထိုလှူအပ်သော ဆွမ်းစသည်ကို ထိုရဟန်းနှင့်တကွ အခြား ရဟန်းသာမဏေများ မသုံးစား ကောင်း ၊ ဤအနေသနသည် ၂၁-ပါးရှိ၏။]

အနေသန ၂၁-ပါး

- (၁) ဆေးပေး၍၊ ဓာတ်စာပေး၍ ဆေးကုခြင်း။
- (၂) လူက အဝေးသို့ခိုင်း၍ စေတမန်လုပ်ခြင်း။
- (၃) ဟိုအိမ် သည်အိမ်သို့ တစုံတခု စေခိုင်း၍သွားခြင်း။
- (၄) အနာကို ဓားခွဲပေးခြင်း။
- (၅) အနာကို ဆေးလိမ်းပေးခြင်း။
- (၆) အနာကို ဖန်ဆေးပေးခြင်း။
- (၇) ခမ်းနှုတ်ဆေးပေးခြင်း။
- (၈) နှာပေးခြင်း။

- (၉) မျက်စဉ်းပေးခြင်း။
- (၁၀) အိမ်ဆောက်ဘို့ ဝါးပေးခြင်း။
- (၁၁) အိမ်မိုးဘို့ ထန်းရွက် ခနိရွက် စသည်ပေးခြင်း။
- (၁၂) ပန်း ပေးခြင်း။
- (၁၃) ငှက်ပျောသီး အုန်းသီး စသော သစ်သီးပေးခြင်း။
- (၁၄) ရေချိုးစရာ ဆပ်ပြာပေးခြင်း။
- (၁၅) ဒန်ပူ(သွားပွတ်တံ)ပေးခြင်း။
- (၁၆) မျက်နှာသစ်ရေ ပေးခြင်း။
- (၁၇) မျက်နှာချေမှုန့် ပေးခြင်း။
- (၁၈) မြေညက် ပေးခြင်း။
- (၁၉) မိမိကိုယ်ကို အောက်ချကာ ဒကာ ဒကာမတို့ကို မြှောက်၍ ပြောဆိုခြင်း။
- (၂၀) အကျက် နည်းပါး မကျက်များသော ပဲနောက် ဟင်းကဲ့သို့ အမှန်နည်းပါး အမှားများသော စကား တို့ဖြင့် ဒကာ ဒကာမတို့သဘောကျလောက်အောင် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ပြောဆိုခြင်း။
- (၂၁) ကလေးထိန်းကဲ့သို့ ဒကာ ဒကာမတို့ ကလေးကို ချီပွေ့ချော့မြူခြင်း။ [မူလဋီကာ၊ ကုသလကထာ။]
ပစ္စည်းလာဘ်ကို မြှော်၍ မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီး အောင် ဣန္ဒြေကြီးဖြင့် ဟန်လုပ်နေခြင်း၊ ပစ္စည်း ၄-ပါး လှူအောင် စောင်းပါးရိပ်ခြည် ပြောခြင်း၊ အရိယာဟုထင်အောင် အရိပ်နိမိတ် ပြောခြင်းများ လည်း ရှိပါသေးသည်။

အမေး ၁၂။ ။ရဟန်းတော်သည် ဒကာ ဒကာမနှင့် ထိုသူများ၏ သားသမီး အိမ်ထောင်ရေးတွင် စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းပေးခြင်း၊ အိမ်ထောင်ကွဲရာတွင် အသိသက်သေပါဝင်ခြင်း ပြုနိုင်ပါသလား။

အဖြေ။ ။ရဟန်းတော်များသည် အိမ်ထောင်ရေးတွင် စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းပေးခြင်း (အောင်သွယ်လုပ်ခြင်း) မပြုနိုင်ပါ။ ကွဲနေရာ၌ကား (တကယ်ကွာရှင်းပြီး မဟုတ်သေးလျှင်) စေ့စပ်ပေးနိုင်ပါ၏။ အသိသက်သေအဖြစ် ပါဝင်မှုကား စီးပွားရေးနှင့် စပ်လျှင် မသင့်လျော်ပါ။ ၂-ဘက်လုံး အကျိုးရှိပါမှု ပါဝင်နိုင်ပါ၏။ [အခါတပါး၌ ကောသလမင်းနှင့် မလ္လိကာ မိဖုရားတို့ စိတ်ဝမ်းကွဲ၍နေရာ ဘုရားရှင် ကြွတော်မူ၍ သောတ္ထိ သေနသမ္ပူလဇာတ်ကို ဟောမှ ၂-ယောက်လုံး သင့်မြတ်သွားကြလေသည်။

၁၂-အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၁၃။ ။ရဟန်းတော်များသည် ကျောင်းကန်ဘုရားလွင်၎င်း၊ ကမ်း၌ ခရီးသွား မော်တော်ယာဉ်များကို ရပ်စေ၍၎င်း အလှူမခံနိုင်ပါသလား။

အဖြေ။ ။အလှူမခံနိုင်ပါ။ ငွေကိုသာ၍ပင် အလှူမခံနိုင်ပါ။ [အလှူခံအစစ်မှာ (၁) နံပါတ်၌ ဖြေခဲ့သည့်အတိုင်း အလှူရှင်အနီးသို့ သင်္ကန်းရုံ၍ သွားပြီးလျှင် ဆွမ်းရပ်သလို ရပ်ရပါသည်။ (၁) နံပါတ်ကို ပြန်ကြည့်ပါ။]

၁၃-အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၁၄။ ။အောက်ပါ ပွဲသဘင်များကို ကြည့်နိုင်ပါသလား၊
မကြည့်ကောင်းဘဲ ကြည့်လျှင် မည်သို့ အပြစ်သင့်ပါသနည်း။

(က) ဘောပွဲ၊ လက်ဝှေ့ပွဲ၊ လှေပြိုင်ပွဲ၊ လှည်းပြိုင်ပွဲ၊
ကြက်ပွဲ၊ နွားပွဲ၊ အလေးမပြိုင်ပွဲ။

(ခ) မယ် မောင်ရွေးပွဲ၊ ဖက်ရှင်ပြိုင်ပွဲ။

(ဂ) ပန်းချီပြပွဲ၊ စာပေပြပွဲ။

(ဃ) ရုပ်သေး၊ ဇာတ်၊ ရုပ်ရှင်။

(င) နိုင်ငံရေးတရားပွဲ။

အဖြေ။ ။“ဝိနည်း၌ (ဃ) နံပါတ် ပွဲသဘင်များကို အ
ကြည့်မသွားရ”ဟု တိုက်ရိုက်လာ၏။ အခြားပွဲများအတွက်
ဘုရားလက်ထက်တော်၌ မရှိသေး၍ ဝိနည်း၌မပါခြင်း ဖြစ်ပါ
သည်။ ထိုသို့ မပါသော်လည်း ထိုပွဲများသို့ သွားလျှင် (မြို့ရွာ
အတွင်းဖြစ်မှု) သင်္ကန်းရုံ စက္ခုန္တေချ၍သွားမှ အပြစ်လွတ်ပါ
သည်။ ထိုပွဲများသို့ ရောက်သောအခါလည်း စက္ခုန္တေချ၍နေ
မှ အပြစ်လွတ်သောကြောင့် ၄ တောင် ခန့်မျှသာ ကြည့်ခွင့်
ရပါသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင် မြင်အောင် ကြည့်ရတော့မည်
မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ထိုပွဲများသို့ မသွားဘဲရန် တိုက်ရိုက်
ပညတ်တော် မရှိသော်လည်း ရှိပြီး သိက္ခာပုဒ် များကြောင့်
သွား၍ မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။

ထို့ပြင် ထိုပွဲများကို သွား၍ကြည့်သည့် အတွက် လူဝတ်
ကြောင်တို့က အကြည်ညိုပျက်မည်သာဖြစ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓ
မြတ်စွာ သာသနာတော်ကို အသရေရှိစေလိုသော ဘုရား
သားကောင်း ဟူသမျှတို့ မသွားသင့်ကြပါ။ [တခါတုန်းက
နိုင်ငံခြားမှ သမတရောက်လာချိန်ဝယ် လှေပွဲကျင်းပရာသို့

ရဟန်းတော်အများ သွား၍ကြည့်သဖြင့် သမတက ထိုရဟန်းတော်များကို “ဘယ်လို လူတွေပါလဲ”ဟု မေးသောကြောင့် ဝန်ကြီးတွေမှာ အဖြေရခက် မျက်နှာပျက်ရဘူးကြပါသတဲ့။]

၁၄-အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၁၅။ ။ရဟန်းတော်များ ဖဲရိုက်ခြင်း၊ အရက်သောက်ခြင်း၊ ဂြိုဟ်က မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း။

အဖြေ။ ။ဖဲရိုက်ခြင်းကြောင့် ဒုက္ခဋ္ဌိအာပတ် သင့်၍၊ သေရည် သေရက် သောက်ခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

၁၅-အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၁၆။ ။လူဝတ်ကြောင်၊ ရဟန်းအား သာမန်အခါ ရိုက်နှက်ခြင်း၊ အရက်မှူး၍ ရမ်းကားနေသောအခါ ရိုက်နှက်ခြင်း၌ အပြစ်မည်သို့ ရှိပါသနည်း။

အဖြေ။ ။သီလ သိက္ခာရှိသူကို သတ်ခြင်းထက် သီလ သိက္ခာမရှိသူကို သတ်ခြင်းက အပြစ်ပေါ့သကဲ့သို့ သာမန်အခါ ရိုက်နှက်ခြင်းထက် အရက်မှူး၍ ရမ်းကား နေသောအခါ အာပတ်သင့်နေခိုက် ရိုက်နှက်ခြင်းက အပြစ်သက်သာ၏။

၁၆-အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၁၇။ ။ဝိနည်းထုံးစံအရ သိမ်တွင် ရဟန်းခံသူ မဟုတ်သူများ အသောင်ဆောင် ရဟန်းမှာ မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း။

အဖြေ။ ။ဘေးရန် တစုံတရာမရှိဘဲ မိမိဘာသာသင်္ကန်း ဝတ်သူကို “လိင်္ဂထေနက” (ရဟန်းအသွင်ခိုးသူ) ဟု ခေါ်၏။ ရဟန်းအစစ်လုပ်၍ အခြားရဟန်းတို့နှင့် အတူပေါင်းနေလျှင် (“ရဟန်းဝါ မည်မျှရပြီ” ဟု လိမ်၍ ပြောလျှင်) “သံဝါသထေနက” (အပေါင်းအသင်း ခိုးသူ) ဟု ခေါ်၏။ ထိုသူသည် ဤဘဝ၌ မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ (နောက်ထပ် အစစ်ဖြစ်လိုသော် လည်း) ရဟန်းအစစ် မဆိုထားဘိ သာမဏေအစစ်မျှ ဖြစ်ခွင့် မရှိတော့။ ဝိနည်းအလိုအားဖြင့် ဤမျှ တိုင်အောင် အပြစ်ကြီး ၏။ အယောင်ဆောင် အရေခွံ ရဟန်းသည် ဆွမ်း သင်္ကန်း စသော ပစ္စည်းများကို သုံးစွဲရာ၌ အားလုံး ခိုးရာရောက်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသူသည် လူဝတ်ကြောင့် သူခိုးထက် အပြစ်ကြီး ၍ သေသည့် အခြားမဲ့၌ ငရဲသို့ ရောက်ရဘို့သာ ရှိတော့သည်။ [အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမသုတ်။]

၁၇-အဖြေ ပြီး၏။

အမေး ၁၈။ ။(က) ပကာသနီယကံ အပြုခံရသော ရဟန်း၊ အယောင်ဆောင် ရဟန်း၊ ပါရာဇိက ကျပြီးသော ရဟန်းတို့ မည်သို့ ကွာခြားပါသနည်း။

(ခ) ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရဟန်းတော်အစစ်ထင်၍ လှူလျှင် မည်သို့ အကျိုးရှိပါသနည်း။

(ဂ) ရဟန်းတော်အစစ် မဟုတ်မှန်း သိလျက် လှူလျှင် မည်သို့ အပြစ် ရှိပါသနည်း။

အဖြေ (က)။ ။ပကာသနီယကံ အပြုခံရသော ရဟန်း သည် (အခြားနည်းဖြင့် ပါရာဇိက ကျပြီးမဟုတ်လျှင်) ရဟန်း

အဖြစ်၌ တည်နေသေး၏။ ပါရာဇိက ကျသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန်းအဖြစ်၌ မတည်နိုင်တော့၊ သို့သော် ရှင်သာမဏေ ဖြစ်နိုင်သေး၏။ အယောင်ဆောင် အရေခွံရဟန်းကား ရှင် သာမဏေမျှ မဖြစ်နိုင်တော့၊ ဤသို့ ကွာခြားကြသည်။

အဖြေ (ခ)။ ။ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရဟန်းအစစ်ထင်၍ လှူလျှင် အလှူဒါနနှင့်စပ်သော ၂-နံပါတ် မေးခွန်းတွင် ဖြေခဲ့ သည့်အတိုင်း ပုထုဇဉ် ဒုဿီလအား လှူသလောက်တော့ အကျိုးရနိုင်ပါသေး၏။

အဖြေ (ဂ)။ ။ရဟန်းအစစ် မဟုတ်မှန်းသိလျက် လှူ ရာ၌ကား လှူသူ၏ စိတ်ထားကို လိုက်ရပေလိမ့်မည်၊ လှူသူ၏ စိတ်ထားက (ဆွေမျိုးဖြစ်၍၊ မိတ်ဆွေဖြစ်ခဲ့ဘူး၍) ဝတ်တရား အတိုင်း လှူလျှင် (ခ) အတိုင်းပင် အကျိုးရပါသေး၏။ ပကာသနီယကံ (အစစ်အမှန်) အပြုခံရသော အလဇ္ဇီမှန်း သိလျက်၎င်း၊ ပါရာဇိက ကျနှင့် အရေခွံ ဒုဿီလမှန်းသိလျက် ၎င်း အားပေး အားမြှောက်ပြုလိုသော စေတနာဖြင့် လှူရာ ၌ကား အဆိပ်ပင်ကို ရေလောင်းပေးသူပမာ သာသနာကို ဖျက်ဆီးသူသာဖြစ်၍ အပြစ်ကြီးမားလှပါသည်။

၁၈-အဖြေ ပြီး၏။

ဝိနည်းသိက္ခာနှင့် စပ်သော မေးခွန်း
အဖြေများ ပြီးပြီ။

၆-နိဂုံးအခန်း

ရတနာအစစ်။ ။ “ရတနာ” ဆိုသော ပစ္စည်းသည် အဘိုး
တန်သော ပစ္စည်းဖြစ်၏။ အစစ်အမှန်ကို
ရဘို့ရန် ခဲယဉ်းလှ၏။ အတုတွေကလည်း ပေါများလှ၏။
အစစ်အမှန်ရလျှင် အလွန်ဝမ်းမြောက်ကြ၏။ အတုကို အစစ်
ထင်သူများလည်း သူတို့အထင်အားဖြင့် ဝမ်းမြောက်ရှာကြ
သည်သာ။ ဘုန်းကြီးတို့၏ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာနှင့် တရားတော်၊
အရိယာဖြစ်ပြီးသော သံဃာတော်သည် အလွန် ရခဲသော
အဘိုးတန် ရတနာ အစစ်ဖြစ်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓရတနာ။ ။ ဘုန်းကြီးတို့၏ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အလောင်း
အလျာဘဝတုန်းကပင် ဉာတတ္ထစရိယ-ဆွေမျိုး
သားချင်းတို့၏ အကျိုး စီးပွားကိုလည်း ပြုကျင့်တော်မူခဲ့၏။
လောကတ္ထစရိယ-ဆွေမျိုးသားချင်းထက် ကျယ်ဝန်းများပြား
သော တိုင်းသူပြည်သား လူအများ၏ အကျိုးစီးပွားကိုလည်း
ပြုကျင့်တော်မူခဲ့၏။ ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယ (ဗုဒ္ဓ အတ္ထ စရိယ) - တကိုယ်
တည်း တရားကျင့်ခြင်း၊ လူတို့အား ပညာပေးခြင်းအားဖြင့်
မိမိဉာဏ်ပညာ တိုးပွားအောင်လည်း ကျင့်တော်မူခဲ့၏။ ထို့
အကျင့်များကို လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကာလကြာ
အောင် ကျင့်၍ ဉာဏ်ပညာအမြင့်ဆုံးရပြီး ဗုဒ္ဓအဖြစ်သို့ ရောက်
တော် မူပါသည်။

ဗုဒ္ဓကြောင့် သုခရပုံ။ ။ ဗုဒ္ဓဖြစ်တော်မူသော အခါ၌လည်း
ကိုယ်တော်မြတ်၏ ပင်ပန်းမှုကို ဂရု
ပြုတော်မမူဘဲ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအများ ချမ်းသာပွား
အောင် တရားရေအေး အမြှိုက်ဆေးကို တိုက်ကျွေး၍ နေတော်

မူသည်မှာ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခါနီး အချိန်အထိပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာတဆူ ပွင့်တော်မူလာသောကြောင့် ဤတရားစုသည် အကုသိုလ်မကောင်းမှု၊ ဤတရားစုကား ကုသိုလ်ကောင်းမှုဟု ကွဲကွဲ ပြားပြား ခွဲခြား နားလည်ကြ၍ ကောင်းမှုကိုသာ ပြုကျင့်ကာ ချမ်းသာသုခ ရကြသူ၊ ရုပ်နာမ်အစု၏ ဒုက္ခကိုမြင်ကြ၍ ကျင့်ကြံ ကြံကြံ အားထုတ်ကြသဖြင့် ဒုက္ခအထုမှ ကင်းလွတ်ကြသူ လူအများပင် ဝမ်းမြောက်ကြရပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အလွန်ရခဲ၍ အဘိုးအတန်ဆုံးဖြစ်လျက် နှစ်သက်ဘွယ်ရာ ရတနာအစစ် ဖြစ်ပါပေသည်။

ဓမ္မရတနာ။ ။ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ၄၅-ဝါပတ်လုံး ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်များသည် နည်းနည်းပါးပါး လိုက်နာသူ အတွက် နည်းနည်းပါးပါး ချမ်းသာစေနိုင်၊ များများ စားစား လိုက်နာသူ အတွက် များများ စားစား ချမ်းသာစေနိုင်၏။ တရားရတနာ၌ အောက်တန်း ကိုယ်ကျင့်မှစ၍ အထက်ဆုံးတန်း ကိုယ်ကျင့်အထိ ပါဝင်၏။ သရဏဂုံသုံးပါးနှင့် ငါးပါးသီလ အကျင့်မျိုးသည်၎င်း၊ လူဖျင်း လူအ လူန လူထိုင်း လူရိုင်းဖြစ်ကြသော ဗာလတို့ကို (သနား၍ စောင့်ရှောက်လိုသော ပေါင်းသင်းခြင်းမှ ကွာပါး) အားကိုးအားထား အနေမျိုးအားဖြင့် မပေါင်းစေနှင့် ဟူသော ဩဝါဒမျိုးသည်၎င်း အလွန်ကြီးကျယ်လှသော အကျင့်မဟုတ်ပါချေ။ သို့သော် ထိုမျှလောက် လိုက်နာရုံမျှဖြင့် လောက၌ အတော်ချမ်းသာခွင့်ကို ရနိုင်ကြပေသည်။

အထက်တန်းဓမ္မ။ ။ဓမ္မရတနာ၌ “သစ္စာ ၄-ပါး”စသော
 အထက်တန်းတရားများလည်း ပါရှိ၏။
 “အထက်တန်း”ဆိုသော်လည်း လူအများတို့ နေ့စဉ်တွေ့နေ
 ရသော တရားပင်တည်း။ “မိမိကိုယ်ခန္ဓာနှင့်စပ်သော သက်ရှိ
 သက်မဲ့ ပစ္စည်းဝတ္ထု အစုစုကို ခင်မင်သော တဏှာ လောဘ
 သည် ဒုက္ခအဖုံဖုံ အမျိုးစုံ ဖြစ်ဘို့အကြောင်း မကောင်းသော
 သမုဒယသစ္စာဖြစ်၏”ဟု ဟောတော်မူ၏။ ယခုအခါ တွေ့နေ
 ကြသော ဒုက္ခတွေသည် ထိုသမုဒယခေါ်သော တဏှာ
 လောဘကြောင့် ဖြစ်ရကား တဏှာလောဘ၏ အာရုံပစ္စည်း
 သားသမီး အခြွေအရံများလေ ဒုက္ခများလေ ပင်တည်း။
 ထို့ကြောင့် “လောဘကြီးလျှင် ဒုက္ခကြီး၏။ လောဘနည်း
 လျှင် ဒုက္ခနည်း၏။ လောဘမရှိလျှင် ဒုက္ခလည်း မရှိ”ဟု
 ကျေးဇူးရှင် ပဌမ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး
 ဆောင်ပုဒ် ချပေးတော်မူသည်။

လက်တွေ့ ဖြစ်နေပုံ။ ။“တဏှာလောဘ သမုဒယကြောင့်
 ဒုက္ခဖြစ်၏” ဟူသော တရားတော်
 သည် ယခုအခါ တကမ္ဘာလုံး၌ လက်တွေ့ဖြစ်နေ၏။ လူတို့၏
 ခံစားလိုသော လောဘသည် တိုင်းပြည်တိုင်း မြို့တိုင်း ရွာတိုင်း
 လူတိုင်း၌ ဘိုးဘွားတို့ လက်ထက်ကထက် ကြီးမားလာ၏။ ထို
 တဏှာလောဘ ကြီးမားသလောက် ခံစားစံစားကြ၏။ ခံစား
 ဘို့ရာ ရှာဖွေစုဆောင်းရသော ဒုက္ခသည်လည်း ရှေးကထက်
 ကြီးမားလာ၏။ ရှာဖွေ လုပ်ကိုင်ရသောဒုက္ခ ကြီးမားသ
 လောက် အားအင်နည်းပါး၍ ရောဂါတွေလည်း များပြားလာ
 ၏။ ဆင်းရဲပင်ပန်း အားအင်ခန်း၍ ခန္ဓာကိုယ် နှမ်းသလောက်

စိတ်မချမ်းသာမှု ဒုက္ခတွေလည်း တခုပြီးတခု ဖြစ်ပေါ်နေ၏။
ဤသို့လျှင် “တဏှာလောဘ သမုဒယကြောင့် ဒုက္ခ ဖြစ်ရ၏”
ဟူသော ဟောပြချက်သည် လက်တွေ့အဖြစ်အပျက်နှင့် ကိုက်
ညီလျက် ရှိပေသည်။

တဏှာနည်းအောင်   ထို့ကြောင့် ဝတ်လို စားလို ခံစားလို
ပြုလုပ်ပါ   သော တဏှာနည်းပါးအောင် တဏှာ
၏ အပြစ်ကို ဖြစ်နိုင်သော ဒုက္ခများ
ဖြင့် သတိထား၍ ရှုစားပါ။ ပစ္စည်းဥစ္စာကို တရားသဖြင့်
ရှာပါ။ တရားသဖြင့် ရှာ၍ အရများနေလျှင် ထိုပစ္စည်းတွေကို
သံသရာခရီး၏ ရိက္ခာဖြစ်အောင် ဗုဒ္ဓသာသနာအစစ်ကိုလည်း
ထောက်ပံ့ပါ။ မိမိပစ္စည်းဖြစ်ထွန်းရာအရပ်၌ စာသင်ကျောင်း၊
ဆေးပေးခန်း၊ ရေတွင်း၊ ရေကန်၊ တံတား စသည်
တို့တွင် လိုသော အရာကိုလည်း ဝမ်းသာအားရ ပြုလုပ်ပါ။
စီးပွားက အလွန်အမင်း တိုးတက်လာလျှင် နိုင်ငံနှင့် ဆိုင်
သော စာသင်ကျောင်းကြီး၊ ဆေးရုံကြီး ဆောက်လှူမှုနှင့်
မရှိခွမ်းပါး၍ ဉာဏ်ထက်သူများ၏ ပညာရေးကို အားပေး
ကူညီပါ။ ဤသို့ ပြုလျှင် မိမိမှာ တဏှာနည်းပါး၍ ဒုက္ခလည်း
နည်းသွား ပါလိမ့်မည်။ သံသရာရိက္ခာ တိုးပွားသဖြင့်
စိတ်ချမ်းသာမှုလည်း တိုးလာပါလိမ့်မည်။ ဤအချက်များ
သည် ဓမ္မရတနာမှ ထုတ်ယူ၍ အသုံးပြုရမည့် (မေတ္တာ ကရု-
ဏာ မုဒိတာ ပါဝင်သော) အချက်များ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့
အများလုပ်နည်းမဟုတ်သော နည်းဖြင့် ပစ္စည်းကို အသုံးပြုမှု
သာ ရခဲလှသော တရားရတနာကို လက်တွေ့သုံးစွဲရာ ရောက်
ပါသည်။

သံဃရတနာ။ ။ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား
 ဟောင်း ဖြစ်ခဲ့သော ဆတ္တလုလင်အား
 သရဏဂုံ ပေးတော်မူရာ၌ “စိတ်နေ စိတ်ထား စင်ကြယ်၍
 ၄-သွယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အစုံတို့၌ လှူခြင်းကို အကျိုးကြီး၏ဟု
 ဆိုကြကုန်၏။ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိမြင်ကြသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့
 သည် အစုံ ၄-ပါးကို ခွဲခြားလျှင် ရှစ်ပါးရှိကုန်၏။ ထိုအစုံ
 ၄-ပါး သီးခြားရှစ်ဖော် အရိယာ သံဃာတော်ကို ကိုးကွယ်
 ဆည်းကပ်လော့” ဟု သရဏဂုံ ပေးတော်မူသည်။ ရတနာ
 သုတ်တော် သစ္စာဆိုခန်း၌၎င်း၊ “သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော
 သာဝကသံဃော” ဟု လာသော သံဃာ့ဂုဏ်တော်အရာ၌
 ၎င်း အရိယာသံဃာပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သံဃရတနာ
 အစစ်မှာ အရိယာဖြစ်ပြီးသော ရဟန်းသံဃာတော်သာ ဖြစ်
 သည်။ သာသနာတော် မကွယ်ပအောင် ပရိယတ် စာပေကို
 လည်း သင်ယူကြ ပို့ချကြ ဟောပြောကြ၍ ပဋိပတ်အကျင့်
 ဖြစ်သော သီလသမာဓိ ပညာကိုလည်း ပဋိဝေဓ (မဂ်, ဖိုလ်)
 ရသည်အထိ မြှော်မှန်း၍ စွမ်းနိုင်သမျှ ကျင့်နေကြသော
 ကလျာဏပုထုဇဉ် သူတော်စင် ရဟန်းတော်များလည်း သာ
 သနာ့ဝန်ဆောင် ထိပ်ခေါင်တင် အနေအားဖြင့် ကိုးကွယ်ထိုက်
 လေးစားထိုက်ကြပေသည်။ ထို သာသနာ့ဝန်ဆောင် အဆက်
 ဆက်တို့ မပျက်မကွက်အောင် ဆောင်တော်မူခဲ့ကြပုံမှာ သီဟိုဠ်
 ကျွန်း ဗြာဟ္မဏတိဿ သူပုန်ထစဉ်က ထင်ရှားခဲ့ပါသည်။ စာ
 အုပ် ပေစာ မရှိသေးသောအချိန်၌ တဆယ့်နှစ်နှစ်လုံးလုံး
 သစ်သီးသစ်ရွက်စသော အာဟာရဖြင့် မျှတ၍ စာပေမကွယ်
 ပ-အောင် ဆောင်တော်မူခဲ့ကြပါသည်။ ဤကဲ့သို့သော သံဃ

ရတနာမျိုးသည် ဘုရားတဆူ ပွင့်တော်မူလာမှ တွေ့ရသဖြင့် အလွန်ရခဲသော ရတနာတပါး ဖြစ်ပါပေသည်။

အစစ်ရှိလျှင် မည်သည့် အရာ၌မဆို အစစ်၏ အဘိုးတန်
အတုရှိမြဲ ကြောင်း၊ အများက အလေးပြုကြောင်းကို
သိကြလျှင် အတုလည်း ပေါ်လာတတ်၏။
ထို့ကြောင့် ရှေးရှေးအခါ၌၎င်း၊ ယခုအခါ၌၎င်း အဖိုးတန်၍
အများမြတ်နိုးအပ်သော စိန် ကျောက် ရွှေ ငွေ ပိုး ဖဲ စသော
ပစ္စည်းတို့၌ စိန်တု ကျောက်တု ရွှေတု ငွေတု ပိုး-ဖဲ အတု
စသော အတုတွေ ဖြစ်ပေါ်နေသကဲ့သို့ အစစ်အမှန် အဘိုး
တန်သော ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာသုံးပါးတို့၌လည်း
ဘုရားတု တရားတု သံဃာအတုတွေ ရှိနေရသည်မှာ မေ့တာ
ဖြစ်၍ အသစ်အဆန်း မဟုတ်တော့ချေ။

အတုကြောင့် ရွှေအတု ပေါ်လာသောအခါ ရွှေအစစ်
အစစ်ကွယ်ရခြင်း သည် တဖြည်းဖြည်း ကွယ်ရ၏။ မခွဲခြား
တတ်သော လူများအတွက် အစစ်နှင့်
အတုသည် မထူးခြားချေ။ ရွှေဆိုင်၌ ရွှေအစစ်ကို လုပ်ထား
သော တန်ဆာ၊ ရွှေအတုကို လုပ်ထားသော တန်ဆာ ဤ
၂-မျိုးကို ယှဉ်၍ရောင်းလျှင် ရွှေအစစ်တန်ဆာသည် အဘိုး
များ၍ ရွှေအတု တန်ဆာသည် အဘိုးနည်း၏။ အစစ်က
တရာတန်လျှင် အတုသည် တဆယ်မျှသာ တန်၏ဟု ဆိုကြစို့။
အစစ်နှင့် အတုသည် ခွဲ၍ မရလောက်အောင် တူ၍၊ အဘိုး
ချင်း ကွာခြားနေရကား အဝယ်လာသူသည် မိမိမှာလည်း
ရွှေမျှားမျှား မပါသည့်အတွက် ခဏလောက်တော့ ဝတ်နိုင်
သည်ဟု ယူဆ၍ အဘိုးနည်းသော အတုကိုသာ ဝယ်သွား

တော့၏။ ဤနည်းအားဖြင့် အတုကိုသာ အသုံးများလာ
သောအခါ အစစ်သည် သုံးစွဲသူမရှိသဖြင့် ရောင်း၍ မစွံ
တော့ရကား တခါတည်း သိမ်းဆည်း၍ ထားလိုက်ရ၏။ ဤ
နည်းအားဖြင့် အတုကြောင့် အစစ် ကွယ်ပျောက်ရလေသည်။

ဘာသာရေး ဘာသာရေး၌လည်း တရားတု ကမ္မဋ္ဌာန်း
အတုနှင့်အစစ် တု ရဟန်းတုတွေနှင့် ဒါနသီလ အပေါ်စား
တွေ များလှချေ၏။ သဒ္ဓါတရားကို ဥစ္စာခန
ဟု ဟောတော်မူ၏။ ဤလောက၌ ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်၏ အ
ကောင်းဆုံးဥစ္စာသည် သဒ္ဓါတရားဖြစ်၏။ [အာဠဝသံယုတ်
ပါဠိတော်။] ထိုသဒ္ဓါအစစ် ဥစ္စာလည်း ရဟန်းရှင်လူ ခပ်သိမ်း
သူတို့မှာ တစတစ နည်းပါး၍လာ၏။ ထို့ကြောင့် တရားတု
ကမ္မဋ္ဌာန်းတုနှင့် တရားစစ် ကမ္မဋ္ဌာန်းစစ်ကို ယှဉ်၍ ဟော
ပြောသောအခါ အတုက ပြုလွယ်၍ အစစ်က အပြုခက်သော
ကြောင့် သဒ္ဓါဥစ္စာ နည်းပါးသူ အများက အတုကိုသာ လိုက်
စားနိုင်ကြတော့၏။ ဒါနအမှုများ၌ ပကာသနဒါနသည် ပြု၍
လည်း လွယ်၊ ပျော်ဘွယ်လည်း ကောင်း၏။ မိမိမှာရှိသော
ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါဥစ္စာကလည်း နည်းပါး၏။ ထို့ကြောင့် ပကာ
သနဒါနကိုသာ အပြုများကြတော့၏။ ဒါနအစစ်ကို အာ
ပေါက်မတတ် ဟောပြော၍ လက်ညောင်းအောင် ရေးကြ
သော်လည်း သဘောမပေါက်ကြချေ။

သီလစောင့်ရာ၌လည်း ရှေး ဘိုးဘွားတို့ အမြဲစောင့်နိုင်
သော ငါးပါးသီလကိုမျှ လုံခြုံအောင် မစောင့်ချင်ကြ။ ဥပုသ်
သီလကိုလည်း ပျော်ပျော်ပါးပါး စားကြ သောက်ကြ လည်

ပတ်ကြနှင့် စောင့်သုံးကြ၏။ အစစ်အမှန် ဥပုသ်ကို မစောင့်နိုင်ကြ၊ ဤနည်းအားဖြင့် ဒါနစစ် သီလစစ် ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်း အစစ်များ ယုတ်လျော့နည်းပါး၍ အတော်ကြာလျှင် ကွယ်ပျောက် ရတော့မည်သာ၊ ရဟန်းတော်များ၏ စာချစာသင်မှုလည်း ရှေးဆရာသမားများ၏ ခေတ်နှင့် မတူကြ၊ လာဘ်ရမှု ဂုဏ်ရမှုကို ရှေးရှုသူသာ တဖြည်းဖြည်း များလာလေသည်။

အတွင်းကဖျက်။ ။ “အမျိုးကောင်း” ဟူသည် ဆွေမျိုးအသိုင်းအဝိုင်း ကြီးမား၍ ပစ္စည်းဥစ္စာလည်းပြည့်စုံ၊ အကျင့်စာရိတ္တလည်း ပြည့်စုံသောအမျိုးတည်း၊ ထိုအမျိုး၌ လူဦးရေနည်းသော်လည်း ပစ္စည်းနှင့် စာရိတ္တကောင်းနေလျှင် အမျိုးကောင်းမပျက်သေးချေ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာကို တည်တံ့အောင် မလုပ်နိုင်သောအခါ မျိုးရိုး စာရိတ္တကို မထိန်းသိမ်းနိုင်ဘဲ သောက်စားမှု ကစားမှု အပျော်အပါး လိုက်စားမှု ပြုသူတွေ များလာသောအခါ ထိုအမျိုးကောင်းသည် ပျက်ပြား၍ အမျိုးညံ့ဖြစ်သွား၏။ ထိုသို့ အမျိုးကောင်းကို ဖျက်သူသည် အပြင်ဘက်ကလူတွေ မဟုတ်၊ အမျိုးအတွင်းက လူတွေသာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ မှန်မြတ်လှစွာ သာသနာဘာသာကိုလည်း အပြင် ဘာသာဝင်တွေက မဖျက်နိုင်ပါ။ အတွင်းကျသော လူရှင်ရဟန်းတို့ကသာ ဖျက်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့၏ ဒါန သီလ ဘာဝနာပြုမှုနှင့် စာပေသင်မှု ပို့ချမှုများ၌ အတုအစစ်ခွဲခြား၍ အတုကိုသာ လိုက်စားကြပါမူ ကေန့်မုချ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာဘာသာ

သည် သံကိုသံဖျက် သံချေးတက်သကဲ့သို့ အတွင်းလူ ဖျက်၍ ပျက်ရတော့မည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

တံ့နေအောင် ရွှေအစစ်ကို သုံးနိုင်မည့်သူ မရှိ၍ သိမ်းထားကြိုးစားရခြင်း ရသောအခါ “ရွှေအစစ် ကွယ်ပြီ” ဟု ဆိုရသကဲ့သို့ တရားအစစ်ကို၎င်း၊ တရားအစစ်ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သော သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာ ၃-ပါးကို၎င်း ကျင့်သူမရှိသောအခါ “သာသနာကွယ်ပြီ” ဟု ဆိုရတော့၏။ “ကွယ်” ဆိုသော စကားသည် “ကုန်ဆုံးသွားခြင်း” ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို မပြပါ။ အစစ်အမှန်ပြုသူ မရှိခြင်းကိုပင် ကွယ်ခြင်းဟု ဆိုရပါသည်။ ကဿပဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်လည်း ကွယ်ခဲ့ဘူး၏။ ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားရှင် ပွင့်တော်မူလာသောအခါ ထိုကွယ်ပြီးသော သာသနာတော်ကိုပင် တဖန် ဖော်ထုတ်၍ ပြရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ ယခုအခါ ကြိုးစား၍ သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေခြင်းမှာ မိမိချမ်းသာဘို့လည်း မဟုတ်ပါ။ “သာသနာတော် တိုး၍ ထွန်းလင်းလာလိမ့်ဦးမည်” ဟု မြော်မြင်သောကြောင့်လည်း မဟုတ်ပါ။ မိမိတို့၏ ဆရာသမား ဘိုးဘွား မိဘတို့ လက်ထက်က တွေ့ခဲ့ရသော သာသနာတော်၏ အရှိန်ကို မိမိတို့လက်ထက်၌ တိုး၍ မမှိန်စေဘဲ (နောက်ထပ် မဆုတ်ယုတ်စေဘဲ) တည်တံ့ရုံသာ မြှော်မှန်း၍ ယခုလောက် ကြိုးပမ်းနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကြိုးပမ်းသလောက် ထမြောက်အောင်မြင်ကာ သာသနာတော်သည် တည်တံ့ရုံမျှ တည်တံ့ပါစေသောင့်။

နိဂုံးချုပ်

ကိုယ်တည်းတယောက်၊ ချမ်းသာရောက်ဘို့၊
 ခုလောက်ကြိုးကုတ်၊ အားမထုတ်ဘူး၊
 ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ သာသနာ၏၊ ရှေးခါဘိုးဘ၊
 လက်ထက်ကလျှင်၊ ရသည့်တန်ခိုး၊ ထပ်မညှိုးဘို့၊
 အားကြိုးမာန်တက်၊ ငါဆောင်ရွက်သည်၊
 ဆက်လက်တည်တံ့ ပါစေသော်။

ဘာသာရေးပြဿနာများ ပြီးပြီ။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၏

စိတိတပိတ ရွေးစေတနိ

မင်္ဂလာဒုံ၊ တပ်မြေ၊

ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းကြီးက ကြီးမှူး၍ ထုတ်ဝေသည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်

စစ်တပ်၌ တရားဟောရခြင်း၏ အကြောင်း

မြန်မာနိုင်ငံတော် လွတ်လပ်ရေး ရတော့မည်ဟု သူသူငါငါ ပြောနေကြသော အချိန်အခါကပင် “လွတ်လပ်ရေးရလျှင် အဘယ်ဌာနသည် နိုင်ငံတော်အတွက် လိုရင်းပမာန (အရေးအကြီးဆုံးဌာန) ဖြစ်သနည်း” ဟု ပြဿနာတရပ်ကို စဉ်းစားခဲ့ပါသည်။ ထိုအခါ “စစ်တပ်နှင့် သာသနာတော်သည် နိုင်ငံတော်အတွက် လိုရင်းပမာန ဖြစ်၏” ဟု ဘုန်းကြီးစိတ်မှာ အဖြေတော့လာပါသည်။

ရှင်းပြပါဦးမည်—တောင့်တောင့်တင်းတင်းနှင့် အရည်အချင်းရှိ၍ နိုင်ငံတော်ကို အမှန်ချစ်ခင်စွာ သစ္စာစောင့်သော စစ်တပ်သည် နိုင်ငံတော် တဝှမ်းလုံးကို သိမ်းကျုံး၍ ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ပါသည်။ နံနက်စောစော၌ စစ်တပ်မှ ထွက်ပေါ်လာသော ဘင် - ခရာ အသံသည် အိပ်ရာမှ နိုးခါစဖြစ်သော တိုင်းသူပြည်သားကို စိတ်အား တက်ကြွစေပါသည်။ လက်နက်မျိုး စုံစွာဖြင့် စစ်ရေးပြနေသော စစ်တပ်ကြီးများကို မြင်ရသည့်အခါ အဘယ်မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် နှစ်သက်ရှင်မြို့၍ ပီတိလုံးမဆို့ဘဲ ရှိပါအံ့နည်း။ ဘုန်းကြီးကား လွတ်လပ်ရေး ရတော့မည်ဟု ကြွေးကြော်နေသော အချိန်အခါကပင် နိုင်ငံတော် သားကောင်းများ၏ စစ်တပ်အင်အားကို အားကိုးလျက် နိုင်ငံတော် တိုးတက်တော့မည်ဟု မြှော်လင့်ခဲ့ပါသည်။

သာသနာတော်သည် များစွာသော ကျေးဇူးတို့၌ ယခု အချိန်တိုင်အောင် သြဇာကောင်းလျက် ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် သာသနာ့ငန့်ထမ်း ရဟန်းတော်များသည် စည်းကမ်းကျကျ နည်းကောင်းလမ်းမှန်ကို ညွှန်ပြတော်မူနိုင်ကြလျှင် ကျေး လက်တောရွာ အားလုံး တဟုန်တည်း တိုးတက်လာမည်မှာ မလွဲနိုင်သော မြော်လင့်ချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤမြော်လင့် ချက်ကြောင့် အနာဂတ် သာသနာရေးကျမ်းစာကို လွတ်လပ် ရေး မရမိကပင် ရေးသားခဲ့ပါသည်။ ဘုန်းကြီး ဖြစ်စေလို သော သာသနာတော်မှာ ယခုထက် သြဇာကောင်း၍ ယခု ထက် တိုင်းသူပြည်သားကို အကျိုးများစေနိုင်သော သာသ နာ ဖြစ်ပါသည်။

တဘက်တလမ်းမှ စစ်တပ်က နိုင်ငံတော်ကို ထိန်းသိမ်း လျက် တဘက်တလမ်းမှ သာသနာတော်က နိုင်ငံတော်ကို အသိဉာဏ်တိုးပွားစေ၍ တရားမျှတအောင် ကြိုးစားပေးပါမူ ဤနိုင်ငံတော်သည် နှစ်ပေါင်း အနည်းငယ် အတွင်းမှာပင် ကမ္ဘာက အသိအမှတ်မပြုလျှင် မဖြစ်လောက်အောင် တိုး တက်လာရပေမည်ဟု မြော်လင့်ကာ အနာဂတ်သာသနာရေး ကျမ်းစာ၏ အစည်း ဝါသနာ - “အာရာဓယန္တု - မြေပြင် ရေပြင်၊ ဝေဟင်မလပ်၊ တပ်ပေါင်းကွပ်လျက်၊ အမြတ် ရတနာ၊ သာသနာလည်၊ ရောင်ဝါသိန်ညီး၊ လုံးစုံ ပြီးအောင်၊ ချီးမြှောက် ပိုင်ကြ ဝါဟေတည်း” ဟု နိုင် ဂတော် တိုးတက်ရေးအကွက် စစ်တပ်နှင့် သာသနာကိုသာ ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

ထိုမျှလောက် ဘုန်းကြီး အားထားခဲ့သော စစ်တပ်က ဘုန်းကြီး၏ သြဝါဒ တရားစကားကို ကြားနာလိုပါသည်ဟု (အစိုးရကျောင်းများအတွက် ဗုဒ္ဓဘာသာသင်ခန်းစာ ရေးသားရန် ကိစ္စဖြင့် ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်နေခိုက်မှာ) လျှောက်ထားကြလေရာ စစ်တပ်များကို သြဝါဒပေးရင်း သာသနာရေးလည်း ပါတန်သမျှ ပါသွားစေတော့ဟု သဘောထား၍ “စစ်တပ်နှင့် သာသနာသည် နိုင်ငံတော်၏ အားထားရာဖြစ်ကြောင်း” ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ၁၃၁၃-ခုနှစ် ကဆုန်လဆန်း ၁-ရက် ည၌ ၇-နာရီအချိန်မှာ မင်္ဂလာဒုံ စစ်တပ်၌ အောက်ပါ တရားစကားကို ဟောခဲ့ပါသည်။

“ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ”

စစ်တပ်တရားတော်

တရားအခြေခံ

ယခုဟောပြောမည့် တရားက “စစ်တပ်နှင့် သာသနာ သည် နိုင်ငံတော်၏ အားထားရာဖြစ်ကြောင်း” ဟူသော ခေါင်းစဉ်ကို အခြေတည်ထားတဲ့ တရားဖြစ်တယ်။ အဲဒီတရား ထဲမှာ အခဏ်း ၃-ခဏ်း ပိုင်းခြားလိုတယ်။ ပဌမအခဏ်းက “ရှေးသူတော်ကောင်းများနှင့် စစ်တပ်” ဒုတိယအခဏ်း က “စစ်တပ်နှင့် သာသနာကို လေးစားကြပုံ” တတိယ အခဏ်းကတော့ “စစ်သားများရဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရား” ၊ အဲဒီလို ၃-ခဏ်းပိုင်းခြားပြီး ဟောပြမယ်။

ရှေးသူတော်ကောင်းများနှင့် စစ်တပ်အကြောင်းကို
ပြသော ပဌမအခဏ်း

၁။ မိမိဘဝကို စဉ်းစားသင့်ကြောင်း

လူ့ဘဝထဲမှာပင် ယောက်ျားဘဝ မိန်းမဘဝ ရဟန်းဘဝ စစ်သားဘဝ စသည်ဖြင့် အမျိုးတူ အဖြစ်တူ ဘဝငယ်များ ကွဲပြားလျက် ရှိသေးတယ်။ ဘယ်သူမဆို “ငါ့ရဲ့ ဘဝဟာ အောက်တန်းမှာလား၊ အထက်တန်းမှာလား” ဆိုတာကို ပဌမ စဉ်းစားပြီး “ငါ့ထမ်းဆောင်ရမဲ့ တာဝန်တွေ ဘာများ ရှိသလဲ” လို့ ဒုတိယစဉ်းစားရမယ်။ မိမိဘဝဟာ အောက်တန်း

ကျနေသေးလျှင် အထက်တန်းရောက်အောင် ကြိုးစားရမယ်၊ အထက်တန်းရောက်ပြီး ဖြစ်လျှင်လဲ ထိုအဆင့်အတန်းနှင့် သင့်တော်သော တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နိုင်အောင် ကြိုးစားရလိမ့်မယ်။

ယခုအခါ “ရဲဘော်” လို့ခေါ်နေကြရတဲ့ တပည့်တို့ရဲ့ စစ်ဗိုလ်ဘဝ စစ်သားဘဝဟာ နိုင်ငံတော်၏ တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေရတဲ့ ဘဝဖြစ်သောကြောင့် အလွန်အထက်တန်းရောက်နေတဲ့ ဘဝဖြစ်ကြောင်းကို အမှန်အတိုင်း နားလည်စေချင်တယ်။ ရှေးမင်းကောင်း မင်းမြတ်များနှင့် ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ အလောင်းအလျာများလဲ မိမိကိုယ်တိုင် စစ်သား စစ်ဗိုလ်ဘဝနှင့်ဖြစ်စေ၊ စစ်တပ်ကို အဖော်သဟဲလုပ်၍ဖြစ်စေ နိုင်ငံတော်အကျိုး သာသနာတော်အကျိုးကို ရှက်ဆောင်ကာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှုပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်သွားကြတာတွေ တွေ့ရတယ်။

၂။ မဟော်သခင်အကြောင်း

ဒီနေရာမှာ အလွန်ထင်ရှားတဲ့ အလောင်းတော် မဟော်သခင်ကို စဉ်းစားကြည့်ကြစမ်းပါ။ ဝိဒေဟ တိုင်းပြည်ကြီးရဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအဖြစ်နဲ့ တိုင်းပြည်နှင့်တကွ တရုတ်ပါးသော မင်းတို့ကိုပင် ကယ်တင်ခဲ့တယ် မဟုတ်လား၊ ဇေဋ္ဌနီ ဗြဟ္မဒတ် မင်းက သွီးတော် ပဉ္စာလစန္ဒီနဲ့ ဖြားယောင်းပြီး ဝိဒေဟတိုင်းပြည်ကို အပိုင်စီးမယ်ကြံတုန်းက ဗိုလ်ချုပ်မဟော်သခင် ကိုယ်တိုင် ဥပင်လိုက်ကို ဖောက်ပြီး ပဉ္စာလစန္ဒီကို ဝိဒေဟရာဇ်လက်ထက် ကျော်ဖြတ်ဖမ်းဆီး လက်ထပ်ပေးလိုက်တယ်။

လက်ထပ်ပြီးလို့ လှေတော်ကြီးထွက်ခါနီးမှာ ဝိဒေဟရာဇ် မင်းက ကမ်းပေါ်မှာရပ်နေတဲ့ မဟော်သဓာကို “လှေတော် ပေါ်တက်ပြီး တခါတည်း လိုက်ခဲ့ပါလား”လို့ မိန့်တော်မူတဲ့ အခါ မဟော်သဓာက ပြန်၍သံတော်ဦးတင်တဲ့ စကားဟာ ဗိုလ်လုပ်သူတိုင်း မှတ်စရာကောင်းတယ်။

“စစ်တပ်ရဲ့ ရှေ့ဆောင်လုပ်တဲ့ သားတော်တို့လို ဗိုလ်ချုပ်က ကိုယ့်အောက်ငယ်သား စစ်သည်တော် များကို ရန်သူတို့အကြားမှာ ပစ်ထားခဲ့၍ ကိုယ်လွတ် ရုန်းသွားတယ်ဆိုတာ ထုံးစံမဟုတ်ပါ။ စစ်သည်တော် အားလုံးကို ရန်သူလက်တွင်းမှ လွတ်ကင်းအောင် ဆောင်ကြဉ်းပြီးမှ လိုက်ခဲ့ပါမည်။

အဲဒီစကား သံတော်ဦး တင်လိုက်တယ်။ ဘယ့်လောက် ဗိုလ်ချုပ်ပီသတဲ့ အလောင်းတော်လဲဆိုတာ စဉ်းစားကြတော့၊ အဲဒီအချိန်ဟာ ညဉ့်အခါဖြစ်လေတော့ မနေ့ကမှ ဝိဒေဟရာဇ် မင်းနှင့် အတူ ပါလာသော တချို့ စစ်သားတွေဟာ ခရီးပန်း ပြီး အိပ်ပျော်နေကြတယ်။ တချို့လဲ စားကြသောက်ကြနဲ့ ပျော်နေကြတယ်။ ၄-လ လုံးလုံး ဗိုလ်ချုပ်နှင့်အတူ ဥဒင်လိုက် ဖောက်ရာမှာပါတဲ့ ရဲဘော်တချို့လဲ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေကြရှာ တယ်။ ထိုစစ်သားအားလုံးကို ငဲ့ညှာပြီး ဘယ်သူ့ကိုမှ ပစ်၍ မထားခဲ့နိုင်ပါဘူးလို့ သံတော်ဦး တင်တော်မူတာ ဖြစ်တယ်။ ဘယ့်လောက် ဗိုလ်ချုပ်ပီသ သလဲ။

အဲဒီ အလောင်းတော် မဟော်သဓာနှင့် စပ်ပြီး သခံကား စာ ယူစေလိုတာက “စစ်ရဲ့ ဦးစီးခေါင်းဆောင် လုပ်နေကြတဲ့

ကြီးကြီးငယ်ငယ် စစ်ဗိုလ်များဟာ မိမိရဲ့ လက်အောက်ငယ် သားများကို အမြဲညွှာတာရတယ်။ စစ်သားဘဝ စစ်ဗိုလ်ဘဝ ဆိုတာ မဟော်သမာနှင့် မဟော်သမာကို ကူညီနေတဲ့ ရဲဘော် များရဲ့ဘဝမျိုး ဖြစ်လေတော့ တိုင်းပြည်ကို တကယ်ချစ်တဲ့ စိတ်နဲ့ တာဝန်ဆောင်ရမဲ့ ဘဝမျိုး ဖြစ်တယ်” ဆိုတာကို သခံဏ်းသာယူစေလိုတယ်။

၃။ ဗိမ္ဗိသာရမင်းနှင့် စစ်တပ်အကြောင်း

ဘုရား ကျောင်းဒကာဖြစ်တဲ့ ရာဇဂြိုဟ်ပြည့်ရှင် ဘုရင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းရဲ့ အကြောင်းကို ကြည့်ကြဦးစို့- ဗိမ္ဗိသာရမင်း တရားဟာ ဘုရားနှင့် ပဌမဆုံး တွေ့တုန်းကဘဲ သောတာပန် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီသောတာပန် မင်းတရားလဲ တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်တဲ့နေရာမှာ စစ်တပ်ကိုပင် အဖော်သဟဲလုပ်၍ အုပ်ချုပ်တာကို တွေ့ရတယ်။

အခါတပါး၌ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၏ အစွန်အဖျားမှာ သူပုန်ထတယ်။ အဲဒီအခါမှာ သောတာပန်ရှင်ဘုရင်ကြီးက စစ်တပ်ကို လွှတ်ရတယ်။ စစ်တပ်လွှတ်တဲ့အခါ အမိန့်ပေးတဲ့ စကားဟာ အလွန်မှတ်သားစရာ ကောင်းတယ်။ “ဂစ္ဆထ ဘဏေ၊ ပစ္စန္တ ဥစ္စနထ = အမောင်တို့ သွားချေကြ၊ သူပုန်ထ၍ ပျက်စီးနေတဲ့ အစွန်အဖျားရွာတွေကို စည်ကားအောင် စောင့်ရှောက်ချေကြ” တဲ့။

ကိုင်း....သောတာပန် ရှင်ဘုရင်ကြီး စကားသုံးနှုန်းပုံဟာ ဘယ်လောက်အပြစ်ကင်းသလဲ၊ စိတ်ထဲမှာလဲ ရွာတွေ ပျက်စီးနေတာ၊ လူတွေ အိမ်ခြေ ရာခြေ မတည်ဖြစ်နေတာကို ကြားရ

တော့ သနားကရုဏာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီကရုဏာကို အရင်းခံ ပြီးတော့ “လူတွေ နေနိုင် ထိုင်နိုင်အောင်၊ လယ်ယာများကို လုပ်ကိုင်နိုင်အောင် စောင့်ရှောက်ချေကြ” လို့ အမိန့်ပေးရ တာဘဲ။ သည်တော့ သောတာပန် ရှင်ဘုရင်ကြီးမှာ စစ်တပ်ကို အဖော်သဟဲလုပ်ပြီး တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်နေပေတဲ့ စိတ်မှာ ရော နှုတ်မှာရော ဘာအပြစ်မှ မရှိဘူးဆိုတာကို သင်ခန်းစာ တရပ်အဖြစ်ဖြင့် မှတ်သားစေလိုတယ်။

ဒီကိစ္စနှင့်စပ်၍ ဆက်ပြီး မှတ်သားစရာ ရှိသေးတယ်။ အဲဒီလို အမိန့်ကျလို့ သူပုန်ရှိရာဘက်သို့ စစ်တပ်ကြီးထွက်သွား ခါနီးမှာ အတော်ထင်ရှားတဲ့ တချို့စစ်သားကြီးတွေ ဘုန်းကြီး လုပ်သွားကြတယ်။ သူတို့အကြံက ဒီလိုတဲ့ - “သူပုန်အနှိမ် သွားတဲ့အခါ ငါတို့ရုံးလျှင် အသတ်ခံရမယ်။ ငါတို့ကနိုင်လျှင်လဲ သူတို့ကို သတ်ခဲ့ရလို့ အကုသိုလ်များမယ်။ သည်တော့ ၂-မျိုး လုံး အကျိုးမများဘူး။ ဘုန်းကြီးလုပ်မှတ် တော်မယ်” လို့ ကြံကြသတဲ့။

ဒီအကြောင်းကို စစ်ဗိုလ်ကြီးများက သိ၍ ရှင်ဘုရင့်ထံ သံတော်ဦး တင်တဲ့အခါ ရှင်ဘုရင်က “ဒီလိုအမှုအတွက် ဥပဒေ ဘယ်လိုရှိသလဲ” လို့ တရားသူကြီးများကို မေးတယ်။ ရဟန်း ပြုတဲ့ ကိစ္စမှာ ၁ နံပါတ် အရေးကြီးသူဟာ ထိုရဟန်းသစ်ကို မိဘသဘွယ် ကြည့်ရှု စောင့်ရှောက်ရမဲ့ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ဖြစ် တယ်။ ၂-နံပါတ် အရေးကြီးသူက ကမ္မဝါစာရွတ်ဖတ်တဲ့ ဆရာ ဖြစ်တယ်။ ၃-နံပါတ်ကတော့ ရဟန်းပြုကိစ္စမှာ သဘောတူ ပါဝင်ကြတဲ့ သံဃာများ ဖြစ်ကြတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ၁-နံပါတ်

ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာကို ဦးခေါင်း ဖြတ်ထိုက်ပါတယ်။ ၂-နံပါတ် ကမ္မဝါစာ ဆရာကို လျှာထုတ် ပစ်ထိုက်ပါတယ်။ ၃-နံပါတ် သံဃာကို နံရိုးတဝက်ကျိုးအောင် ချိုးထိုက်ပါတယ်။ အဲဒီလို သံတော်ဦးတင်ကြသတဲ့။

သောတာပန် ရှင်ဘုရင်ကြီးဟာ သာသနာတော်ကို ထိခိုက် မဲ့ ဒီဥပဒေကို ကြားတော့ ဘုရားထံသွား၍ စစ်သားတချို့ ဘုန်းကြီးလုပ်မှုနှင့်တကွ ဥပဒေကိုပါ လျှောက်ပြီး နောက် နောင်အခါ သာသနာမကြည်ညိုတဲ့ မင်းများလက်ထက်မှာ အနှောင့်အရှက်တွေ့မှာစိုးလို့ “မင်းမှုထမ်းများကို ရဟန်းပြုခွင့် ပေးတော်မမူဘို့ရန်” တောင်းပန် လျှောက်ထားရှာတယ်။

အဲဒီလို လျှောက်ထားတဲ့အခါ ဗုဒ္ဓမြန်စွာကလဲ (“ရဟန်း ပြုတဲ့ကိစ္စဟာ ကုသိုလ်ရတဲ့ အလုပ်ပဲ၊ ဘာဖြစ်လို့ ရဟန်း ပြုခွင့်မပေးဘဲ နေရမှာလဲ” ဟု ငြင်းပယ်တော်မမူဘဲ) “ယနေ့က စပြီး မင်းမှုထမ်းဟူသမျှကို (ဆိုင်ရာအရာရှိများ၏ ကျေးကျေး နပ်နပ် ခွင့်ပြုချက်မရလျှင်) ရှင်ရဟန်း ပြု-ပပေးရ၊ ပြုပေးသော ဆရာမှာ မကောင်းသောအလုပ်ကို လုပ်ရာ ရောက်သဖြင့် ဒုက္ကဋ္ဌ အာပတ် သင့်စေ” ဟု သိက္ခာပုဒ် ဥပဒေဟရပ်ကို ပညတ်တော် မူလိုက်ရတယ်။

ဒီအကြောင်းနှင့် စပ်၍ သင်ခန်းစာ ယူစရာတွေ အများဘဲ ရှိတယ်။ အရေးကြီးတဲ့အခါမှာ စစ်တပ်က ထွက်ပြေးပြီး ဘုန်း ကြီးလုပ်ကာ လူပါးဝတာကို ဘယ်သူမှ မကျေနပ်ဘူးဆိုတာ ထင်ရှားတယ်။ သောတာပန် ဘုရင်ကြီးရဲ့ တိုင်းပြည်မှာ “ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကို ဦးခေါင်း ဖြတ်ထိုက်တယ်” စသည်ဖြင့်

ဥပဒေပြုတဲ့ အမတ်တွေဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မဟုတ်ကြောင်းလဲ ထင်ရှားတယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကလဲ သာသနာမှာ ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ဘယ်ကိစ္စကို မြင်တော်မူလျှင် (ကုသိုလ်ရမည့် ကိစ္စပင် ဖြစ်သော်လဲ) အစိုးရနှင့် မဆန့်ကျင်တာကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ လိုလား တော်မူတဲ့ အကြောင်းလဲ ထင်ရှားတယ်။ အဲဒီ အကြောင်း အားလုံးကို စုပေါင်းပြီး သင်ခဏ်းစာတရပ် မှတ်စေလိုတယ်။

၄။ ဓမ္မာသောကမင်းအကြောင်း

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မင်းများတွင် အထင်အရှားဆုံး ဖြစ်တဲ့ သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးကို ကြည့်ဦးမလား။ ဘုန်း လက်ရုံး အင်အားဖြင့် ဇမ္ဗူဒိပ်ခေါ်တဲ့ ဣန္ဒိယတဝှမ်းလုံးကို သိမ်းကျုံး လွှမ်းမိုးပြီး တရားမင်းကြီးအဖြစ်နဲ့ အုပ်စိုးနိုင်ခဲ့တယ်။ အဲဒီ အုပ်စိုးတဲ့နေရာမှာ (လက်ညှိုးညွှန်ရာ ရေဖြစ်ရတယ် ဆိုတာ မျိုးလို) ဘုန်းတန်ခိုးချည်းမမှတ်ကြနဲ့။ စစ်တပ်ကလဲ စွမ်းရည် သတ္တိနှင့် ဘုရင့်အပေါ်မှာ သစ္စာရှိလို့သာ အုပ်စိုးနိုင်တာ ဖြစ် တယ်။ အဲဒီလို အုပ်စိုးပြီး သာသနာတော်အကျိုး ရွက်ဆောင် ပုံကိုတော့ မပြောနှင့်တော့။ အိမ်ရှေ့မင်းအရာကို မှန်းထားတဲ့ သားတော် မဟိန္ဒမင်းသားနှင့် သွီးတော် သံဃမိတ္တာကိုပင် သာသနာတော်တိုင်း သွင်း၍ ရင်းရင်းနှီးနှီး ချီးမြှောက်တော် မူတယ်။ တိုင်းသူပြည်သားတွေ တရားမျှတအောင် တရားစာ ကျောက်တိုင်တွေ အနံ့အပြားစိုက်ထူကာ ဘာသာရေးကိုလဲ ကြိုးစားတော်မူခဲ့တယ်။

ယခု မြန်မာနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ သာသနာတော်ဟာ ထိုမဟိန္ဒ မထေရ်မှ ဆက်သွယ်လာတဲ့ သာသနာတော်ဘဲ။ အကယ်၍

ဓမ္မာသောကမင်းမှာ ဘုန်းတန်ခိုးနှင့် စစ်တပ်အင်အား နည်းပါးခဲ့ပါမူ ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံ၌ သာသနာ ရှိကောင်းမှ ရှိမယ်၊ ဒါ့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ လက်ရှိ သာသနာတော်ဟာ ဟို ဓမ္မာသောကမင်းရဲ့ စစ်တပ်နှင့် အဆက်အသွယ်မကင်းဘူး ဆိုလျှင် မှားမယ်မထင်ဘူး၊ ဒါ့ကြောင့် အားလုံးသော စစ်ဗိုလ် စစ်သားတွေမှာ သာသနာကို စောင့်ရှောက်လိုတဲ့စိတ်လဲ အမြဲ ရှိစေလိုတယ်။

၅။ ဒုဠဂါမဏိမင်းနှင့် သာသနာ

သီဟိုဠ်ကျွန်း ဒုဠဂါမဏိ အဘယမင်းကို ကြည့်ကြစမ်းပါ။ သူရဲကောင်း ဗိုလ်မှူးတကျိပ်နဲ့အတူ သာသနာ ပြုလိုသော ဇောဖြင့် ရန်သူများကို သုတ်သင်ခဲ့ရှာတယ်။ ထိုမင်းအတွက်မှာ သာသနာစိတ်နှင့် စစ်စိတ်ကို ခွဲမရအောင် တွဲနေတယ်။ သူ့စွဲ ကိုင်သော လုံ့မှာပင် ဘုရားဓာတ်တော်ကို ဌာပနာထားသတဲ့။ သူ သစ္စာဓိဋ္ဌာန်လေ့ရှိတဲ့ စကားမှာလဲ “မိမိချမ်းသာရေး အတွက် ကြိုးစားခြင်း မဟုတ်ပါ။ ဘုရားသာသနာတော်ကို ခိုင်မြဲစွာ တည်စေလိုသောကြောင့်သာ ကြိုးစားခြင်း ဖြစ်ပါသည်” ဟု သစ္စာပြုလေ့ရှိတယ်။

အခါတပါး၌ စစ်တိုက်ထွက်ခါနီးမှာ ကျောင်းတိုက်ကြီး သို့သွား၍ သံဃာတော်များကို ပင့်သွားလိုကြောင်း လျှောက်သတဲ့။ လျှောက်ပုံက- ဘုရားသာသနာတော် ထွန်းပစိမ့်သော ငါ ဂင်္ဂါတဘက်သို့ သွားရပါမည်။ ရဟန်းတော်များကို ဖူးမြင်နေရခြင်းသည် ဒကာတော်မှာ မင်္ဂလာ ဖြစ်ပါသည်၊ ဘေးရန် အစောင့်အရှောက်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်

မပြတ် ဖူးမြင်၍ အလှူဒါနပြုဘို့ရာ ရဟန်းတော်များကို ပင့်သွားလိုပါသည်။ ဤသို့ လျှောက်သည့်အခါ ဆရာတော်မထေရ်ကြီးများက အရွယ်ကောင်းကောင်း ရဟန်းငါးရာကို ထည့်လိုက်တော် မူကြသတဲ့။

ဒီနေရာမှာ သင်ခဏ်းစာ ယူစေလိုတာက “ဘယ်မြို့ ဘယ်ရွာမဆို မိမိတို့စစ်တပ် ရောက်နေတဲ့ နေရာတိုင်းမှာ ရဟန်းသံဃာများ တွေ့နိုင်ပါတယ်။ ထိုသို့တွေ့ရာ၌ ရဟန်းတော်များနှင့် သင့်တင့်ညီညွတ်စွာ ဆက်ဆံကြစေလိုတယ်။ အကယ်၍ အနေအထိုင်မှာ မကျေနပ်စရာ တွေ့လျှင်လဲ အခါကောင်းတုံတန့်မှာ သာသနာတော် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်အောင် ငါတို့ ရွက်ဆောင်မယ်” လို့ အဓိဋ္ဌာန်ပြုခဲ့ပါ။ ပြီးတော့-မည်သည့်ဘာသာဝင်မဆို ဆိုင်ရာဘာသာဝင်များ၏ အဆောက်အဦများကိုလဲ စွမ်းနိုင်သမျှ လေးစားကြပါ။

ပြီးတော့ ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းရဲ့ ဗိုလ်မှူးကြီး တကျိပ်ထဲမှာ အဘယသူရဲကောင်းကြီး ပါတယ်။ စစ်ကိစ္စအားလုံး ပြီးဆုံး၍ သူရဲကောင်းကြီးတို့အား ရာထူးပေးတဲ့အခါ အဘယ သူရဲကောင်းကြီးက ရာထူးမယူဘဲ “ကိလေသာစစ်ပွဲ၌ ဝင်နဲ့ဘို့ကိစ္စရှိပါသေးကြောင်း” သံတော်ဦးတင်ကာ ရဟန်းပြု၍ ရဟန္တာဖြစ်တော်မူတယ်။ ဒီနေရာမှာလဲ သင်ခဏ်းစာ ယူစေလိုတာက “စစ်ပွဲပေါင်း များစွာကို ဝင်နဲ့ခဲ့တဲ့ ဗိုလ်မှူးကြီးတယောက်လဲ ရဟန္တာဖြစ်နိုင်သေးတယ်” ဆိုတာဘဲ။ နောက်၌ပြုမဲ့ စစ်သားများရဲ့ ကိုယ်ကျင့်အခဏ်းမှာလဲ ဒီ အဘယဗိုလ်မှူးကြီးကို ပြန်၍ အမှတ်ရစေလိုတယ်။ ကိုင်း ကိုင်း ဒီမျှလောက်နဲ့ဘဲ ရှေး သူတော်ကောင်းများနဲ့ စစ်တပ်အကြောင်းကို ရပ်ပြီး

“စစ်တပ်နှင့် သာသနာကို နိုင်ငံက လေးစားပုံအကြောင်း”
ဆက်ကြဦးစို့။

စစ်တပ်နှင့် သာသနာကို လေးစားပုံပြသော ဒုတိယအခန်း

ဘုန်းကြီးတို့ မြန်မာနိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားတွေဟာ သာသနာတော်ကို လေးစားသလို စစ်သားများကိုလဲ အလွန်လေးစားကြတယ်။ မြန်မာရာဇဝင် အစောင်စောင်မှာ အချောင်သမား ရှင်ဘုရင်များထက် မိမိကိုယ်တိုင် တိုက်ခံ ခိုက်ခံသော ဗိုလ်ချုပ် ရှင်ဘုရင်များက သာ၍ ထင်ရှားခဲ့တယ်။ အနော်ရထာ၊ ဘုရင့်နောင်၊ အလောင်းမင်းတရားကြီး ဦးအောင်ဇေယျတို့ လက်ထက်မှာ နိုင်ငံတော် အလွန်ကျယ်ပြန့်ခဲ့တယ်။ အနော်ရထာမင်းဟာ သူကိုယ်တိုင် စစ်ဗိုလ်ဟုတ်-မဟုတ် မသိရသော်လဲ သူ၏လက်အောက်က ကျန်စစ်သား စသော ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေ ရှိလို့ နိုင်ငံတော်ကို ချဲ့ထွင်နိုင်ခဲ့တယ် မဟုတ်လား။

တပင်ရွှေထီးရဲ့ နောင်တော်လို့ခေါ်ကြတဲ့ “ဘုရင့်နောင်” မင်းကတော့ သူကိုယ်တိုင် ဗိုလ်ချုပ်ဘဲ။ အလောင်းမင်းတရားကြီး ဦးအောင်ဇေယျကတော့ အောက်ခြေကစ၍ တိုက်ခိုက်ပြီး တိုးတက်ရတဲ့ တကယ့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးပေါ့။ အဲဒီလို ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေ ထွန်းကားတဲ့ခေတ်မှာ တိုင်းပြည် ကျယ်ဝန်းလာခဲ့တာဘဲ။ အဲဒီ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေကို ယခုထိအောင် တိုင်းပြည်က လေးစားနေတာဘဲ။ ရှင်ဘုရင် မဟုတ်သော်လဲ တိုင်းပြည်ကို အဟုတ်ချစ်ပြီး သတ္တိရှိတဲ့ မင်းကြီးရန်နောင်တို့ မင်းကြီးဗန္ဓုလတို့ကိုလဲ တိုင်းပြည်က ယခုတိုင် လေးစားလျက် ရှိသေးတယ်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ပြည်သူ့ အသိ

ဟို ရှေးကအကြောင်းတွေကို ထားလိုက်ပါဦး၊ မကြာမီက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို လူတွေရိုသေတာ ဘာအရှိန်လဲ၊ တိုင်းပြည်ကို အဟုတ်ချစ်၍ ရိုးသားဖြောင့်မတ်သော ဗိုလ်ချုပ်ဆိုတဲ့ နာမည်ရဲ့ အရှိန်ဘဲ၊ သူ့ကို တိုင်းပြည်က ဘယ်လိုသိနေသလဲ၊ အင်္ဂလိပ်ကို တော်လှန်ဘို့ ဂျပန်ကိုသွားတယ်၊ နောက် ဂျပန်တွေကို ခေါ်လာပြီး မတရားဘူးထင်တဲ့ ဂျပန်တွေကို တိုက်ထုတ်ပြန်တယ်၊ နောက် အင်္ဂလိပ်တို့ထံမှ လုံးဝလွတ်လပ်ရေးကို တောင်းတယ်၊ မရလျှင် ချမယ်လို့လဲ အသံထွက်လာတယ်၊ မှန်မှန်ပြောတယ်၊ ကိုယ်ကျင့်ကောင်းတယ်၊ မည်သူ့ အပေါ်မှာမဆို ဖြောင့်မတ်တယ်၊ နိုင်ငံရေးတွင် နိုင်ငံအကျိုးကြည့်ပြီး မည်သူ့ကိုမဆို ပေါင်းနိုင်တယ်၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်တဲ့ သဘော မရှိဘူး၊ အဲဒီအချက်အားလုံး စုပေါင်း၍ သတ္တိကောင်းသော ဗိုလ်ချုပ်လို့ တိုင်းပြည်က သိနေကြတယ်။

တိုင်းပြည်က ဗိုလ်ချုပ်တို့လိုလူကိုမှ လေးစားတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ တိုင်းပြည်ကိုအဟုတ်ချစ်ပြီး အချက်ကျကျ ရွက်ဆောင်ပေးလျှင် သာမန်စစ်သားကိုလဲ လေးစားတာဘဲ၊ မကြာမီက မန္တလေးမှာ သူပုန်ဝင်လာတော့ ရဲဘော်တွေ အစိုးရစစ်တပ်နဲ့ ပေါင်းပြီး သူပုန်ကို တိုက်ထုတ်ကြတယ်၊ အဲဒီ အချိန်မှာ မြို့သူ မြို့သားတွေ နှုတ်ဖျားက “ရဲဘော်” ဆိုသော စကားချည့် ထွက်လာတာဘဲ၊ ဘယ်လောက် ကြည်ညိုလိုက်ကြသလဲဆိုတာ စဉ်းစားကြတော့၊ ယခုပြောခဲ့တဲ့ အချက်တွေကို ထောက်ပြီး တိုင်းသူ ပြည်သားတွေဟာ သာသနာတော်ကို လေးစားသလို စစ်တပ်ကိုလဲ လေးစားကြပါတယ် ဆိုတာကို

သိစေလိုတယ်၊ သာသနာနှင့် စစ်တပ်ကို ဘာကြောင့် လေးစားကြသလဲဆိုတာ ထင်ရှားအောင် တတိယအခန်း ဆက်ကြဦးစို့ရဲ့။

စစ်သားများ၏ ကိုယ်ကျင့်ကိုပြသော တတိယအခန်း

၁။ ကြောင်းကျိုး ဝေဘန်မှု

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ တရားတော်မှာ ဘယ်နေရာမဆို အကြောင်းနှင့် အကျိုးကို ဆက်စပ်ဝေဘန်လေ့ရှိတယ်။ အကြောင်းမရှိဘဲ ဘာမှ မဖြစ်ဘူး၊ စစ်တပ်နှင့် သာသနာကို နိုင်ငံက လေးစားခြင်းဟာ (အလေးပြုခံရမှု) အကျိုး ဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ “ဘယ် အကြောင်းကြောင့် အလေးပြုခံရသလဲ” လို့ အကြောင်းကို ရှာရလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် သာသနာတော် အလေးပြုခံရခြင်း၏ အကြောင်းကို ပဌမ ရှာကြစို့။

အနော်ရထာမင်း လက်ထက်က အရည်းကြီး ဂိုဏ်းသားတွေ မတရားဩဇာပေးနေတာကို မင်းနှင့်တကွ တိုင်းပြည်က ရွံ့မုန်းနေတုန်းမှာ သထုံပြည်က အရှင်အရဟံ ကြွရောက်လာတယ်။ ထို့နောက် အရှင်အရဟံနှင့် သဘောတူ ရဟန်းတော်များ ဆက်ကာဆက်ကာ ကြွလာကြတယ်။ အဲဒီ ရဟန်းတော်များက အရည်းကြီး ဂိုဏ်းသားတွေထက် အနေ အထိုင် အကျင့်သိက္ခာ ပြောဟောဆုံးမပုံမှစ၍ သာချင်တိုင်း သာနေလေတော့ မင်းနှင့်တကွ တိုင်းသူပြည်သားက အရည်းကြီး ဂိုဏ်းသားတွေကို ဖယ်ရှားပြီး အရှင်အရဟံ စသော ရဟန်းတော်များကို စိတ်ပါလက်ပါ လေးစားလာကြတယ်။ ထို့နောက် ရဟန်းတော်များက ဘုရားတရားတော်မှ လူတို့နှင့်

သင့်လျော်ရာကို ထုတ်ဖော် သင်ပြကြသဖြင့် ထိုခေတ်က လူများရဲ့ တိုးတက်လာသော ယဉ်ကျေးမှုတွေဟာ သာသနာတော်မှ အများအပြား ရခဲ့ကြတယ်။

ဒီနောက် တချို့ ရဟန်းတော်များက ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ကိုသာ ကျင့်တော်မူကြ၍ တချို့ ရဟန်းတော်များကမူ ကလေးများကိုပင် ယဉ်ကျေးလိမ္မာမှု (ဂဏန်းသင်္ချာစသော) တတ်သိနားလည်မှုများကိုပါ သင်ပြပေးကြတယ်။ အဲဒီ သင်ပြမှုအတွက် မြန်မာဘုရင် အဆက်ဆက်က ဘုရင်နှင့်တကွ မှူးကြီး မတ်ကြီးတွေဟာ ဘုန်းကြီးကျောင်းထွက်ချည်း ဖြစ်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီလို လောကကြီးပွားကြောင်းကို သင်ပြပေးတဲ့ အပြင်၊ နောင်သံသရာရေးကိုလဲ ယဉ်ကျေးအောင် ဟောပြော ဆုံးမလို့ တိုင်းသူပြည်သားတွေ လူတော်လူကောင်း အများအပြား ဖြစ်နေကြတယ်။

ဒီတော့ “ရဟန်းတော်များ၏ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ကောင်းခြင်း၊ ဒီဘဝ၊ နောက်ဘဝ ၂-၄ နှစ် ကြီးပွားချမ်းသာကြောင်း နည်းလမ်းကို တိုင်းသူပြည်သားအား သင်ပြ ဟောပြောပေးခြင်းသည် အကြောင်း၊ တိုင်းသူပြည်သား၏ ရိုသေလေးစားမှုကို ခံယူရခြင်းသည် အကျိုး၊ အဲဒီလို အကြောင်းနှင့် အကျိုး ထင်ရှားရော မဟုတ်လား၊ ဒီလို နားလည်လျှင် အကြောင်း ကောင်းသလောက် အကျိုး ကောင်းသလို၊ အကြောင်း ညံ့လျှင်လဲ အကျိုး ညံ့မှာဘဲ” ဆိုတာ သိရမယ်။

ယခုအခါ သာသနာတော်ကို ရှေးခေတ်ကလို မလေးစားတော့ဘူး။ “ရိုသေလေးစားမှု အကျိုးဟာ လျော့လာပြီ”

လို့ ဆိုလိုတယ်။ လျော့ရခြင်း၏အကြောင်းကို စဉ်းစားပြန်
တော့—ယခု ရဟန်းတော်များရဲ့ ကိုယ်ကျင့် သိက္ခာဟာ
အမှန်အတိုင်း ဝန်ခံရလျှင် များသောအားဖြင့် ရှေးက
ရဟန်းတော်များကို မမှီတော့ဘူး။ ဒီဘဝအတွက် အထက်
တန်း ရောက်အောင် ကြိုးပိုးရေးကိုလဲ ဘုန်းကြီးကျောင်းက
(အများအားဖြင့်) မပေးနိုင်တော့ဘူး။ အဲဒီလို အကြောင်းက
ညံ့လာသည့်အတွက် ရိုသေလေးစားမှု အကျိုးလဲ ညံ့လာ
ရတော့တာဘဲ။ ဒီတော့ သာသနာတော်မှာ ရိုသေလေးစားမှု
အကျိုး တိုးတက်လာစေလိုလျှင် ယခင်အကြောင်း ၂-မျိုး
ကိုပင် တိုးလာအောင် ကြိုးစားရလိမ့်မယ်။ ဒီအချက်ကို
သာသနာတိုးတက်စေလိုသော စိတ်ရှိတဲ့ ရဲဘော်တပည့်များ
သတိထားခဲ့ကြပါ။

နိုင်ငံက စစ်သည်တော်တပ်သားတွေကို လေးစားခြင်း၏
အကြောင်းကို စဉ်းစားကြစို့။ အနော်ရထာ စသော ရှေးမင်း
ကောင်းတို့ လက်ထက်ကပင် နိုင်ငံတော် တိုးတက်အောင်
လုံခြုံအောင် စစ်တပ်က စောက်ရှောက်ခဲ့ပုံမှာ ယခုအထိ
ထင်ရှားနေတယ်။ ပြီးတော့—“ များစွာသော စစ်သား
တွေဟာ ဆွေမျိုးဉာတိ သားမယားနှင့် ခွဲပြီး နိုင်ငံတော်
တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေရှာကြတယ်၊ အနစ်နာခံစရာရှိလျှင်
သူတို့ပင် အနစ်နာ ခံရှာကြတယ်” လို့ စဉ်းစားပြီး စစ်သား
တွေ အပေါ်မှာ သနားညှာတာကြတယ်။ ဒါ့ကြောင့် “စစ်
သားဆိုလျှင် တိုင်းပြည်၏ အကျိုးကို အသက်ပေး၍ ထမ်း
ဆောင်နေကြသည်” ဟု နားလည်နေခြင်းသည် အကြောင်း၊

စစ်သားတို့ကို လေးစားခြင်းသည် အကျိုး” ဟု အကြောင်းအကျိုး ထင်ရှားရော။

တချို့က စစ်သားကို ကြောက်လို့ လေးစားတာ ရှိသေးတယ်။ အဲဒီ ကြောက်လို့ လေးစားတာကိုတော့ မောင်တို့တတွေ အသားမယူလေနဲ့၊ မကောင်းသော လေးစားခြင်း ဖြစ်တယ်။ ကိုင်းကိုင်း— “တိုင်းပြည်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခြင်းဆိုတဲ့ အကြောင်းကောင်းလို့ လေးစားခံရခြင်း အကျိုး ရလျှင် အကြောင်းမကောင်းတဲ့အခါ မလေးစားခြင်း အကျိုး ကိုလဲ ရမှာဘဲ” ဆိုတာကို အပြန်အလှန် နားလည်ကြ။

ဥပမာ အနေအားဖြင့် ပြောရလျှင်— ကျေးရွာတရွာမှ လုလင်တယောက်ဟာ တိုင်းပြည်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်လို၍ စစ်တပ်ထဲမှာ ထမ်းဆောင်နေတယ် ဆိုကြစို့။ အဲဒီ သူငယ်ကို ထိုရွာနဲ့ တနယ်လုံးက လေးစားကြမယ်။ ထိုသူငယ်ရဲ့ မိဘဆွေမျိုး သားမယားတို့ကိုလဲ လေးစားကြမယ်။ ဘယ်သူကမှ မတရား လုပ်ငံ့မယ် မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီလို စစ်သားတယောက်ရဲ့ ကောင်းသော အရှိန်ဟာ ဆွေမျိုးအားလုံးရဲ့ ခိုကိုးရာ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ထိုစစ်သားဟာ တာဝန်မကျေလို့ စစ်တပ်က ထုတ်ပစ်လိုက်ရတယ်၊ သို့မဟုတ် ထွက်ပြေးတယ်ဆိုလျှင် မိဘဆွေမျိုးနှင့် သားမယားတွေပါ အရှိန်အဝါပျက်ပြီး နေရာတိုင်းမှာ မျက်နှာငယ်ရတော့တာဘဲ။ ဒါ့ကြောင့် တိုင်းပြည်က လေးစားမှုဆိုတဲ့ အကျိုးတရား မပျက်ပြားအောင် စစ်သားတိုင်း ရှိသင့်သော ကိုယ်ကျင့်တရားအကြောင်းများကိုလဲ ကြိုးစား၍ ထိန်းသိမ်းကြစေလိုတယ်။

၂။ ကိုယ်ကျင့်ပြုပြင်ရေး

ဘုန်းကြီးတို့ မြန်မာလူမျိုးများက “သင်္ခါရဘဲ ပျက်မှာ ပေါ့” လို့ သုံးစွဲနေကြတယ်။ ဘုန်းကြီးကတော့ “သင်္ခါရဘဲ ပြုပြင်လိုက်ရလျှင် ရတာပေါ့” လို့ (လောကီကြီးပွားရေးမှာ) သုံးစွဲစေချင်တယ်။ [အကြောင်းတရားတွေ ပြုထားလို့ ဖြစ်သမျှ အကျိုးကို “သင်္ခါရ” လို့ ခေါ်တယ်။] ဒီတော့ အကြောင်းကောင်းလေ အပြုအပြင် ကောင်းလေ သင်္ခါရဖြစ်တဲ့ အကျိုးတရား ကောင်းလေဘဲ။ ဒါ့ကြောင့် စစ်သားများကို ကျန်းမာရေးနှင့်တကွ ကိုယ်ကျင့်ကောင်းအောင် ပြုပြင် ပေးရမယ်။ နိုင်ငံခြားစစ်တပ်နှင့်လူအင်အားလက်နက်အင်အား ကွာခြားစေကာမူ တယောက်ချင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် အောက်ကျနေမှာ မခံချင်ဘူး။ ဘယ်နေရာကမှ အောက်မကျစေချင်ဘူး။

ကျန်းမာရေးကို အမြဲလေ့ကျင့်ကြပါ။ ကျန်းမာရေးနှင့် ဆန့်ကျင်တဲ့ အပျော်အပါး အားကြီးမှုကို ရှောင်ကြပါ။ စစ်ယူနီဖောင်းကို ဝတ်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် “ငါဟာ အရပ်သား မဟုတ်၊ စစ်သားဘဲ” ဆိုတာကို သတိထားလိုက်ပါ။ ယူနီဖောင်းဝတ်ပြီး လမ်းသွားတဲ့အခါ တောင့်တောင့်တင်းတင်း သွားပါ။ ယူနီဖောင်းဝတ်ပြီးတော့ အိမ်ကြို အိမ်ကြားမှာ လယ်မနေပါနှင့်။ ငါ စစ်သားဘဲဆိုတဲ့ မာနနှင့် အရပ်သူ အရပ်သားကို မစော်ကားပါနှင့်။ ဘုန်းကြီးတို့ သင်္ကန်းဝတ်တပါး မတော်မတရား လုပ်နေတာကို မြင်လျှင် “ဘုန်းကြီး တွေဟာ၊ ဘုန်းကြီး တွေဟာ” လို့ ဘုန်းကြီးကောင်းတွေပါ အကဲ့ရဲ့ခံရသလို ယူနီဖောင်းဝတ် စစ်သား

တယောက် မကောင်းလျှင် စစ်သားအားလုံးပင် အကဲ့ရဲ့ခံရ ပါလိမ့်မယ်။

ပြီးတော့-ယူနီဖောင်းဝတ်ထားတဲ့အခါမှာ စကားအပြော ကိုလဲ ယဉ်ယဉ် ကျေးကျေး ပြောတတ်ဘို့ အလေ့လုပ်ကြပါ။ စစ်သားဆိုလျှင် နဂိုရ်ကကြောက်နေကြတဲ့သူတွေကို ထန်ထန် မာမာပြောလျှင် ကြောက်ရာက မကြည့်ချင်အောင် ရှုံ့မှန်း လာမှာ စိုးရပါတယ်။ ချိုချိုသာသာ ပြောလျှင်တော့ မှန်းမဲ့ အစား အားကိုး ချစ်ခင် လာပါလိမ့်မယ်။ စိတ်ကလဲ “ငါဟာ လူအများရဲ့ ကြောက်စရာ ရှုံ့မှန်းစရာ မဖြစ်စေဘဲ အားကိုး စရာ ဖြစ်စေရမယ်” လို့ အမြဲသတိထားကာ ဘယ်နေရာမဆို ကယ်ဆယ်ဘို့ကိုသာ ရှေးရှုကြပါ။

ပြီးတော့-တချို့စစ်သားများမှာ မိမိကို အားကိုးနေတဲ့ မိဘ သားမယားများနဲ့ ဝေးကွာပြီး နေရပါလိမ့်မယ်။ ထိုမိဘ သားမယားများကို ထောက်ပံ့ဘို့ တာဝန်ရှိလျှင်လဲ မှန်မှန် ထောက်ပံ့ကြပါ။ ထောက်ပံ့နိုင်အောင်လဲ ချွေတာသုံးစွဲကြပါ။ အထောက်အပံ့ မှန်မှန် ရတဲ့ မိဘများက သားကလေးကို ကျေးဇူးတင်ပြီး “ငါ့သားကြီး ဘေးရန်ကင်းကွာ အသက် ရှည်ပါစေ” လို့ အမြဲ ဆုတောင်းမေတ္တာ ပို့သကြပါလိမ့်မယ်။ မိမိရဲ့ဇနီးနှင့်သားသွီး ကလေးများလဲ မိမိ၏အထောက်အပံ့ ကြောင့် မျက်နှာမငယ်ရပဲ စိတ်ချမ်းသာစွာ နေနိုင်ကြ ပါ လိမ့်မယ်။ ဒီလိုမှ အထောက်အပံ့မပေးနိုင်လျှင် အားလုံး မျက် နှာငယ်ပြီး “ဘသူဟာ စစ်ထဲလိုက်သွားလို့ သူရဲသားမယား တွေ ငတ်နေပါပကော” လို့ ပြောစရာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

၃။ စစ်ဗိုလ်များ၏ နာယကဂုဏ်

မည်သည့်နေရာမှာမဆို အများ၏ ခေါင်းဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို “နာယက” လို့ ခေါ်တယ်။ စစ်တပ်အစိတ်အပိုင်းကို အုပ်ချုပ်သူက စ၍ ဗိုလ်ချုပ်အထိဟာ ‘လက်အောက် ငယ်သားများ’ ရဲ့ နာယကချည်း ဖြစ်ကြတယ်။ ထိုနာယကများ၏ ဂုဏ်အင်္ဂါကို ကျမ်းစာတို့၌ ၆-မျိုး ပြထားတယ်။

- (၁) မော-သည်းခံခြင်း၊
- (၂) ဇာဂရိယ-နိုးနိုးကြားကြားရှိခြင်း၊
- (၃) ဥဋ္ဌာန-အသိဉာဏ် ပါသော ထ ကြ လုံ့လ ဝီရိယ ရှိခြင်း၊
- (၄) သံဝိဘာဂ-ခွဲဝေပေးလေ့ရှိခြင်း၊
- (၅) ဒယာ-သနားညွှာတာခြင်း၊
- (၆) ဣက္ခဏာ-ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ခြင်း။

၁မာ။ ။ဗိုလ်လုပ်သူတိုင်း ငယ်သားများကို စောစောက တင်ကြို၍ အမှားမရှိရအောင် သတိပေးရမယ်။ သတိပေးထားလျက် မတော်တဆ အမှားတွေလျှင် “မိမိလို အရည်အချင်းမရှိသေး၍ ငယ်သား ဖြစ်နေတာဘဲ” လို့ သဘော ထားပြီး သည်းခံရမယ်။ နောင် မမှားရအောင် ကြိတ်တည်းစွာ သတိပေးရမယ်။

ဇာဂရိယ။ ။ဗိုလ်လုပ်သူဟာ အအိပ်ကြီးလို့ မတော်ဘူး။ နိုးနိုး ကြားကြား ရှိစေရမယ်။ ကိုယ်ကတော့ အအိပ်ကြီး ပြီးမှ အသိပေးတွေကိုတော့ မအိပ်မနေကြိုးစားစေလျှင် ငယ်သား မှားမှားတရားဘူး ထင်လာမှာဘဲ။

ဥဋ္ဌာန။ ။ ဆိုင်ရာကိစ္စ၌ နားလည်မှု ဉာဏ်ပညာနှင့် ထထ
 ကြကြ လုံ့လဝီရိယလဲ ရှိစေရမယ်။ ဉာဏ်ပညာမရှိ
 လုံ့လဝီရိယ မရှိသော ခေါင်းဆောင်ကို ဘယ်ငယ်သားကမှ
 မလေးစားချင်ဘူး။

သံဝိဘာက။ ။ အစားအဝတ်မှစ၍ ငယ်သားများကို ခွဲဝေ
 ပေးလေ့ရှိရမယ်။ ဗိုလ်ကတော့ ခမ်းခမ်း နား
 နား စားသောက် နေထိုင်ပြီး ငယ်သားတွေ အငတ်ငတ်
 အပြတ်ပြတ် ဖြစ်နေလျှင် ဘယ်နေရာမှာမှ အဆင်မပြေ
 နိုင်ဘူး။

ဒယာ။ ။ ငယ်သားတွေ အပေါ်မှာ အကျိုးလိုလားသော
 မေတ္တာစိတ်နှင့် သနားညှာတာသော ကရုဏာ
 စိတ် အမြဲရှိဖို့လိုတယ်။ ခေါင်းဆောင်က မေတ္တာရှိမှန်း သနား
 ညှာတာမှန်း သိမှ ခေါင်းဆောင်ရဲ့အမိန့်ကို လွယ်လွယ် ကူကူ
 လိုက်နာနိုင်တယ်။ မသနား မညှာတာဘူး ထင်လျှင် အမိန့်
 ကို နာခံချင်မယ် မဟုတ်ပေဘူး။

ဣက္ခဏာ။ ။ ငယ်သားတွေ အပေါ်မှာ မကျန်းမမာတဲ့အခါ
 ဖြစ်စေ၊ တစ်ဘဝ အခက်အခဲကြုံတဲ့အခါဖြစ်စေ
 ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ရမယ်။ ဒီလိုမှစောင့်ရှောက်ဖော်မရလျှင်
 ခေါင်းဆောင်ကို လေးစားချင်မယ်မဟုတ်ဘူး။ မေတ္တာကရုဏာ
 ဖြင့် အရာရာစောင့်ရှောက်မှန်းသိလျှင် ခေါင်းဆောင်ရဲ့တာဝန်
 ကို အသက်ပေးပြီး ထမ်းဆောင်ချင်စိတ် ပေါ်လာကြပါ
 လိမ့်မယ်။ ဒါ့ကြောင့် ငယ်သားများ၏ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ကြတဲ့

စစ်ဗိုလ်အားလုံး မိမိကိုယ်ကို နာယကဂုဏ် ၆-ပါးနှင့် ပြည့်စုံ
အောင် သတိထားစေချင်တယ်။

၄။ သီဟစစ်သူကြီးအကြောင်း

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာလက်ထက်တော်က ဝေသာလီပြည်မှာ သီဟ
စစ်သူကြီးဆိုတာ လိစ္ဆဝီမင်းအပေါင်းတို့ရဲ့ စစ်သူကြီး ဖြစ်
တယ်။ နဂိုရ်ကလည်း လိစ္ဆဝီမင်းသားတပါးဘဲ။ သူဟာ ပဌမ
တုန်းက နိဂဏ္ဌဆရာကြီးကို ကိုးကွယ်တယ်။ နောက်မှ အစည်း
အဝေးတခုမှာ လိစ္ဆဝီမင်းအများ ပြောနေတဲ့ ဗုဒ္ဓရဲ့ဂုဏ်တော်
များကို ကြားရလို့ ဗုဒ္ဓအထံ သွားချင်စိတ် ပေါ်လာတယ်။
သို့သော် ဗုဒ္ဓအထံ သွားလိုကြောင်းကို နိဂဏ္ဌ ဆရာကြီးအား
ပန်းကြားတဲ့အခါ ဆရာကြီးက ဝါဒချင်းမတူသဖြင့် မသွား
သင့်ဘူးဟု တားမြစ်သောကြောင့် သွားဘို့အစီအစဉ် ပျက်
သွားတယ်။ ဒုတိယအကြိမ် ဂုဏ်တော်များကိုကြားလို့ သွားဘို့
ခွင့်တောင်းတော့လဲ ဖျက်ပြန်တာဘဲ။

တတိယအကြိမ်ကျတော့ ဆရာကြီးထံ ခွင့်မပန်တော့ဘဲ
တမြို့လုံးကို ကြွေးကြော်ပြီးမှ ရထားငါးရာ ခြံရံလျက် ဗုဒ္ဓအထံ
သွားလေရာ တရားစကားကို ကြားနာအပြီးမှာ သောတာပန်
ဖြစ်သွားတယ်။ ဒီလို သောတာပန်ဖြစ်ပေမဲ့ စစ်သူကြီးဟာ
စစ်သူကြီးဘဝနဲ့ဘဲ တရားသော နည်းလမ်းဖြင့် တိုင်းပြည်
ကာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေပါတယ်။

အဲဒီ သီဟစစ်သူကြီးအကြောင်းနဲ့စပ်ပြီး ဒီလိုစစ်တပ်ဧက
ကို ရှေးရှေးတုန်းက သောတာပန် ဗိုလ်ချုပ်တွေပင် အုပ်ချုပ်
နေကြဘူးတယ်လို့ သင်ခန်းစာယူပြီး ယခုအခါ ဗိုလ်များလဲ

(ကြမ်းသင့်တဲ့နေရာမှာ ကြမ်းပေမယ်လို့) အမြဲအားဖြင့်တော့ နူးညံ့နိုင်သမျှ နူးညံ့ကြပါလို့ သတိပေးလိုတယ်။

ကိုင်း ကိုင်း ဘုန်းကြီးဟောပြောလိုတဲ့ အကြောင်းအရာ များ အတော်ပြည့်စုံသွားပြီ။ “ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်၏ အဓိကဌာနမှာ သာသနာတော်နှင့် စစ်တပ်ပင် ဖြစ် သည်”ဟု ဘုန်းကြီး စဉ်းစားမိသလို အမောင်တို့ ရဲဘော် တပည့်များလဲ စဉ်းစားကြပြီးလျှင် စစ်တပ်ကြောင့် နိုင်ငံတော် ခန့်ညား၍ သာသနာကြောင့် တိုင်းသူပြည်သားတို့ အသိဉာဏ် တိုးပွားအောင် အသီးသီးကြိုးစားကြရာဝယ် “ကိုင်းကိုကျန်းမို့၊ ကျန်းကို ကိုင်းမို့” ဆိုသည့်အလား အချင်းချင်း အားထား လျက် ကြိုးစားကြရလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ဒုဠဂါမဏိ အဘယ မင်းဟာ “မိမိ ချမ်းသာဘို့ ကြိုးစားနေတာ မဟုတ်ပါ၊ သာသနာကို တည်တံ့အောင် ထားနိုင်ဘို့ ကြိုးစားခြင်းဖြစ်ပါ တယ်”ဟု သစ္စာပြုသလို အမောင်တို့လဲ “တိုင်းပြည်နှင့် သာသနာ ခိုင်မြဲအောင် ငါတို့ ကြိုးစားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်”လို့ သစ္စာပြုကာ တိုင်းပြည်အကျိုး သာသနာအကျိုးကို ထမ်း ဆောင်နိုင်သော သားကောင်းရတနာတွေ ဖြစ်နိုင်ကြပါစေ သတည်း။

(စစ်တပ်အသံ) သာဓု၊ သာဓု၊ သာဓု၊

ဗလိနတ်စာ မေးခွန်း

စစ်သားအမေးနှင့် ဆရာတော်အဖြေ

တရားပြီးဆုံးသည့်အခါ ပရိသတ်ထဲမှ မေးခွန်းများ မေးကြ၏။ ထိုမေးခွန်းများတွင် ထိုအချိန် ရန်ကုန်မြို့မှာ ဗလိနတ်စာ ကျွေးမှုနှင့်စပ်၍ အရပ်ထဲ၌ အငြင်းအခုံများလျက် ပညာရှိ လူတို့အထံ အတန်တန်မေးဘူးသော မေးခွန်းတရပ်လည်း ပါဝင်နေရာ အမှန်အားဖြင့် အငြင်းဖြစ်ပွားပြီးသော ထိုမေးခွန်းမျိုးကို မဖြေလိုပါ။ သို့ရာတွင် စစ်သည်တော် တပ်သားတို့ အမြင်မှန်ရကြပါစေဟု သဘောထား၍ ဖြေခဲ့ရပါတော့သည်။

မေး။ ။ သားစိမ်း ငါးစိမ်းများဖြင့် နတ်များကို ရည်စူး၍ ကျွေးသော “ဗလိနတ်စာ” ကျွေးခြင်းကို ကျမ်းစာမှာ ဘယ်လိုဆိုပါသလဲ။

အဖြေ။ ။ ကျမ်းစာမှာ “ဒေဝတာဗလိ = နတ်များကို ပူဇော်ခြင်း ပ-သခြင်း” ဆိုတာ လာတယ်။ ပူဇော် ပ-သမှုကလဲ အမျိုးမျိုးရှိတယ်။ ကေနိပါဏ် ကုဏ္ဍကပူဇာတ်မှာ နတ်တို့ကို ခဲဘွယ်ဘောဇဉ် (စားဘွယ် သောက်ဘွယ် မှုံစသည်) တို့ဖြင့် ပူဇော်ကြကြောင်းကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီ ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်ထဲမှ အဆိဩဇာကို နတ်များက ထုတ်ပြီး စားတယ်လို့ ဆိုတယ်။

ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုတဲ့အခါ နတ်များကို အမျှဝေဘို့ရန် ဘုရားရှင် တိုက်တွန်းတော်မူတာလဲ ရှိတယ်။ အဲဒီလို အမျှဝေတာလဲ နတ်များကို ပူဇော်ရာ ရောက်တာဘဲ။ ဒီလို အမျှဝေ

ပူဇော် ပ-သတဲအတွက် သူတို့က စောင့်ရှောက်နိုင် သလောက်
 တော့ စောင့်ရှောက်ကြမှာပေါ့၊ တောကြီး ရွာကြီးများ၌
 “ရွာတောရှင်” လို့ ခေါ်တဲ့ အရှင်ကြီး နတ်ကြီးများ ရှိပုံ
 ရတယ်၊ ထိုနတ်ကြီးများကို ရွာလုံး နယ်လုံးက အားကိုးကြ၊
 ပူဇော် ပ-သကြတယ်၊ လူတွေက ကောင်းနေတဲ့အခါ ဘီလူး
 သရဲစသောဘေးရန်တို့ကို ထိုနတ်ကြီးများက ကာကွယ်ပေး
 ကြဟန်တူတယ်၊ လူတွေက မတရားလွန်းလျှင်တော့ ကာကွယ်ပုံ
 မရဘူး၊ ကျမ်းစာထဲမှာ သားစိမ်း ငါးစိမ်းများနဲ့ နတ်တင်တာ
 ပူဇော် ပ-သတာတော့ မတွေ့ရဘူး၊ သားစိမ်းငါးစိမ်းရဲ့အဆီ
 သြဇာကို ဖြစ်စေ၊ သားစိမ်း ငါးစိမ်းအသားကိုဖြစ်စေ စားတဲ့
 သူဟာ နတ် ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်မှာပါ၊ နတ်ဖြစ်လျှင်လဲ အလွန်
 ကြမ်းတမ်းတဲ့ နတ်ဘီလူးမျိုးသာ ဖြစ်စရာရှိတယ်၊ နတ်ကောင်း
 နတ်မြတ်တော့ မဟုတ်နိုင်ပါဘူး။

ဘာဘဲဖြစ်ဖြစ်လေ စားသောက်ဖွယ်တွေကို ပူဇော်ရတဲ့
 နတ်အားလုံးဘဲ အထက်ဘုံတွေမှာနေတဲ့ နတ်များ မဟုတ်ပါ
 ဘူး၊ လူ့ပြည်မှာ သစ်ပင်စသည်၌ နေရတဲ့ ဘုမ္မစိုး ရုက္ခစိုး
 နတ်မျိုးသာ ဖြစ်ပါတယ်၊ အဲဒီနတ်များလဲ ပူဇော်ပသလျှင်
 ကောင်းကျိုးပေးနိုင်မှုထက် မိရိုးဖလာ ပ-သနေကျကို မ ပ-သ
 လျှင် မကောင်းကျိုးပေးတတ်တာက များဟန်တူပါတယ်၊
 မိဘရိုးရာကစ၍ မကိုးကွယ်တဲ့သူများနှင့် မိမိလက်ထက်ကျမှ
 ကိုးကွယ်မှုကို ဂရုမစိုက်သော လူကြမ်းများကိုတော့ မကောင်း
 ကျိုးလဲ မပေးတော့ပါဘူး။

ဘုန်းကြီး သဘောကတော့ နတ်ကောင်းများကို လူတွေ
 အချင်းချင်း မေတ္တာထားသလို ရောက်လေရာအရပ်၌ မေတ္တာ

ပို့ပြီး ကုသိုလ်ပြုတဲ့အခါ အမျှဝေတာဘဲ သဘောကျပါတယ်။ မိမိရဲ့ စားဖွယ်သောက်ဖွယ်များ ပ-သတာကိုလဲ မတားမြစ်လို ပါဘူး။ နတ်များက သဘောကျမှာပါဘဲ။ ရောက်လေရာအရပ် မှာ ပူဇော် ပ-သ မေတ္တာပို့တဲ့အတွက် စောင့်ရှောက်နိုင်သမျှ တော့ စောင့်ရှောက်ကြပါလိမ့်မယ်။ သို့သော် တကယ်အရေး ကြီးတဲ့ကိစ္စမှာတော့ နတ်တွေ မကယ်နိုင်ဘူးဆိုတာကို သိရ အောင် ကာလိဂ်မင်းနှင့် အဿကမင်းတို့ စစ်တိုက်ခဏ်းကို ပြောပြမယ်။

မင်း ၂-ပါး စစ်တိုက်ရာဝယ် နတ်မကယ်နိုင်ပုံ

ကာလိဂ်မင်းနှင့် အဿကမင်းတို့ စစ်တိုက်ဘို့စောင့်နေတဲ့ နေရာရဲ့ အနီးမှာ ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားအလောင်းတော်ကြီးလဲ ရသေ့ဘဝနဲ့ တရားအားထုတ်နေတယ်။ သူတော်ကောင်း ရသေ့ထံ သိကြားမင်းလဲ မကြာခဏ ဟရားနာရောက်တယ်။ ထိုအခါ ကာလိဂ်မင်းက သာမန် လူတယောက်အနေအား ဖြင့် ရသေ့ထံသွားပြီး ရင်းရင်းနှီးနှီး စကားစမြည်ပြောရင်း မင်း ၂-ပါး စစ်တိုက်လျှင် ဘယ်သူက နိုင်စရာရှိပါသလဲလို့ မေး တယ်။ ရသေ့က “ငါ မသိဘူး၊ ငါ့ဆီကို သိကြားမင်းလာလေ့ ရှိတယ်။ သူ့ကိုမေးပြီးမှ ပြောမယ်။ နက်ဖန်လာခဲ့” လို့ မှာလိုက် တယ်။

သိကြားမင်းလာတဲ့အခါ မေးတော့ “ကာလိဂ်မင်း ဘက် က နိုင်ပါလိမ့်မယ်။ ရွှေပြေးနိမိတ်တွေက ထင်ရှားနေပါတယ်။ ကာလိဂ်မင်းရဲ့ အစောင့်အရှောက်နတ်က တကိုယ်လုံးဖြူသော

နွားလား ဥသဘယောင်ဆောင်ပြီး၊ အဿကမင်းရဲ့အစောင့်အရှောက်နတ်က မဲနက်သော နွားလားဥသဘယောင်ဆောင်ပြီး စစ်ထိုးကြပါလိမ့်မယ်။ ထိုအခါ ကာလိဂ်မင်းရဲ့ နတ်ဘက်ကဘဲ နိုင်ပါလိမ့်မယ်။ ထိုနိုင်တဲ့နတ်ရဲ့ မင်းဘက်ကလဲ နိုင်ပါလိမ့်မယ်”လို့ သိကြားမင်းက လျှောက်သွားတယ်။

နက်ဖန် ထိုလူလာတော့ ကာလိဂ်မင်းက နိုင်လိမ့်မယ်ဆိုတာကို ပြောလိုက်လျှင်ဘဲ ဝမ်းသာအားရဖြစ်ပြီး ပြန်သွားတယ်။ ရွှေပြေးနိမိတ်က ဘယ်လိုတွေ့ရပါသလဲလို့ မမေးတော့ဘူး။ ဒီသတင်းဟာ စစ်တပ်အတွင်းပြန့်နှံ့သွားလို့ အဿကမင်းဘက်ကလဲ ကြားသွားတယ်။ ဒါနဲ့ အဿကမင်း စိတ်ပျက်နေကြောင်းကို အရှင်သာရိပုတြာအလောင်းဖြစ်တဲ့ နန္ဒီသေန စစ်သူကြီးက ရသေ့ဟောလိုက်ပုံနှင့် တကွ ကြားသိရတော့ ရသေ့ထံ သွားပြန်တယ်။ ရသေ့ကလဲ “ကာလိဂ်မင်းက နိုင်လိမ့်မယ်”လို့ဘဲ ပြောတယ်။ ရွှေပြေးနိမိတ်ကို ဘယ်လိုမြင်ပါသလဲ”လို့ မေးတော့ အစောင့်အရှောက်နတ်များ ပါဝင်တိုက်ခိုက်မယ့်အကြောင်းကို ပြောလိုက်တယ်။

နန္ဒီသေန စစ်သူကြီးဟာ ‘ကောင်းပြီ’ဆိုတဲ့ သဘောနဲ့ ပြန်လာပြီး သူရဲကောင်း တထောင်ကို တောင်ထိပ်ပေါ်ခေါ်သွားတယ်။ အမောင်တို့ “မင်းတရားအတွက် အသက်ကိုစွန့်ဝံ့ကြရဲ့လား” “စွန့်ဝံ့ကြပါတယ်” “စွန့်ဝံ့လျှင် တောင်ထိပ်မှ ခုန်ချကြ”လို့ ပြောတော့ အားလုံးက ခုန်ချမယ်လို့ လုပ်ကြတယ်။ ဒီအခါမှာ “ခု ခုန်ချဘို့ မလိုပါဘူး”လို့ တားမြစ်ပြီး “စစ်တိုက်တဲ့ အခါမှာသာ နောက်မဆုတ်တမ်း ကြိုးစားကြပါ”လို့ တိုက်တွန်း၍ ပြန်ဆင်းလာခဲ့တယ်။

ကာလိဂ်မင်းရဲ့ စစ်တပ်ကတော့ ငါတို့ကေနီနိုင်မှာဘဲဆိုတဲ့ သဘောနဲ့ ပေါ့ပေါ့ဆဆနေကြတယ်။ နောက် စစ်တိုက်ခါနီးမှာ ရှင်ဘုရင် ၂-ပါး မြင်းစီးပြီးထွက်လာလျှင်ဘဲ နတ် ၂-ယောက်လဲ စစ်တိုက်မယ့်ပုံဟန်ဖြင့် ရွှေကပါလာကြတယ်။ အဲဒီ နတ် ၂-ယောက်ကို မင်း ၂-ပါးသာ မြင်တယ်။ အဿကမင်းရဲ့ နတ်က ကြောက်နေပုံရသတဲ့။

တို့အခါ စစ်သူကြီးက အဿကမင်းကို “ဘာများ ထူးထူး ဆန်းဆန်း မြင်ပါသတုံး” လို့ တိုးတိုး မေးတယ်။ “နတ် ၂-ယောက် စစ်တိုက်မယ်လို့ ဟန်ပြင်နေတာ မြင်တယ်၊ ဒို့ဘက် နတ်က ကြောက်ရွံ့နေတယ်” လို့ ပြောတယ်။ အရှင်မင်းမြတ်.... သူဘက်က နတ်ကိုသာ အရှင်မင်းမြတ်က ပစ်ခတ်ပါ။ ကျွန်တော်တို့ သူရဲကောင်း တထောင်ကလဲ အရှင်မင်းမြတ်ပစ်တဲ့နေရာကိုဘဲ ဝိုင်းပြီးပစ်ပါ့မယ်လို့ ပြောတော့ ကောင်းပြီဆိုပြီး ကာလိဂ်မင်းရဲ့ နတ်ကိုချည်း ဝိုင်းချလိုက်ကြတာ နတ်ဟာ အဲဒီနေရာမှာ ပွဲချင်းပြီးတာဘဲ ကေနီနိုင်မယ်ဆိုတဲ့ ရှင်ဘုရင်လဲ ပြေးရရှာရော။

အဲဒီလို သိကြားကိုယ်တိုင် ကေနီနိုင်မယ်လို့ ဟောထားပေမယ့် လုံ့လဝီရိယမရှိတော့ ရှုံးရတယ်၊ ကေနီရှုံးမယ်ဆိုတဲ့ ဘက်ကလဲ လုံ့လဝီရိယနှင့် အကြံကောင်းတော့ နိုင်တာဘဲ။ ဒါ့ကြောင့် တကယ့်အရေးမှာ နတ်မကယ်နိုင်ရှာဘူးဆိုတာကို နားလည်ပြီး မိမိရဲ့ အကြံဉာဏ်နှင့် ကောင်းသော လုံ့လဝီရိယဟာ နတ်ထက်ပင် အားကိုးလောက်ပါတယ်ဆိုတဲ့ သင်္ခါန်းစာတရပ်ကို မှတ်သားကြပါ။

အောင်ခြင်းဂါထာတော်

ဥုံ နမော တေ ဝိဇေတုံ မေ၊
ဇယတော ဒဒတော ဇယံ၊
နဠထမ္ဘိ သဗ္ဗသန္တိ၊
ကရ မေ ဇယမဂ်လံ။

ဥုံ-အန္တရာယ်ကင်း၊ ရန်စွယ်ရှင်း၍၊ ကောင်းခြင်း စဉ်ကာ၊ မယှဉ်သာအောင်၊ မင်္ဂလာကြီး ဖြစ်ပါစေသတည်း။
နဠထမ္ဘိ-ထောက်ပံ့မည့်လူ၊ ကူညီမည့်နတ်၊ ရံပတ်ဝဲယာ၊ ဗြဟ္မာလည်း မရှိပါဘဲ။ သဗ္ဗသန္တိ-ကိုယ်နေရှိန်မပျက်၊ တသိရ် ထွက်ဘို့၊ ငြိမ်သက်ဖွေးဖြူ၊ အေးအေးလူလူသာလျှင်။ ဇယ-တော-ပါရမီစက်ဟုန်၊ လက်နက်စုံဖြင့်၊ ချက်ကုန်မလွဲ၊ ပွဲတိုင်း မရှောင်၊ နှံတိုင်းပင် အောင်တော်မူပေထသော။ ဇယံ ဒဒတော-အောင်ရာစည်းကမ်း၊ အောင်နည်းလမ်း၌၊ မှီငြမ်း မလစ်၊ အသစ်အဆန်း၊ တစ်ဂဏန်းက၊ မှန်းဆ၍ မြော်၊ ပန်းရအောင်လည်း လမ်းပြပေးသနားတော် မူပေထသော။ တေ တဝ-မကိုဋ်ရောင်လျှံ၊ သျှောင်အပျံ့မှာ၊ အောင်လံ စွင့်စွင့်၊ လွင့်တလူလူ၊ အောင်တော်မူ မြတ်ဘုရားအား။ မေ-မအောင်သေးခင်၊ အောင်ကြွေးတင်၍၊ အောင်မြင်ရန်မြော်၊ တပည့်တော်၏။ ဝိဇေတုံ-မရှောင်ခပင်း၊ အခေါင်နင်း၍၊ အောင်ခြင်းကြီး အောင်ပါရခြင်း အကျိုးငှါ။ နမော-အောင်ခဲ့သည့် တန်ခိုးဂုဏ်ကို၊ အမျိုးစုံ မှန်းဆ၍၊ တမ်းတ

ရှိခိုးပါ၏ ဘုရား၊ မေ-မအောင်သေးခင်၊ အောင်ကြွေး
တင်၍၊ အောင်မြင်ရန်မြှင့်၊ တပည့်တော်အား၊ ဇယမင်္ဂလံ-
ပအောင်ရန်အတိတ်၊ အောင်နိဗ္ဗိတံဖြင့်၊ အောင်ဘိသိက်သွင်း၊
အောင်ဟိတ်ကျင်းလျက်၊ အောင်ခြင်းဆင်ကာ၊ မင်္ဂလာကို၊
ကရ-သပြေအနု၊ ငွေခရုဖြင့်၊ ဇေယျတုပ္ပံ၊ မေရုတုန်အောင်၊
အဖုံဖုံအမှုအေးဘို့၊ ပြုပေးတော်မူပါ၊ အောင်တော်မူ အရှင်
မြတ် ဘုရား။

[ပါဠိရော အနက်ပါ ဤဂါထာကို ကောင်းစွာ နှုတ်တက်
အရကျက်၍ ဘုရားရှင်၏ အောင်မြင်တော်မူပုံကို အာရုံပြု
လျက် အိပ်ရာဝင် အိပ်ရာထလိုင်း ရွတ်ဆိုကြပါလေ။]

ဤတွင်ရှေ့ ပြီးပြည့်စုံပြီ။

အမရပူရ

မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသဆရာတော်

၏

ဘုရား ဥပဒေတော်ကြီး

ဗုဒ္ဓသိက္ခာဘာသာဋီကာ

ရတနာ့ဂုဏ်ရည်

ကိုယ်ကျင့် အဘိဓမ္မာ

အနာဂတ်သာသနာ

ဘာသာသွေး

ဗုဒ္ဓဝင် အမေးအဖြေများ

ဗုဒ္ဓဘာသာကို စံနစ်တကျ သိလိုသူများ လေ့လာဖြစ်အောင်
လေ့လာကြပါ။

